

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๕

เกียรติ หน้าที่ สามัคคี ซื่อสัตย์ เป็นคุณสมบัติข้าราชการ

10.-

วารสารข้าราชการ

วารสารรายเดือนเพื่อความก้าวหน้าและรอบรู้
ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๕

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
- เพื่อเผยแพร่แนวความคิดในการปฏิบัติราชการ
- เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในอันที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ

บริการสมาชิก

วารสารข้าราชการจำหน่ายปลีก เล่มละ ๑๐ บาท สำหรับสมาชิกค่าบำรุงปีละ ๘๐ บาท รวมค่าส่ง กรุณาบอกรับและส่งเงินในนาม **ผู้จัดการสวัสดิการสำนักงาน ก.พ.** สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก ก.ท. ๓ โทร. ๒๘๑๕๔๕๔ หรือ ๒๘๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๔ โดยส่งจ่ายเงินที่ ป.ท. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ต้องการถามปัญหาหากฎหมายระเบียบ และวินัยข้าราชการ พลเรือน บัญชาคดีหรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นโปรดแจ้งไปยังบรรณาธิการโดยตรง

เจ้าของ ผู้จัดการสวัสดิการ
— ผู้จัดการสวัสดิการ
ฝ่ายจัดการ

สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
นายนิวัฒน์ วัชรวรากร
นายปรีชา วัชรากษ์

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา นายโตรจ สุธิตกุล
นายตำราญ ดาวรายรัมย์
พันตรี อรรถ วัชย์กุล
นายวิลาศ สึงหวิสัย

บรรณาธิการ นายอดุล บุญประกอบ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นายวีระ ไชยธรรม
นายบุญรอด สึงหวิสัย
นายปรีชา วัชย์คิษฐ์

กองบรรณาธิการ นายบัญญัติ สุกศิลป์
น.ส. ชุพิน ชาตรีธรรม
นางประอร โกมลภิต
น.ส. ชุพอง เนี่ยวกุล
นายอาวธ วรรณวงศ์
นายเพิ่มศักดิ์ เพิ่มพูน

ฝ่ายศิลป์ นายสุรศักดิ์ ศรีพิทักษ์
ประชาสัมพันธ์ นายจิรพงษ์ ติวาชะวิโรจน์
นายอดุล จันทรศักดิ์

สถานที่พิมพ์ ไทยพิมพ์ — อักษรสารการพิมพ์
โทร. ๒๒๓๒๓๒๐ กรุงเทพฯ ๑

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นางมาลี ปรีกัมศีล

สารบัญ

	หน้า
- สัมมนาแยกถา	๓
- กำปราชรัย ๑พณ๑ พลเอกเปรม ตินสุถานนท	๓
- จริยธรรมของข้าราชการพลเรือน	๑๐
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน	๒๘
- การพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำ	๓๒
- สัมมนานักบริหารระดับผู้อำนวยการกอง	๓๖
- ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๔๐
- กฎหมายและระเบียบใหม่	๔๘
- เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับวินัย	๖๒
- ถอดนวมชก	๗๘
- เกิดดีบริหาร	๕๐
- อดีตข้าราชการพลเรือนดีเด่น	๕๓
- ท้ายเล่ม	๑๐๕

1 เมษายน วันข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการคือบุคคลที่ทำงานให้ประชาชนชื่นใจ

บัญชาานิสงภิกษุ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสนมหาเถระ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

สัมไมทเนียกตา

ของ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

๑ เมษายน ๒๕๒๕

ขอเจริญพร ท่านข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย

ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้ร่วมกับสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลและองค์การกลางบริหารงานบุคคลต่างๆ ในราชการพลเรือน ได้จัดให้มี “วันข้าราชการพลเรือน” ในวันที่ ๑ เมษายนเป็นประจำทุกปี ย่อมเป็นการสมควรอย่างยิ่ง เพราะข้าราชการพลเรือนมีจำนวนเป็นแสนๆ คน ต่างก็ได้รับใช้ประชาชนอยู่ทุกหนทุกแห่งของประเทศ นับว่าข้าราชการพลเรือนทุกคน เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานของรัฐบาล งานต่างๆ เหล่านี้มีหลายรูปแบบ เช่น งานด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม การต่างประเทศ การเกษตร และการปกครอง ซึ่งมีหน้าที่ปกครองดูแลราษฎรให้ความคุ้มครอง ให้ความปลอดภัย ให้ความสะดวกในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าท่านจะเป็นข้าราชการการเมือง หรือข้าราชการประจำ ก็ชื่อว่ามีหน้าที่รับใช้ประชาชน เช่นเดียวกัน

ท่านทั้งหลายต้องตระหนักว่า ท่านมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มีหน้าที่ดูแลปกป้องรักษา และให้ความเป็นธรรมแก่ราษฎร ผู้ที่มีหน้าที่ติดต่อกับราษฎร จะต้องมีความซื่อสัตย์ รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบาและเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ระบบของราชการนั้น มีระเบียบกฎหมายเป็นคู่มือสำหรับปฏิบัติอยู่แล้ว ข้อสำคัญอยู่ที่ท่านจะปฏิบัติให้ตรงตามแนวของระเบียบหรือกฎหมายได้เพียงไร คนจะรักเคารพนับถือหรือเกลียดชังก็อยู่ที่การปฏิบัติงานของท่านนั่นเอง ถ้าท่านปฏิบัติหน้าที่ตรงไปตรงมา เมื่อเขามาติดต่อก็ให้ความสะดวกแก่เขา ไม่ฝัดฝิ่นให้ล่าช้าโดยไม่จำเป็น ย่อมก่อให้เกิดความรักใคร่เคารพนับถือ เมื่อเขาเคารพนับถือแล้ว ส่งไปอย่างไร เขาก็ยินดีปฏิบัติตามด้วยมีความ

เคารพรักเท่ากับไปนั่งอยู่ในหัวใจของราษฎร ถ้าการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในทางตรงกันข้าม เช่น ช่มชู้ ฉ้อฉล เห็นแก่ได้ ช่วยคนทำผิดให้เป็นถูก ทำคนถูกให้เป็นคนผิด ก็ได้ชื่อว่าทำลายตนเอง ทำลายระเบียบกฎหมาย ทำลายศีลธรรม ก็จะต้องได้รับความทุกข์หนักเกลียดชัง การทำเช่นนั้นเหมือนขึ้นไปนั่งอยู่บนศีรษะของราษฎร ย่อมจะถูกสถาปนาแข่ง ถูกคู่มือเหี้ยมคดหยาบได้รับแต่อัปมงคล จะหาความเจริญมิได้

คนเรานั้น ความประพฤติเป็นเรื่องสำคัญ ถ้ามีความประพฤติไม่ดีแล้ว ก็ชื่อว่าเสียทั้งหมด หอะไรก็อีกไม่ได้แล้ว เราต้องระลึกไว้เสมอว่า ภารกิจส่วนรวมนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ขอให้ระลึกย้อนไปข้างหลังว่าตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ปีที่แล้ว ถึง ๑ เมษายนปีนี้ เราได้กอบกู้คุณประโยชน์อะไรแก่ชาติบ้าง อย่าไปพอใจชนิดอยู่ไปวัน ๆ เป็นชนิดไม่มีอะไรดีขึ้น หรือกลับหนักลงไปอีก เป็นชนิดถ่วงความเจริญของบ้านเมือง ถ่วงหมู่ถ่วงคณะให้ค้ำยพัฒนา แต่ก็ยังไม่สายเกินไป ที่ท่านจะกลับตัวกลับใจ มาปฏิบัติหน้าที่ของท่านด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นการพัฒนาบ้านเมือง สังคม และเศรษฐกิจของชาติ ให้เจริญรุ่งเรืองทันประเทศที่เขาเจริญแล้ว นี่แหละคือหน้าที่ของท่าน

ในทางศาสนา ได้มีกำหนดหลักของข้าราชการไว้พอเป็นแนวปฏิบัติกว้าง ๆ คือ

๑. ปัญญา มีปัญญารอบรู้ทั่วถึง
 ๒. พุทธิสมปโน ถึงพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถในหน้าที่การงาน
 ๓. วิชาวิจิโกวิท ฉลาดในวิจิตรดำเนินงานหรือวางแผนงาน
 ๔. กาลัญญสมญญญ จ รักรู้สมัยว่าเรื่องนั้นควรทำในขณะไหน ควรเร็วหรือช้า
- สราชาวสตี วเส ผู้มีคุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนี้ พึงอยู่ในราชการได้

ท่านทั้งหลายจะดูความเจริญของบ้านเมืองก็ต้องดูที่เศรษฐกิจ ถ้าราษฎรมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย มีความปลอดภัยในความเป็นอยู่ มีอาชีพมั่นคงหรือตรงกับในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง มหาราชว่า ไพร่ฟ้าหน้าใส นี้แล เรียกว่าบ้านเมืองเจริญโดยแท้ อย่าไปดูที่ตึกสูง ๆ ถนนหนทางกว้าง ๆ สถานเริงรมย์อันโอ้อ่า เหล่านั้น เป็นเพียงความก้าวหน้าในค่านิยมเท่านั้น ถ้าจะดูว่าศาสนาเจริญหรือไม่ ก็ต้องดูที่คนมีศีลธรรม บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อย อย่าไปดูที่อุโบสถ ศาลาใหญ่ ๆ เหล่านั้นเพียงเกิดจากศรัทธาของคนมีทรัพย์เท่านั้น

ข้าราชการที่ต้องออกไปอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ต้องต่อสู้ภัยอันตรายรอบด้าน ต้องต่อสู้กับ
 ความหนาว ความร้อน ความอดอยากขาดแคลน เมื่อราษฎรเขาอยู่กันได้ ท่านเป็นข้าราชการก็ต้องอยู่
 ได้ หน้าที่ของข้าราชการที่ได้รับมอบหมายมีอย่างไร ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ของท่านให้ดีที่สุด ถึง
 แม้ท่านจะเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ก็มีได้หมายความว่าท่านจะย้ายอยู่เพียงชั้นนี้ เมื่อท่านปฏิบัติหน้าที่ของ
 ท่านด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ก็ย่อมจะได้
 เลื่อนชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ โดยหน้าที่การงานจะเป็นฝ่ายพิจารณาเลื่อนชั้นให้เอง มิใช่ท่านจะเป็นผู้
 เลื่อนชั้นให้เสียเอง

ขอตั้งสัตยาธิษฐาน อำนวยพรแก่ข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย พร้อมทั้งครอบครัว จง
 เจริญด้วยสรรพสิริสวัสดิ์พัฒนามงคล ปราศจากสรรพโรคาพยาธิพิบัติ อุบัติวันตราย สมบูรณ์ด้วย
 จตุรพิธพรชัยมงคล คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสาร สมบัติในที่ทุกสถานตลอดกาลทุก
 เมื่อ เทอญ. ๕

โชคชัยปัญจทรัพย์

เปิดจองทาวน์โฮมที่ 48 ผัง 2 บ้านเดี่ยวรุ่นประหยัด
 ในราคา 279,000 บาท

โครงการตั้งอยู่ ที่สุขุมวิท 1 โกลด์แอปเปิ้ลแลนด์ มี
 รถประจำทางสาย 95, 96, 1015, 60, 71, 10.12 ผ่านหมู่บ้าน

เชิญท่านชมบ้านตัวอย่างได้ทุกวัน

โทร. 5111222, 5114702

เฉพาะวันอาทิตย์ติดต่อ
 สำนักงนหมู่บ้าน โทร. 3775508

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
นายกรัฐมนตรี

คำปราศรัย

ของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
นายกรัฐมนตรี ต่อข้าราชการพลเรือน
ในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน
วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕

เพื่อนข้าราชการพลเรือนที่รักทั้งหลาย

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ในวันที่ ๑ เมษายน ซึ่งเราถือว่า เป็นวันข้าราชการพลเรือน ได้เวียนมาบรรจบอีกครั้งหนึ่ง ผมจึงขอส่งความปรารถนาดี มายังเพื่อนข้าราชการพลเรือนที่รักทุกคน

ในขณะนี้ สถานการณ์ของโลก เป็นเหตุให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศของเรา ต้องประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ การที่จะแก้ปัญหาได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับแนวทาง วิชาการ และตัวบุคคลที่จะดำเนินการแก้ปัญหา ถ้าแนวทางดี วิชาการเหมาะสม ตัวบุคคลมีสมรรถภาพ ก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ อนาคตของประเทศชาติก็จะรุ่งเรืองไพบูลย์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าแนวทาง วิชาการ ตัวบุคคลไม่ดี ปัญหาก็คงจะทวีคูณมากขึ้น และหมักหมมยิ่งขึ้น

ผมเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลที่จะช่วยแก้ปัญหาสำคัญของชาตินั้น ข้าราชการพลเรือน เป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญที่สุดกลุ่มหนึ่ง ที่จะเป็นอย่างยิ่งว่า การแก้ปัญหา และการพัฒนาประเทศ จะเป็นผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ปัญหาในการพัฒนาประเทศ ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ การช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรม มีสุขภาพอนามัยดี และมีระดับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ผู้ที่จะต้องดำเนินการเรื่องนี้ ให้ถึงมือประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะประชาชนในชนบทที่ยากจน ในตำบลหมู่บ้านต่างๆ มากมายทั่วประเทศ

นั้น ก็คือข้าราชการพลเรือน ฉะนั้น ถ้าข้าราชการพลเรือนเป็นผู้มีความสามารถ มีความ
สำนึกถูกต้อง ตั้งใจและสนใจอย่างจริงจังที่จะช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศแล้ว ผม
มั่นใจว่า ไม่ว่าปัญหาจะหนักหน่วงลึกซึ้งเพียงใด ก็คงจะอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขได้

เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือนนี้ ผมจึงใคร่ขอให้ข้าราชการพลเรือนทุก
ท่าน ตระหนักในหน้าที่ของตนพึงมี ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยขอให้ปฏิบัติ
หน้าที่ด้วยความเสียสละ อุดม ซื่อสัตย์ และประหยัด พร้อมทั้งจะช่วยกันแก้ปัญหาของ
บ้านเมือง ด้วยความจริงใจ และจริงใจทุกเมื่อ

สุดท้ายนี้ ผมขออวยพรให้เพื่อนข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย และครอบครัว จง
ประสบความสุข ความสำเร็จในชีวิต มีพลานามัยสมบูรณ์ มีกำลังใจเข้มแข็ง ในอันที่จะ
อุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อพี่น้องประชาชนชาวไทย และประเทศชาติที่รักของเรา
สืบไป

สวัสดิ์

เอกลักษณ์ของชาติไทย

คือ

“ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”

—ชาติพันธุ์—

“มูลนิธิวัดไทยพุทธคยา-อินเดีย”

“มูลนิธิประชาสุขสันต์”

องค์การช่วยชาติบ้านเมือง (ยามรบค่วน) โดยทางศาสนา

สำนักงาน : วัดมหาธาตุ คณะ ๒ กรุงเทพมหานคร

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

จริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ท่านข้าราชการผู้มั่งคั่งทั้งหลาย หัวข้อ
ที่ผมได้รับการขอร้องให้มาบรรยายในวันนี้คือ เรื่อง
จริยธรรมของข้าราชการ ผมก็อยากจะเรียนให้
ทราบว่า มีอุปสรรคบางประการเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง
ที่จะบรรยาย

อุปสรรคประการแรกคือว่า คำว่าจริยธรรม
ไม่มี ในพจนานุกรมปรากฏแต่คำว่า “ธรรมจริยา”
หรือ “ธรรมจริยา” ซึ่งแปลว่าการประพฤติอันเป็น
ธรรม หรือความประพฤติถูกต้องธรรมมีอยู่เท่านั้น
คำว่าจริยธรรม หากแปลไม่ได้ที่แน่นอน แต่ก็
เป็นศัพท์ที่เราบัญญัติขึ้นในภายหลัง และเมื่อ
บัญญัติขึ้นมาแล้ว ฟังคุ้นหูแล้ว ไม่มีใครเข้าใจ
ว่ามันแปลว่าอะไร ผมได้สังเกตเห็นว่า มีการ
สัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรมหลายครั้ง โดยหน่วย
ราชการบ้าง สถานการศึกษาหลายแห่ง เมื่อมีการ
สัมมนาครั้งใด หรือการพูดเรื่องจริยธรรมครั้งใด ผู้
ที่มาร่วมสัมมนา ผู้มาร่วมอภิปราย มักจะเริ่มพูดกัน

ว่าจริยธรรมแปลว่าอะไร จนตลอดที่สุดสิ้นการ
อภิปราย ก็เลยไม่รู้ว่าจะจริยธรรมแปลว่าอะไร
สำหรับการที่จะพูดในวันนี้ กระทบผมจะขอยึดอะไรที่
มักแน่นอนสักหน่อย ก็คำว่าจริยธรรมนี้ เมื่อหา
คำแปลที่มันแน่นอนไม่ได้ แต่ก็ก็เป็นคำที่กลับหัว
กลับหางกับคำว่าธรรมจริยา เอาคำหน้าไว้หลัง
เอาคำหลังไว้หน้า กระทบผมก็คิดว่าคงมีความหมาย
ใกล้เคียงกันกับคำว่าธรรมจริยา คือการประพฤติที่
ถูกต้อง หรือการประพฤติอันเป็นธรรม หรือ
จะพูดง่าย ๆ ก็คือ ควรประพฤติที่ถูกต้อง

อุปสรรคประการที่สอง กระทบผมว่าผู้ที่ควร
จะมาพูดให้ข้าราชการหรือผู้อื่นฟังในเรื่องจริยธรรม
นั้น ก็น่าจะเป็นผู้ที่มีจริยธรรมอย่างเคร่งครัดในตัว
ของตัวเอง กระทบผมไม่ยอมรับละว่ากระทบผมเป็นผู้ที่มี
จริยธรรมอันเคร่งครัด เพราะอย่างน้อยก็ไม่แน่ใจ
คำว่าจริยธรรมแปลว่าอะไร นอกจากนั้นกระทบผมก็
อยากเรียนให้ทราบว่า กระทบผมเป็นผู้ไม่ถึงเคร่งครัด

หมายเหตุ ปาฐกถาที่โรงละครแห่งชาติ เมื่อวันที่ข้าราชการพลเรือน ๑ เมษายน ๒๕๒๕

ถอดเทปโดย สอวรงค์ วิจารณ์บุตร

ในกฎศีลธรรมอันใดมากเกินไ้หนัก คีลก็รับเป็น
ครงคราว แต่มันก็ขาดอยู่เรื่อย ๆ ธรรมก็พยายาม
ปฏิบัติตลอดมา ก็มีบทพร้อมเสมอเอบ้าง จะเรียก
ว่าตัวเองเป็นคนมีศีลธรรม หรือเป็นคนมีจริยธรรม
ถูกต้องเห็นจะไม่ได้ ก็ได้แต่ว่ากรรมไม่ถือกฎ-
เกณฑ์ของศีลธรรมได้มากนัก ก็เพราะว่ากรรมได้
สังเกตเห็นว่าทุกวันนี้มันจะมีหลายคนประกาศตนว่า
ตนเองเป็นผู้เคร่งครัดในศีล และเมื่อเป็นผู้เคร่ง
ในศีลแล้วก็เลยขาดเมตตาต่อผู้ที่ท่านเห็นว่า ไม่
เคร่งในศีล มีการพูดจาว่ากล่าวประนามกันเรื่อย ๆ
ไปว่า คนนั้นปฏิบัติผิด คนนั้นปฏิบัติถูกต้อง
จะขาดเมตตาไปเลย กรรมคิดว่าคนทุกคนถ้าตั้ง
ใจกระทำดีทำชอบแล้ว ควรจะรักษาเมตตาเอา
ไว้ในตนเองให้มากกว่าสิ่งใดทั้งนั้น ถ้าความ
เคร่งในศีลจะทำให้ขาดเมตตา ธรรมก็สมัครใจที่
จะหย่อนในศีลมากกว่า เพื่อที่จะรักษาความเมตตา
เห็นใจคนอื่นที่เขาอาจจะไม่เคร่งครัด ความจริง
การประพฤติดี ประพฤติชอบ หรือการอยู่ในศีล
ในธรรมนั้นมันก็มีอยู่ด้วยกันทุกคน ธรรมมีคติ
ว่าใครก็ตามที่ยกมือ พนมมือรับศีลเวลาพระท่านให้
ศีลนั้น เรายรับศีลตลอดไปทุกข้อ คนนั้นเป็นคนดีที่
ควรเคารพและควรจะเคารพได้ ถึงแม้ว่าเมื่อรับ
ศีลแล้ว ตกเย็นกลับมาฆ่าไก่แกงกินกับเหล้า ยัง
ต้องถือว่าเป็นคนดี เพราะเราจะต้องคิดว่าคน ๆ
นั้นเมื่อเขาพนมมือรับศีลด้วยความสมัครใจนั้น เขา
มีเจตนาที่จะเป็นคนดีที่จะปฏิบัติตาม ต่อมาถ้าเหตุ
การณ์มันเปลี่ยนแปลง หรือสถานการณ์ มันเปลี่ยน

ไป จะขาดศีลบ้าง อะไรบ้าง มันก็เป็นอีกเรื่อง
หนึ่ง เรื่องความอ่อนแอของมนุษย์ซึ่งใคร ๆ ก็มี
ด้วยกันทุกคน อย่างที่คำโบราณว่าคนไหนรับศีล
ได้เพียงข้างกระดิกหูรับศีลก็เป็นคนดีแล้ว ต่อ
ไปจะเป็นอย่างไรก็ว่ากันใหม่ ศีลขาดก็ต่อได้ แล้ว
ถ้าต่อศีลบ่อย ๆ เข้า นาน ๆ ก็เป็นคนดีได้เอง ไม่
ควรจะไปสิ้นความเมตตา ไม่ควรจะไปดูถูกว่าเขา
เป็นคนไม่ดีแต่อย่างใด เพราะการรับศีลนั้นมี
เจตนาที่อยู่ในตัวเสียแล้ว คนธรรมดาดูอย่างกรรม
และอีกหลายคนในเมืองไทยสักแต่ว่ามีศีลห้า (เป็น
ครงคราว) และมีธรรมห้า (เป็นครงคราว) แล้ว
ก็ผมว่าก็พอเรียกได้ว่าเป็นคนที่มีจริยธรรม หรือ
เป็นคนที่มีศีลธรรมนั่นเอง ศีลและธรรมในเมือง
ไทยนั้นความจริงพระพุทธศาสนาท่านกำหนดไว้มี
อย่างละห้าเป็นของคู่กัน แต่ข้อนี้รู้สึกว่าจะไม่ค่อย
สนใจศึกษาหรือไม่ค่อยมีใครนึกถึงมากนัก เราไป
เคร่งกันแต่ศีล แต่ธรรมไม่มีใครให้ไม่มีใครสอน
ความจริงท่านวางไว้คู่กันและเป็นของประกอบกัน
ถ้ามีศีลแล้วก็ต้องมีธรรมด้วย มีแต่ศีลไม่มีธรรม
แล้วมันก็เท่านั้นแค่ครั้งเดียว ยกตัวอย่าง ๆ ศีลห้า
ข้อหนึ่งไม่ฆ่าสัตว์ ธรรมข้อหนึ่งก็ต้องมีเมตตา
ถ้าจะถือศีลอย่างเดียวไม่ฆ่าสัตว์ก็ยังไม่พอ เมือง
ไทยทุกวันนี้คนต่างชาติเข้ามาเขาออกปากกันทุกคน
เมืองศาสนาพุทธอะไรกันสัตว์ถูก ทอดทิ้ง ทรมาน
ด้วยวิธีต่างๆ มากมาย น่าสงสาร น่าเวทนา เราไม่
ฆ่าสัตว์จริงแต่เราขาดเมตตา เราไม่เคร่งตนในเรื่อง
เมตตาให้ถูกที่ มันเกิดปรากฏว่ามีการทรมานสัตว์

มีการทอทั้งหมดทำให้เครื่องนุ่งห่มทุกชิ้นทรน แต่
แต่มนุษย์ก็เช่นเดียวกัน จริงอยู่เราไม่ฆ่าคน แต่
คนที่อยู่ยากจนยากไร้อยู่ตามสถานที่ ๆ ไม่เหมาะสม
ต่าง ๆ นั้นมีมาก แสดงให้เห็นการขาดความเมตตา
ของสังคมได้ ผมอยากจะกล่าวเรื่องศีลธรรมต่อไป
อีกนิตหนึ่ง ๕ ข้อเท่านั้น

— ศีลข้อสองไม่ลักทรัพย์ ธรรมก็คือ มี
สัมมาอาชีพ เมื่อไม่ขโมยเขากิน ต้องมีอาชีพที่ถูก
ต้อง ถูกกฎหมาย ถ้าไม่มีสัมมาอาชีพ ศีลข้อสอง
ก็รักษายาก คนเราไม่มีงานมีการทำรายจ่ายมีเกิด
ขึ้น ต้องการใช้เงินใช้ทองก็อาจไปลักทรัพย์ หรือ
ประพฤติกุศลทุจริตเพื่อให้ได้ทรัพย์มาได้ สำคัญ
จึงอยู่ที่สัมมาอาชีพ รับศีลอธิกานั้น ถ้าไม่มีสัมมา
อาชีพแล้วไม่มีความแน่นอนอะไรเกิดขึ้น

— การ ไม่ผิดลูกเมียผู้อื่นเป็นศีลข้อสาม
ธรรมข้อสามต้องมีศรัทธาสันโดษ ๆ ก็คือ การพอ
ใจในลูกในเมียของตน ถ้าคนเรามีความรักกันเป็น
ผิวเป็นเมียมีความรักกันแล้วกันออกใจกันไม่ได้ ศีล
กาเมคือความนอกใจ คือการไปร่วมภรรยาผู้อื่น
คนเราถ้ารักเมียของตนจริงๆ แล้วไม่ทำอย่างนั้น
อยากจะชี้ให้เห็นว่าธรรมเป็นของสำคัญคู่กับศีล

— ศีลข้อสี่ที่สี่ไม่กล่าวเท็จ ธรรมบอก
ว่าต้องมีสัจจะ ความจริงคนเราถ้ามีสัจจะอยู่ในใจ
แล้วมันลวงศีลไม่ได้ ลวงศีลมุตสาไม่ได้ ควรถือ
สัจจะเป็นใหญ่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิตแล้วจะไปกล่าว
เท็จได้อย่างไร

— ศีลข้อห้าไม่เสพยาเมา ธรรมข้อห้าก็
คือต้องมีสติ ก็หมายความว่า น้าเมาเป็นเครื่อง
ทำให้เสียสติ ให้สติบกพร่องไปเราก็ต้องมีธรรม
ในใจมีสติในตัว คนมีสติแล้วรักษาศีลได้ง่าย
หรือมีฉันทินกินเหล้าจนเมาแล้วแต่ไม่ถึงความเสียสติ
อย่างนี้ก็อาจเรียกได้ว่าขาดศีลแต่ยังไม่ถึงความเสีย
ธรรม เพราะสติยังมีอยู่ เมาและทะเลสาถนกลับ
เข้าบ้านตนเองได้ พอถึงบ้านก็มุกเข้ามุงเมีย ไม่ได้
มุกเข้ามุงคนอื่น อย่างนี้ก็เรียกว่ายังครองสติไว้ได้
ก็ยังเป็นคนที่น่าจะอยู่ในข่ายของความเมตตา ไม่
น่าจะไปรังเกียจ เพราะฉะนั้น คนที่มีศีลธรรม จะ
ขาดบ้าง บกพร่องบ้าง อย่างไรก็ตามแต่เมื่อรู้ศีล
ธรรมแล้ว ก็เห็นจะโมเมเรียกว่ามีจริยธรรมไปได้
ก็มีความหมายในทางดี แต่จะเอาอะไรแน่นักก็
ไม่ได้ สำหรับท่านทั้งหลายที่เป็นข้าราชการนั้น ไม่ใช่
เป็นคนธรรมดา ไม่ใช่เป็นราษฎรธรรมดาอย่าง
ธรรมดา เพราะท่านเป็นส่วนหนึ่งของการปกครอง
ประเทศ ราชการนั้นหมายความว่า เป็นการปกครอง
คำว่า “ราชะ” ในที่นี้ไม่ได้แปลว่าพระเจ้าแผ่นดิน
ข้าราชการไม่ได้แปลว่าเป็นข้ากิจการของพระเจ้า
อยู่หัว แต่เป็นคนที่อยู่ในวงการของการปกครอง
แผ่นดิน “ราชะ” นี้แปลได้หลายอย่าง แปลว่าพระ
เจ้าแผ่นดินก็ได้ แปลว่าการปกครองก็ได้ อย่าง
อินเดียอยู่ใต้การปกครองของอังกฤษ เขาก็เรียกการ
ปกครองอังกฤษว่า British Raj คำว่า ราชะในที่นี้
หมายถึงการปกครองของอังกฤษ ด้วยเหตุที่จริย-
ธรรมของข้าราชการจึงน่ามีเป็นพิเศษ ต่างหากจาก

กนธรรมคาสามัญ การราชาจริยธรรมของคน
ธรรมคาสามัญนั้น หากมีผลเสียหายเกิดขึ้น ผลนั้น
ตกแก่ตัวเขาเองเป็นรายบุคคล แต่ถ้าหากว่าข้าราชการ
การราชาจริยธรรมขึ้นมาแล้ว ผลเสียหายถ้าหากมี ก็
จะต้องตกแก่การปกครองประเทศ ซึ่งหมายถึงส่วน
รวมจะต้องมีผู้ที่ได้รับผลเสียหายเดือดร้อนนั้นมาก
ไม่ใช่ตัวข้าราชการที่ราชาจริยธรรมแต่เพียงผู้เดียว
เราพูดในเรื่องจริยธรรมในปัจจุบันนี้ เขามักจะออก
ที่จะพูดไปถึงสมัยก่อนไม่ได้ ท่านจะได้ยินอยู่เสมอ
มีกนพุทธรุ่นปู่ ยา ตา ยาย พ่อแม่เราว่าเขาไม่ได้
เลวอย่างคนทุกวันนี้ เขามีศีลธรรม มีจริยธรรม
เขาประพฤติดี ประพฤติชอบ มากกว่าคนทุกวันนี้
หรือว่าจะพูดถึงข้าราชการ ก็จะมีจะพูดกันว่า
ข้าราชการสมัยก่อนท่านมีจริยธรรมดีกว่าข้าราชการ
ในปัจจุบัน ท่านไม่กระทำผิดคิดร้าย ท่านไม่ทำ
การเสียหายต่างๆ ให้เกิดขึ้น ที่เป็นเช่นนั้นกระผม
ขอเสนอว่ามันมีสิ่งบังคับอยู่ ข้าราชการในสมัยก่อน
นั้นมีหลายสิ่งหลายอย่างบังคับให้อยู่ในจริยธรรม
ให้ประพฤติดี ประพฤติชอบ สิ่งแรกคือการถือน้ำ
พระพิพัฒน์สัตยา การถือน้ำนั้นจะต้องมีการสาบาน
ต่อหน้าสังคคิสมุข คอ้งค้มน้ำพระพิพัฒน์สัตยา
ซึ่งซบพระแสงหอกดาบต่างๆ ซึ่งสาบานว่าจะ
ซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัว นอกจากนั้นแล้ว
จะต้องสาบานว่า จะไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง จะไม่
ประพฤติผิด จะไม่เล่นเบี้ยเสียตัว จะไม่ติดยา
เสพติด และเมื่อสาบานแล้วจะต้องมีการแข่งขัน
ตนเองให้วิบัติไปในทางต่างๆ ให้นำกลัวทั้งสัน

ตลอดจนถึงสิ่งที่ไม่น่าเป็นไปได้อีก เช่น ขอให้หอก
เท่าใบพาย แทงหูซ้ายทะลุหูขวา พுகตามความจริง
หอกเท่าใบพายมันจะแทงไม่เข้าหอก มันใหญ่
เกินไป แต่ถึงอย่างไรก็สาบานกันนำกลัว เหล่านี้
เป็นเครื่องบังคับ คือความกลัวสาบานนั่นเอง

การถือน้ำพิพัฒน์สัตยามีบ้ละ๒ครั้ง สำหรับ
ข้าราชการเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ สมัยนี้เราไม่มี
เลย อยากจะตีกก็ตีกด้วยตัวของตัวเอง ไม่มีใครมา
ขู่เข็ญ สมัยก่อนนอกจากจะถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา
แล้ว ถ้าหากว่ามีกิจการอันใดที่จะต้องทำเป็นพิเศษ
ก็จะต้องมีการสวดสาบานกันมากเช่นเดียวกัน เช่น
มีภาษีอยู่ ๒ อย่าง เรียกว่าคือ อากรข้าวนา และ
อากรสวนใหญ่ หรืออากรสมพิศกร ซึ่งข้าราชการ
กรมสรรพากรจะต้องออกเดินรังวัดไร่นา ทั่ว
ประเทศว่าใครมีนาเท่าไร จะต้องเสียภาษีเท่าใด
แล้วก็เดินสวนใหญ่ คือที่ทุ่งแต่จังหวัดนนทบุรี
ตลาดขวัญลงมาตลอดจนถึงแถวสำเหร่ทุกวันนี้ สวน
ใหญ่อยู่ที่นั่นตลอดสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จะต้อง
รังวัดสวนตกกันไม้ทุกต้น ว่ามีอะไรบ้าง และจะ
ต้องเสียภาษีเท่าไร แล้วออกหน้าโฉนดให้แก่ผู้ถือ
เมื่อสำรวจแล้ว ให้แก่เจ้าของสวนหรือเจ้าของนาไว้
ที่เราเรียกว่าโฉนดทุกวันนี้ที่แสดงเอกสารกรรมสิทธิ์
ในที่กินมันมาจากใบประเมินภาษี หรือใบคำสั่ง
ให้เสียภาษี แล้วผลที่เกิดขึ้นก็เพราะเหตุว่า อย่าง
อากรสวนใหญ่มบังคับให้ชาวไร่ชาวสวนต้องเสียภาษี
จากกันไม้ทุกต้นเช่นนั้น มันเกิดเป็นผลสำคัญที่สุด
ในทางเศรษฐกิจ ชาวสวนที่เรียกในตำบลส่วนใหญ่

นี้ ก็พยายามคัดแต่ต้นไม้ที่ดีจริงๆ ที่ลูกตก ลูก
ใหญ่ลูกหวาน ถึงจะปลูกไว้ เพราะจะต้องเสียภาษี
ให้ต้นไม้ที่ออกผลห่างไป ผลเล็ก ผลเปรี้ยว ตัก
ทั้งหมด จนในที่สุดเราได้บริเวณหนึ่งในเมืองไทย
ซึ่งมีผลไม้เป็นชนิดพิเศษ คือตั้งแต่เมืองนนทบุรีลงมาซึ่ง
กำลังจะสิ้นไป เพราะศึกมันขึ้นข้างนอกออกไปแล้ว
สำหรับผลไม้ต่างจังหวัดแล้วจะไม่มีราคา เพราะ
มันไม่ต้องเสียภาษี ปลูกกันได้ตามใจ แต่อย่างไร
ก็ตามผมอยากจะเรียนว่าก่อนจะออกทำการรังวัด
เพื่อให้คนเสียภาษีอากรค่านา อากรส่วนใหญ่นั้น
การรังวัดการออกเดินสวนเดินนานั้นทำกันเมื่อผลัด
แผ่นดินหนัก แต่ถ้าแผ่นดินเบาอย่างรัชกาลที่ ๕
ก็ทำสองครั้ง ส่วนมากจะทำเมื่อผลัดแผ่นดินหนัก
ก่อนจะออกไป ต้องพิธี ตั้งสวดสาบานมากมายที่
บริเวณวัดพระแก้ว ได้สาบานต่อพระแก้วมรกต
สาบานอย่างน่ากลัวอีกเช่นกัน สาบานไม่ให้
ฉ้อราษฎ์บังหลวง อีกอย่างหนึ่งก็คือสาบานไม่ทำ
ให้ใครเดือดร้อน

คนโบราณมีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เชื่อ
คาถาอาคม เชื่อเครื่องราง เชื่อตระกูล เชื่อผี
เชื่อสาขามีอำนาจที่จะคุ้มครองตัวเองให้ปลอดภัย
ไม่ให้ใครทำมาทำร้ายให้เกิดความเสียหาย โดยถือ
กันต่อไปว่าข้าราชการคนใดที่ไม่จงรักภักดีต่อพระ
เจ้าอยู่หัว ที่ประพฤติกักร้าย ขาดจริยธรรม
การฉ้อราษฎ์บังหลวง หรือทำอย่างไรที่ทำให้
ประชาชนเดือดร้อน ตลอดจนทำอะไรที่จะเป็น
ภัยต่อแผ่นดินแล้ว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่คุ้มครอง

อยู่ จะไม่คุ้มครองตนอีกต่อไป พวกตระกูล พระ
เครื่องอะไรเหล่านี้ นามนค นามนคพลายที่เลี้ยง
ไว้จะไม่คุ้มครอง ตัวอย่างเห็นได้จากเรื่อง
ขุนช้างขุนแผน เรื่องขุนช้างขุนแผนนอกจากจะเป็น
วรรณคดีแล้ว เป็นหนังสือที่เขาแต่งไว้ให้ข้าราชการ
การอ่าน ขุนแผนเป็นตัวอย่างของข้าราชการที่ดี
ไม่เคยล่วงเกินพระมหากษัตริย์ ไม่เคยคิดกตทริยศ
ไม่เคยเอาใจออกห่าง ทั้งที่ถูกราชทัณฑ์ ตลอดชีวิต
ไม่เคยมีความสุขเลย ก็ไม่ถือโกรธ ไม่คิดพยาบาท
อาฆาต และไม่สิ้นความจงรักภักดี เมื่อขุนแผน
ยังเด็ก พ่อขุนแผนคือขุนไกรพลพ่าย ถูกพระ
พันวษา มีพระบรมราชโองการสั่งให้ตัดหัวประหาร
ชีวิต และบริวารบาททรรพย์สมบัติครอบครัวถูกริบ
หมด แม้ขุนแผนต้องพากระเชอกระเชงหนีเข้าป่า
เข้ารก มาตั้งตัวใหม่จากกาญจนบุรีมาอยู่สุพรรณบุรี
เหตุที่สั่งประหารชีวิตถ้าจะถือเป็นเหตุโกรธเคืองก็
คงจะเป็นได้ ความจริงขุนไกรพลพ่าย สังกัด
กรมอาทมาต มีเชอ มอญ กรมอาทมาตที่ทุกวันนี้
เห็นจะเป็นกรมประมวล คือทำหน้าที่นั่งบังนอน
บังเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ต้องใช้นอนอยู่ในกรมอาทมาต
ที่ทิ้งไว้แถวกาญจนบุรีนั้น ก็เพราะว่ามอญกับพม่า
เหมือนกันมาก สมัยนั้นเราไม่มีศัตรูที่ไหน นอก
จากพม่า ถ้าจะสืบราชการลับต้องไปสืบในพม่า ได้
ส่งคนไทยเข้าไปพม่าจับได้ก็เอาไปฆ่าเสีย ถ้าส่ง
มอญเข้าไป มอญกับพม่ามีความคล้ายคลึงกันมาก
จนกระทั่งมองกันไม่ออก ก็ต้องส่งมอญเข้าไปสืบ
ราชการลับก็ได้เรื่องทุกที ขุนไกรพลพ่ายเป็น

ข้าราชการอยู่กรมอาตมาท ทั้งให้อยู่ประจำที่จังหวัด
กาญจนบุรีเมื่อยามไม่มีสงคราม ก็มีหน้าที่ที่จะต้อง
ปฏิบัติ คือ มีหน้าที่อนุรักษ์ฝูงควายป่าซึ่งเป็น
ของหลวง ควายป่าของหลวงที่รัฐเลี้ยงไว้ที่จังหวัด
กาญจนบุรีฝูงใหญ่เหลือเกิน ที่หลวงเลี้ยงเอาไว้
เพราะเหตุว่าสมัยนั้นท่านเป็น Welfare State กัน
หน่อยๆ คือราษฎรไม่มีควายไถนา รัฐแจกให้โดย
จะไปจับมาจากฝูงควายหลวง จากกาญจนบุรีแล้ว
นำมาสนตะพาย ก็เอาไปฝึกแล้วใช้ไถนาได้ ทำอยู่
กันเป็นประจำ ฝูงวัวป่าของหลวงอยู่โคราช สมัย
รัชกาลที่ ๕ เมื่อหมกความจำเป็นที่จะเลี้ยงแบบนั้น
ท่านก็มอบให้ทหารไป เทียนี่ไม่มีเหลือแล้วเข้าใจ
ทหารเอาไปแกงหมก แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ควายป่า
ที่กาญจนบุรีก็เหลือน้อย ที่นั้นขุนไกรฯ แกมีหน้าที่
รักษาควายป่า วันดีคืนดีสมเด็จพระพันวษาเสด็จ
เมืองกาญจน์เป็นเรื่องใหญ่โตมาก จะไปตรวจราชการ
ไปดูฝูงควายป่าว่ามีมากน้อยแค่ไหน ขุนไกรฯ
เป็นผู้ดูแลรักษาฝูงควาย ก็ต้องท้อนควายมาให้ท่าน
ทอดพระเนตร ควายเกิดขึ้น ขุนไกรฯ ก็อยาก
ถวายความปลอดภัย ก็เข้ากันเอาหอกแทงควายตาย
ทับกันเป็นภูเขาเลย พระพันวษาก็กริ้ว ซึ่งก็น่ากริ้ว
เพราะว่าผู้อนุรักษ์เองมานั่งฆ่าควายต่อหน้าพระที่
นั่งฆ่าเอาฆ่าเอา ไม่บันยะบันยัง เลยตรัสสั่งให้
ประหารชีวิตขุนไกรพลพ่าย ขุนแผนได้รับความ
ลำบากมากก็ไม่ถือ ก็ไปเล่าเรียนวิชาการ ถูกเกณฑ์
ไปทัพ แต่งงานได้ ๒ วันมีหมายเกณฑ์ให้ไปรบ
ก็ไป ก็ไม่ถือโทษก็ไม่หมกความจงรักภักดี ไป

ถึงได้เมียเป็นคนเมืองเหนือกลับมา เลยทะเลาะ
เบาะแว้งกับภรรยาเดิม ก็ต้องไปอยู่เวรในวัง หนี
เวรออกมาหาเมียเมืองเหนือ ซึ่งก็น่าเห็นใจได้มา
ใหม่ๆ เข้าเวรมันนานนัก มันก็ต้องบีนกำแพงออก
กันบ้าง จับได้ไล่ทันเกิดเป็นโทษเอาไปเข้าคุกเข้า
ตาราง ถูกริบเมียเอาไปอยู่ในวังไม่ปล่อยออกมา
และมีเหตุต่างๆ ที่ต้องราชทัณฑ์มากมาย แต่ขุน-
แผนเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีเป็นอย่างยิ่ง ติดคุก
ตั้งกับ ๆ จนลืมน เกิดศึกเชียงใหม่ทางการจึงไป
เรียกตัวออกมาจากคุก และให้เป็นแม่ทัพออกไปตี
เมืองเชียงใหม่ ขุนแผนก็ไม่ปฏิเสธรับอาสาสงคราม
แต่ใจเด็ดที่ว่าทหารก็ไม่ต้องการ ขอแต่คนคุก ๓๕
คนไปเป็นพวกพร้อมตีเมืองเชียงใหม่มาจนได้ นี่
แสดงให้เห็นว่าความจงรักภักดีของขุนแผนนั้นตั้งอยู่
บนความเชื่อถือ แสดงความจงรักภักดี เพราะถ้า
ไม่เป็นแบบนี้แล้ว ฤทธิ์เดชขุนแผนจะหมดไป
ทันที ขุนแผนเป็นคนที่มีความกล้าหาญเป็นอันมาก
ทำอะไรก็ร้ายมันต์เอา จะไปไหนก็ไม่ต้องเดินไม่
ต้องขึ้นรถลงเรือ ซี่ผีพรายไป ไปเร็วกว่าเรือบิน
เสียอีก และความประพฤติส่วนตัวก็ใช้ไม่ได้ เจอผู้
ผู้หญิงที่ไหนไม่ได้เลยทีเดียว แต่ก็ถือว่าเป็นแบบ
ฉบับของความจงรักภักดี ขุนแผนมีความจงรักภักดี
ก็เพราะมีความเชื่อถือแบบนี้ นี่ก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำ
ให้ข้าราชการสมัยก่อนอยู่ในกรอบของจริยธรรมไม่
ทำอะไรผิดพลาด นอกจากนี้แล้วฐานะในทาง
สังคม ของ ข้าราชการ ใน สมัย ก่อน นั้น เป็น เครื่อง
เหนี่ยวรั้ง เพราะท่านมียศบรรดาศักดิ์อะไรมา

มายที่ทำให้เกิดความระมัดระวังในตัว ขุนนางสมัยก่อนมีศักดิ์กันว่าเป็นหมื่น ๆ ไร่ ความจริงศักดิ์นายนั้นไม่ใช่อะไรหรอก มันคือชิ้นนั่นเอง ซี ๓, ซี ๔, เราตัดศูนย์ทิ้งไป มันก็เหลือแค่ ๓ แค่ ๔ แค่ ๑๑ แต่สมัยก่อนนี่ ซี ๑๑ ก็คือศักดิ์นาหมื่น ไร่เจ้าพระยา ถ้าคิดให้ตึกก็ไม่มีอะไรใหม่เกิดขึ้น แต่ศักดิ์นาฟังก์มันใหญ่โตเหลือเกินเพราะมันจำนวนมาก ศักดิ์นา ๓,๐๐๐ นี้ ต้องรักษาตัวให้ดี ศักดิ์นาซี ๓ นี้ มันไม่สำคัญอะไรนี้ครับ ก็แค่ซี ๓ ตัดศูนย์ทิ้งหมดแล้ว ใครจะไประมัดระวังอะไรกัน สมัยก่อนเติมศูนย์ให้เห็นความสำคัญ มีความหมายอยู่ในตัวของศักดิ์นา และอีกอย่างถ้าทำผิดแล้วเขาจะปรับตามศักดิ์นา คนศักดิ์นาสูงไม่กล้าทำผิด เพราะว่าจะปรับเท่าไรเขาเอาศักดิ์นาคุณ สมมุติว่าปรับ ๑๐๐ เบี้ย ถ้าศักดิ์นา ๓,๐๐๐ ก็เอา ๓,๐๐๐ คุณ ถ้าศักดิ์นาหมื่นก็เอาหมื่นคุณ มันก็กลายเป็นแสนเบี้ย สตางค์จึงเยาะ มันก็เลยต้องระวังตัว นอกจากนั้นก็มีบรรดาศักดิ์ มีราชทินนาม บรรดาศักดิ์มันก็ไม่ใช่อะไรอีก มันก็คือ Position หรือชิ้นนี้แหละคนโบราณเขาคูราชทินนาม ดูบรรดาศักดิ์เขารู้ทันทีว่าคนๆ นั้นเป็นอะไร อย่างเขาเจอประยาน รวิไสยครเดช เขารู้ทันทีว่าเป็นเจ้ากรมทหารปืนใหญ่เขาเจอบินไววรรณ เขารู้ทันทีว่าเป็นผู้อำนวยการกองมหาดเล็ก และอื่นๆ แต่ละตำแหน่งจะมีหน้าที่ต่าง ๆ กัน แต่สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องถือได้ว่า เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง อีกอย่างหนึ่งที่กระผมได้เห็นมาในระบบเก่าที่เขา มีบรรดาศักดิ์ มีราชทินนาม

ใหญ่โตกันนั้น อย่างนี้ว่าคนจะไม่ทำผิด อย่างนี้ว่าข้าราชการจะไม่คอร์รัปชัน เอาเหมือนกัน แต่สมัยนั้นเป็นเพราะสื่อมวลชนมันยังน้อย ไม่เพียงพออย่างทุกวันนี้ และประการที่สองผู้ที่บังคับบัญชาที่ปกครองแผ่นดิน ท่านพยายามรักษาระบบ ก็ท่านพยายามรักษาความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องศักดิ์นา เรื่องบรรดาศักดิ์ เรื่องยศ ไม่ให้ใครมาถูกลูกได้ ถ้าหากปรากฏว่าผู้มียศมีศักดิ์นา ทำความผิดท่านก็ลงโทษคือลงโทษให้ออกจากหน้าที่ ลงโทษให้หมดความสำคัญ แต่ท่านพยายามรักษาไม่ให้ประเจิดประเจ้อ ไม่ทำให้ใครเห็น ผิดกับสมัยนี้ สมัยนี้กระผมไม่ทราบว่าคุณจะเอาอะไร อยากจะแสดงความซื่อสัตย์สุจริตของผู้บังคับบัญชา ก็ปลัดกระทรวงผิดหรือไม่ผิดไม่รู้ ส่งให้ตำรวจจับไปฟ้องศาลเสียเฉยๆ อย่างนั้นแหละ ผู้ว่าฯ ถูกกล่าวหา เอาทะเล ศาลจับฟ้องไม่ให้ประกัน จะเอารถใส่ไปเรือนจำก็ไม่ได้ ให้ตำรวจจับไปก็มี เดินไปตามถนนหนทาง จากศาลไปเข้าเรือนจำทั้งๆ ที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อเป็นเช่นนี้ความหมายของความสำคัญในตำแหน่งราชการมันก็หมด คนก็เริ่มเห็นว่ามันไม่เท่าไรรั้ววันนี้เป็นผู้ว่าฯ พรุ่งนี้เป็นผู้ต้องหาที่ยังได้ เดินประจานผ่านตลาดไปเลย เรื่องเหล่านี้มันเกิดขึ้นแล้ว เหตุที่จะเป็นเครื่องระงับ ประคับประคองใจให้อยู่ในความสุจริต ก็เริ่มจะลดน้อยถอยลง ข้าราชการเองก็เห็นว่าไม่สำคัญอะไรนัก ใหญ่อย่างไรใครเขาไม่ชอบหน้าติดตารางเมื่อไหร่ก็ได้ ฟ้องร้องขึ้นโรงขึ้นศาลกัน กว่าจะไปพิสูจน์ว่าไม่ผิด

หนังสือพิมพ์ค่าแถมไปแล้ว ชื่อเสียงไม่ต้องพูดถึง
ตอนศาลยกฟ้อง หนังสือพิมพ์ลงนิตเคียวไว้หน้า
หลังๆ แต่ตอนฟ้อง พาดหัวเท่าศอก นี่เป็นเรื่องน่า
คิดนะครับ ผมพูดด้วยความเห็นใจจริงๆ เพราะ
ฉะนั้น สิ่งที่เป็นเครื่องบังคับอย่างแต่ก่อนก็หมดไป
ความเชื่อถือก็เปลี่ยนไป นำพระพิพัฒน์สัตยาภิไม่มี
ใครถือเรื่องดีหน้า มีคนมาถามผมบ่อยว่าควรจะเริ่ม
อีกไหม? ผมบอกว่าอย่าเลย เขาถามว่าทำไม? ผม
บอกว่า ถ้าขึ้นดีหน้าเมื่อไหร่ละก็ คนที่ต้องไปถือ
หน้าคงล้มตายกันมากเหลือเกิน อย่าดีกว่าสงสารกัน
บ้างเถอะ แทบจะไม่มีเหลือเลย ยาก ตามที่ผมพูด
มาแล้วเป็นเรื่องของโบราณบางอย่างอะไรบ้าง แต่ถ้ามา
มองในปัจจุบัน ถ้าจะถามตัวเองว่า “จริยธรรม”
ของข้าราชการในปัจจุบันคืออะไร กระผมเองก็
ตอบไม่ค่อยจะถูก แต่ใครขอเสนอหลักว่า เห็นจะ
ต้องกลับไปอยู่ที่ทศพิธราชธรรม ทศพิธราชธรรม
นั้นอยู่ในคำสั่งสอนของศาสนาพุทธ เป็นพระธรรม
คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ในฐานะเช่นนี้ก็ย่อม
อยู่เหนือกาลเวลา ทศพิธราชธรรมนี้ เราเข้าใจว่า
เป็นธรรมของพระเจ้าแผ่นดินก็ถูก แต่อีกนัยหนึ่ง
ท่านก็แปลว่า เป็นธรรมของผู้ปกครองแผ่นดิน
เมื่อข้าราชการมีส่วนในการปกครองแผ่นดิน ก็น่าจะ
จะได้สนใจ ถ้าจะถือว่าอะไรเป็นจริยธรรมของ
ข้าราชการแล้ว ก็น่าจะหวนกลับไปอยู่ที่ทศพิ
ษราชธรรมทุกทีละข้อ แล้วเอามาอนุโลมใช้ถือเป็น
หลักจริยธรรมของข้าราชการก็คงจะเป็นได้ เพราะ

ถึงยังงี้ก็เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ไม่เป็น
บาปกรรมอะไรที่เราจะเอาของท่านมาใช้

ทศพิธราชธรรมข้อแรกคือ ทาน ทานแปล
ตรงๆ ว่าการให้ แต่ที่นี้สำหรับข้าราชการทั่วไปผม
คิดว่า จะให้ไปนั่งแจกทานก็คงไม่ไหว เงินเดือน
ไม่พอหรอก ลูกเมียก็มีเยอะอยู่แล้ว จะไปนั่งทำ
การกุศลมันไม่ได้เงินเดือนไม่พอ แต่ผมอยากให้นึก
ถึงสมบัติ คือเจตนารมณ์ของการให้ อยากจะขอ
เรียนว่า ถ้าเป็นข้าราชการแล้ว ข้อแรกของ
จริยธรรมคือการให้ ไม่ต้องไปแจกสตางค์ใคร
หรอกครับ ถึงจะทำบุญก็ทำตามเทศกาลไม่เสียหาย
แต่การให้ขอให้ฝังใจว่า เราบริหารราชการอยู่ เราเข้า
มาให้เราไม่ได้มาเอา เรามีอะไรที่จะให้กับบ้าน
เมืองให้แก่ประชาชน ให้แก่ราชการที่ซบเลี้ยงเรา
อยู่นับบ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เรามีความรู้สึกเสมอ
ว่าเราต้องการจะให้เขา ไม่ต้องการจะเอาอะไร
เมื่อกระทำได้อย่างนี้ นึกเป็นจริยธรรมข้อหนึ่ง ซึ่ง
อนุโลมจากทศพิธราชธรรม

ทศพิธราชธรรมข้อ ๒ ก็คือศีล ศีลก็คือ
การสำรวมทั้งกายใจให้สุจริต ไม่มีบาป ไม่มีกรรม
ไม่มีทุจริต อย่างนี้ก็ไม่น่าจะสงสัย ข้าราชการทุก
คนก็น่าจะมีศีล เอาเถอะไม่ต้องเคร่งในศีล ๕
หรอก แต่ก็ยังถือศีลเป็นเกณฑ์ประพฤติ อย่าให้
ล่วงศีลขนาดไปติดตาเสพติด หรืออะไรอย่างนั้น
มันก็ไม่ดี กินเหล้าเป็นครั้งคราว ต่อศีลได้วัน
รุ่งขึ้น แต่ศีลที่จะทำให้ตัวเสียตกลงไปนั้นศีลควรที่
จะได้สังวร เรื่องศีลที่กระผมได้กล่าวมาแล้ว ถ้าจะ

ถามว่าศีลอะไร ก็เอาแต่ศีล ๕ ก็พอแล้ว เพราะเราเป็นปุถุชนเป็นอย่างขรวัสส ไม่ต้องถือศีลอะไรมากมาย ถ้าจะถือศีล ๘ ศีล ๑๐ กินผักวันละหน กัฏฐะเชียว ก็น่าเป็นห่วง ผมว่ามันจะไม่พอในทางโภชนาการ คุณมันยุ่งยากไม่ค่อยสะดวกหรอก ไปไหนเข้าก็ต้องหิ้วถุงพลาสติก นำไปถึงก็ไปหัน ถั่วฝักยาวอะไรไม่รู้ลำบาก ผมเคยเห็นมาแล้ว เอาแต่ศีล ๕ ก็พอแก่ความประสงค์ที่พอจะทำได้ แต่จะขาดบ้างก็ไม่เป็นไร ศีล ๕ ต่อได้อย่างที่ผมเรียนมาแล้ว

ทศพิธราชธรรมข้อ ๓ ก็คือ จาคะ คือ การเสียสละ ข้าราชการต้องเสียสละในทุกกรณี ท่านก็รู้กันอยู่แล้ว ข้าราชการทุกวันนมเรื่องที่ต้องเสียสละกันอยู่เรื่อย เสียสละกำลังกาย เสียสละกำลังใจ เพื่อประโยชน์ของราชการ ถ้าไม่มีการเสียสละแล้ว ผมว่าทำราชการไม่ค่อยได้ ข้าราชการที่ดีถือว่าการเสียสละเป็นกิจวัตรประจำวันก็ได้ สัมภาษณ์มากก็เสียสละกันเรื่อยไป จนกว่าจะคำนวณกว่าจะเข้านอน คืนเช้าขึ้นมากก็เสียสละกันอีก นี่แหละคือสิ่งที่เราเรียกว่าราชการ นี่แหละคือสิ่งๆ ที่เรียกบ้านเมือง หรือประชาชนก็สุดแล้วแต่มีอายุขึ้น ถ้ามีอะไรให้ก็ต้องให้ ประการที่สอง ของๆ เราแท้ๆ ก็ต้องเสียสละกันอีกสิ่งที่ไม่น่าจะเสียก็ยังไม่ยอมเสียอีก ขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อมหลายอย่าง บางคนได้เจ้านายดี ๆ พุดจากกันรู้เรื่อง ๆ การเสียสละกันน้อยลง บางคนได้เจ้านายไม่ถูกใจกัน ท่านไม่ชอบหน้าเรา เพราะเหตุไรก็ตาม เราก็ต้อง

เสียสละอะไรหลายอย่าง เพื่อรักษาสถาบันเพื่อรักษาความเรียบร้อย

ทศพิธราชธรรมข้อ ๔ อาชว หมายถึง ความซื่อตรง นี่เป็นความซื่อตรงอยู่ทุกกรณี ซื่อตรงต่อชื่อระบบราชการ ซื่อตรงต่อราษฎร ซื่อตรงต่อประชาชน ซื่อตรงต่อบ้านเมืองของเราที่รัก นี่เป็นเรื่องของความซื่อตรง ซึ่งควรจะต้องเป็นจริยธรรมอย่างหนึ่งของข้าราชการ

ทศพิธราชธรรมข้อ ๕ คือ มัทว ได้แก่ ความอ่อนโยนในการประกอบราชการ อ้ายเรื่องนี่ผมก็ตัดสินไม่ถูกว่ามัทวมันแปลว่า อะไรแน่ บอกตรงๆ อ่อนโยน มันอ่อนโยนขนาดไหน บ้านเมืองเราบางที่มันอ่อนไม่ไหว .. ยิงอยู่บ้านนอกมันหน้าแข็ง มันจะต้องใช้ความระมัดระวัง แต่ความอ่อนโยนมันควรใช้อย่าไปมุกะลุคุดันมากมายจนคนอื่น ๆ เขาตกใจหมด แต่ขณะเดียวกันก็ต้องมีความรู้สึกในตัวเองว่าเป็นข้าราชการ หน้าที่ราชการจะไปอ่อนให้กันทั้งหมดก็ไม่ดูเหนือ คุ้ได้ ไม่คุ้ดี คุ้ชั่วเห็นจะไม่ได้ ข้าราชการหลายท่านที่เดียวที่ผมพบถือหลักมัทวเป็นเกณฑ์ ไปเที่ยวอ่อนให้กับเจ๊ก กับจีน สุกท้ายเสียคนทั้งนั้น ไม่เห็นดี ความอ่อนโยนเห็นที่จะต้องระมัดระวังหน่อยนะครับ ว่าควรอ่อนขนาดไหนอ่อนกับใคร ไม่ใช่ว่าอ่อนไปหมด

ทศพิธราชธรรมข้อ ๖ คือ ตัปะปะ ในทศพิธราชธรรม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนไม่บกพร่องและไม่บิดพลิ้ว ถ้าเป็นหน้าที่ต้องทำหมด ทำให้ครบถ้วนทุกประการและไม่ยอม

หลีกเลี่ยงบิดพริ้วต่อหน้าที่ คือความจริงมันก็เป็น
กิจของข้าราชการอยู่แล้ว ใครได้ใครก็ต้องมาพูด
แบบนี้ ไปนิมนต์ใครท่านใหญ่ท่านโตมาพูดกับ
ข้าราชการก็ต้องมาพูดแบบนี้

ทศพิศราชธรรมข้อ ๗ คือ อโกรธ ความ
ไม่โกรธ อันนี้เป็นเรื่องของชีวิตธรรมดาค่ะครับ
คนเราก็อโกรธแล้วจะเสียเปรียบเขา ไม่โกรธเป็นจะ
ดีกว่า จะทำอะไรก็ตามอย่าให้ความโกรธมาอยู่ใน
หัวใจที่นี้ไม่เฉพาะข้าราชการหรอก คนธรรมดา
สามัญคนไหนก็ตาม ถ้าลูแก่โทษ หรือความโกรธ
แล้วชีวิตไม่ปรกติ มีแต่ความเคืองร้อน วุ่นวาย
มีแต่ความผิดพลาด ไม่โกรธเป็นเลยดีกว่า เพราะ
ถ้าโกรธแล้วไม่มีผลถึงใครทั้งนั้น - เราไปโกรธลูก
น้องก็ดี ผู้บังคับบัญชาก็ดี เขาไม่ได้เคืองร้อน
อะไร ความโกรธมันเผาหัวใจเราทำให้เราไม่สบาย
ใจ ทำให้เคียดแค้นที่หัวอกเป็นหนองก็เพราะ
ความโกรธ แล้วจะไปโกรธมันทำไม ผมว่ามนุษย์
ธรรมสามัญที่ไหน ถ้าคับอโกรธได้แล้ว จะมีความ
สุขยิ่งขึ้นเท่านั้น

ทศพิศราชธรรมข้อ ๘ คือ อวิหิงสา คือ
ความไม่เบียดเบียนผู้ใดไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์
ไม่เบียดเบียนใครทั้งนั้น

ทศพิศราชธรรมข้อ ๙ ได้แก่ขันติ คือความ
อดทน การอดทนนี้สำคัญ คนเป็นข้าราชการจะต้อง

มีความอดทนอยู่ตลอดเวลา เช่นเกี่ยวกับการเสีย
สละ การอดทนนั้น

๑. มันต้องอดทนต่อความยากลำบากทั้ง
ปวง ในการปฏิบัติหน้าที่
๒. อดทนต่อคำติฉินนินทา การว่าร้าย
คำวิพากษ์วิจารณ์ ไม่ว่าจะป็นด้วย
ปากคนหรือในหน้าหนังสือพิมพ์ก็ตาม
ต้องอดทนให้ได้ ถ้าไปเกิดอารมณ์
ตอบโต้แล้วจะไม่เกิดประโยชน์ขึ้นเลย
๓. อดทนต่อคำสั่งรเริญยนิยอ อดทน
ต่อลาภ ต่อยศ ที่มาถึงตัว ทนค่าได้
ก็ต้องทนชมได้ทน ความจนได้ ก็ต้อง
ทนความมีได้ ทนตำแหน่งยศเล็กน้อย
ได้ ก็ต้องทนตำแหน่งยศใหญ่ได้ กระ
ผมทนเป็นนายสิบมาได้ ๕๐ ปีแล้ว
ไม่เห็นเคียดร้อนอะไร ก็คิดว่าถ้าใคร
มาตั้งเป็นจอมพล ก็ทนได้อีกนั้น
แหละ คงไม่เห่อเหินไปทำอะไรที่ไม่
ดีหรอก มันอยู่ที่ขันติ อย่างนี้พอจะ
อนุโลมได้หรือไม่ว่า ควรจะเป็น
จริยธรรมของข้าราชการหรือไม่ ก็
โปรดคึกคัก

ทศพิศราชธรรม ข้อ ๑๐ ได้แก่ อวิโรธ
อันนี้ออกจะสำคัญ แปลเป็นไทยเท่าไรก็เข้าใจ
ยาก ต้องขอพูดฝรั่งหน่อยมิฉะนั้นแล้วจะไม่เคลียร์
อวิโรธแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Objectivity คือ

ทำอะไรไม่เอาเข้าตัวไม่เอาตัวเข้าไปเกี่ยวไปคิดทำ
การทั้งปวงโดยปราศจากการนึกถึงตัว ปราศจาก
อารมณ์ยินดีในร้ายของตัวเอง รัฐบาลมีนโยบาย
อย่างนี้ เราไม่เห็นด้วย แต่เราเป็นข้าราชการ
ต้องปฏิบัติตามนโยบาย และเป็นหน้าที่ที่จะต้อง
ทำตามนโยบาย เราก็จะต้องทำให้ดีที่สุด ให้มัน
เกิดผลดีที่สุดตามนโยบายของรัฐบาลเขา ความไม่
ชอบของเรา ความไม่เห็นด้วยของเรา คัดทั้งหมด
และไม่เอาตัวเข้าไปเกี่ยว อันนี้คืออวิโรธน คือดู
ที่ผล ไม่ให้ดูที่ตัว และถ้าทำได้อย่างนั้นแล้ว ผม
ก็คิดว่าก็จะทำประโยชน์แก่ท่านผู้ปฏิบัติมากที่สุด
แหละ สรุปแล้วทศพิธราชธรรมนี้ความจริง
ทุกข้อถือว่าเป็นจริยธรรมของข้าราชการทั้งนั้น
อย่าไปคิดว่าเป็นธรรมของพระเจ้าแผ่นดิน เราไม่
ใช้พระเจ้าแผ่นดินเราไม่สนใจ แต่ก่อนที่จะจบก็
อยากจะพูดถึงจริยธรรม โดยคำนึงถึงสังคมของเรา
ที่มันเปลี่ยนแปลงไป และกำลังจะเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็วที่สุด จะย้อนไปที่เรามักจะพูดว่า
คนรุ่นก่อนสมัยพ่อแม่ บู่ ยา ตา ยาย ของเรา
นั้น ท่านอยู่ในศีลในธรรม ท่านมีธรรมจริยา
หรือมีจริยธรรม น่านับถือกว่าคนในปัจจุบัน ข้าราชการ
สมัยก่อนก็รู้สึกว่าจะซื่อสัตย์ สุจริต กว่า
คนในปัจจุบัน ราษฎรธรรมศาสนาก็รู้สึกว่าจะ
อยู่ในจริยธรรมมากกว่า มันไม่รังแก ไม่ข่มเหง

กัน ไม่ปลุกปล้ำทำอนาจาร ข่มขืนกัน ไม่ปล้น
กัน ซื่อซื่ออย่างทุกวันนี้ เหตุที่เป็นเช่นนี้กระผม
คิดว่ามันเป็นเรื่องของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
เมื่อสองร้อยปีมาแล้วแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ชีวิต
สมัยนั้นมันง่ายกว่าชีวิตในปัจจุบัน คนก็น้อย สิ่ง
แวดล้อมก็สะอาด และคนมากก็ทำให้สิ่งแวดล้อม
สกปรก เมื่อคนน้อยชีวิตมันก็ง่ายกว่า อะไร ๆ มัน
ก็อยู่ใกล้ตัว อาหารการกิน คนอยู่ข้างคลองก็มีผัก
บุงให้เก็บ ไม่ต้องชวนขวายเค็ดคร้อนอยู่อย่างทุก
วันนี้ คนแต่ก่อนเขาทำงานกัน เขามักเป็นช่างวาด
ช่างปั้น ช่างเขียน หรือทำอื่น เขากระเบื้อง เขา
หม้อ เขาไห ทำสวน ทำนา เขามีเวลาสะดวก
ที่จะทำ ทุกวันนี้นั้นไม่มีเวลาเข้าชั้นก็ตื่นตีปากกัก
โทรทัศน์ไปทำงานเย็นกลับบ้าน พอถึงบ้านก็
เหนื่อย จะเอาลูกเมียเป็นที่พึ่งหรือก็ไม่ได้ เพราะ
กลับมาที่หัวรุ่งไปเลย หันไปถูกลูก ลูกก็เพิ่งกลับจาก
โรงเรียนหอบหนังสือกองเบ่อเร่อ กลับมาก็เหนื่อย
อ่อนเพลียอ่อนระโหยกันทั้งบ้านทั้งช่อง จะหาความ
สุขอะไร คุณภาพชีวิตมันก็ด้อยลงไป นอกจากนั้น
ทุกวันนี้ความต้องการมันเกิดขึ้นทุก ๆ วัน ก็ท่านผู้
มีเกียรติลองฟังวิทยุคุชิวริบ แจ้งความสินค้าออก
มาเรื่อย ๆ มันทำให้คนอยากจะได้โน่นจะได้นี้ สิน
ค้าที่ออกมาก็คงแพง ๆ ทั้งนี้ เราก็ต้องชวนขวาย
หาซื้อมาให้ได้ เรื่องเหล่านี้ไม่มีใครฟัน อย่าง

กระผมเองหาเงินมาได้ ภาษีทั้งหมดแล้วกันแล้ว อีกหัวผม เป็นประชาชน แต่ถ้าเป็นข้าราชการ ต้องควบคุมตัวเองไม่ให้ขยันนัก ทุกวันนี่หาเงิน กระตกรนวกผิด แล้วจะอย่างไรกันดี ปัญหา ในทางสุจริตไม่ได้ง่าย - และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคน เป็นปัญหาที่ใหญ่ เป็นปัญหาที่น่าหนักใจ ผมเอง ในปัจจุบันนี้ ไม่ได้คัดสรรคนด้วยจริยธรรม เขาคู ก็ตอบไม่ได้ กระผมเองก็อยากจะขอเสนอแต่เพียง คนและจะยกย่องว่าใครดีหรือเลวใครสูงใครต่ำ เขา ว่า ก็ต้องยึดเอาความดีเป็นหลัก จะมีอะไรก็ต้อง ไม่ดูหรือกว่าใครมีศีลมีธรรม ท่านอยู่ในธรรมข้อ อุดกต้องทน ต้องเสียสละหลาย ๆ อย่างที่ได้เรียนมา ไหน ประพฤติดีประพฤติชั่วแค่ไหน มีจริยธรรม แล้วให้ทราบ จะไปทางอื่นเห็นจะไม่ได้ เพราะถ้า มากน้อยแค่ไหน สิ่งเหล่านี้เขาไม่ดูกันแล้ว และคน ข้าราชการเอาตัวรอดกันหมด บ้านเมืองก็เห็น จะไปไม่รอด จึงอยากขอประกาศไว้ในที่นี้ว่า เมืองไทยเรายังอยู่ได้ขนาดนี้ ยังรวบรวมกัน ได้ขนาดนี้ยังมีเวลากันมาฉลองสองร้อยปี รัตน- โทสินทร์ได้ ก็เพราะข้าราชการไทยมีจริยธรรม เป็นส่วนใหญ่ ถ้าข้าราชการไทยขาดจริยธรรม เสียอย่างแล้วทุกวันนี้ชีวิตจะไม่เหมือนในปัจจุบัน เลย บ้านเมืองจะปั่นป่วน ไม่มีเวลาที่จะมาทำงาน มงคล หรืองานอะไรทั้งนั้น สองร้อยปีก็ไม่ได้ ฉลองกันหรอก ข้าราชการไทยได้มีจริยธรรม ติดต่อกันเรื่อยมา ที่ทำกันได้ทุกวันนี้รัฐบาลยัง มีการประคองกันเรื่อยมา ก็เพราะข้าราชการยัง ซื่อสัตย์ ยังมีจริยธรรม ทั้ง ๆ ที่ผมไม่แน่ใจว่า จริยธรรมคืออะไร ผมอยากขอเสนออย่างนี้ ที่มา พุทนี่เป็นเรื่องที่ได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่คนอย่างผม จะต้องมานั่งสั่งสอนกันอีก จริยธรรมนั้นอยู่ในตัว ท่านแล้ว มีก็ขอท่านไปสำรวจตัวท่านเอง ท่าน

ก็จะทราบเองว่า ได้แค่ไหนก็ให้รักษาไว้แค่นั้น
ท่านมีคนละก็ข้อ ผมก็ไม่ทราบ มีมากบ้าง น้อย
บ้าง และในที่สุดถึงแม้ว่ามีแค่ไหนก็ควรรักษาไว้
แค่นั้น อย่าไปทิ้งและทุกคนจะได้ฟังกัน บ้าน
เมืองของเราอันเป็นที่รักก็จะได้ก้าวเดินต่อไป ด้วย
ความเรียบร้อยพอสมควร ไม่น่าวิตกอะไรทั้งนั้น
กระผมเห็นว่าไม่น่าวิตกเลยในอนาคต กระผมเห็น
คนอื่นเขาไปทำงานค้าขายการค้า เรื่องราคาน้ำมัน
เรื่องซุกแก๊ส ซุกน้ำมัน เมืองไทยจะโชติช่วง

ชัชวาลหรือไม่. ผมไม่เคยคิด กระผมเชื่อว่าเมือง
ไทยไปรอดและจะรุ่งเรืองต่อไป ผมเชื่อว่าคนไทย
เป็นคนที่อยู่ด้วยกันได้ มีความรักชาติเดียวกัน
มีเจตนาดีต่อบ้านเมือง และพลานามัยแข็งแรง มี
จริยธรรมที่จะทำให้บ้านเมืองของเรามีความสุข
บ้านเมืองของเราสงบและก้าวหน้าออกไปในพรบ
ตา ผมเชื่ออย่างนั้น นี่เป็นการลงท้ายที่ปลุก
ระดมหน่อย ๆ นะครับ และไม่รู้ว่าจะพูดอะไรอีก
นี่ก็เห็นจะเรียกได้ว่าจบแล้วละครับท่านพิธีกร ๑๒

อภินันทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัดประเสริฐอาร์ชีแวน

เลขที่ ๒๕๕๕/๑๐๖ เจริญกรุง
ยานนาวา โทร. ๒๕๕๑๙๒๑

ผู้ผลิตจำหน่ายเสื้อสำเร็จรูปอาร์ชีแวน

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน : สถาบันแห่งการเสริมสร้าง และพัฒนาข้าราชการพลเรือน

รัตนา อุบลสิงห์*

“สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน” ชื่อ
ข้าราชการ หลายนานคงจะรู้สึกคุ้นเคยดีพอสมควร
แต่ก็คงจะมีอยู่ไม่น้อย ที่ไม่เคยได้ยินหรือรู้จักเลย
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถาบันแห่งนี้เป็นสถาบันที่
เพิ่ง ก่อตั้ง และเริ่ม มีบทบาทใน การ ฝึกอบรม หรือ
พัฒนา ข้าราชการ พลเรือน เมื่อ ไม่ นาน มา นี้เอง
สถาบัน ใหม่นี้ได้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้
เป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้
เพื่อให้เพื่อนข้าราชการทั้งหลายได้มีความคุ้นเคยกับ
สถาบันฝึกอบรมแห่งนี้มากขึ้น ผู้เขียนจึงใคร่ขอถือ
โอกาสนี้แนะนำเกี่ยวกับความเป็นมาและการดำเนินงาน
ของสถาบัน ใหม่นี้ โดยสังเขป

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนก่อนที่จะ
ก่อตั้งเป็นรูปร่างได้ตั้งเช่นทุกวันนี้ ได้เริ่มต้นมา
จากงานด้านฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ซึ่งเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองวิชาการ
สำนักงาน ก.พ. งานฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ
ได้เริ่มขยายตัวขึ้น หลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
ในวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์วาง
แผน และ ประสาน งาน ฝึกอบรม ข้าราชการ ขึ้นใน
สำนักงาน ก.พ. เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อ
เสนอแนะในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ
แผนงานฝึกอบรม รวมทั้งประสานงานด้านการจัด
ฝึกอบรม นอกจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ มาตรา ๑๒ (๓) ก็ได้กำหนดให้สำนักงาน
ก.พ. เป็นแกนกลางในการประสานงานฝึกอบรม
กับส่วนราชการ และสถาบันการศึกษาในการฝึก
อบรมด้านวิชาการ วิชาชีพ และธุรการทั่วไป
รวมทั้งจัดดำเนินการฝึกอบรมในด้านการบริหารงาน

*เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

และการฝึกอบรมบรรจุข้าราชการใหม่ ฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า งานฝึกอบรมข้าราชการพลเรือนนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารงานบุคคล และนอกจากจะได้รับการยอมรับแล้ว งานฝึกอบรมพัฒนาข้าราชการก็ยังได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานระหว่างประเทศหลายแห่ง อาทิ เช่น ในปี ๒๕๒๐ United Nations Development Project (UNDP) ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบ ข้าราชการ พลเรือน ซึ่ง รวมถึง การพัฒนาข้าราชการด้วย โดยให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านผู้เชี่ยวชาญ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม รวมทั้งจัดสรรทุนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสศึกษาคูณทางด้านฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ. ยังได้รับเงินยืมจากธนาคารโลกในวงเงินประมาณ ๔๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๒ เพื่อใช้ในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ที่สำนักงาน ก.พ. ซึ่งปัจจุบันกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือน พฤษภาคม ๒๕๒๖ เงินจำนวนนี้ได้ครอบคลุมถึงเงินค่าก่อสร้างอาคารของสถาบันฯ ค่าวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรม การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบที่จัดหา ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการ ฝึกอบรม มาฝึกอบรม และให้คำแนะนำ หรือเป็นในรูปของการจัดสรรทุนการศึกษา ฝึกอบรม และคูณในต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้อง และจะเป็น ประโยชน์ ต่อการดำเนินงานของสถาบันฯ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า งานฝึกอบรมกองวิชาการได้เติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าทางวิชาการ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จนในที่สุดก็ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ซึ่งมีฐานะเป็นกองในสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๓

การดำเนินงานโดยทั่วไปของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนนั้น ได้มุ่งเน้นในด้านการให้ความช่วยเหลือทางด้านฝึกอบรม และพัฒนาข้าราชการแก่ส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และในการดำเนินงานนั้น สถาบันฯ ได้กำหนดนโยบายไว้ดังนี้คือ

๑. สนับสนุนให้ส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการฝึกอบรมเองให้มากที่สุด โดยทางสถาบันฯ จะให้การสนับสนุนในด้านวิทยากร ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ คู่มือ และการพัฒนาเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม

๒. ถ้าส่วนราชการโดยยังไม่พร้อมที่จะฝึกอบรมข้าราชการเอง สถาบันฯ จะให้ความช่วยเหลือทั้งทางวิชาการและจัดดำเนินการฝึกอบรมให้

๓. สถาบันฯ จะดำเนินการฝึกอบรมเฉพาะที่เป็นส่วน กลางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยราชการที่เป็นส่วนรวม เช่น การพัฒนาผู้บริหารระดับต่างๆ การอบรมบุคลากร และการอบรมเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เป็นต้น โดยมีหลักการว่า ถ้า

ส่วนราชการใดดำเนินการเองได้ ก็จะสนับสนุนให้ ส่วนราชการนั้นเป็นผู้ดำเนินการต่อไป

๔. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือ ช่วยเหลือ และประสานงานด้านการดำเนินการฝึกอบรม และ พัฒนาข้าราชการ รวมทั้งติดตาม ประเมินผล การฝึกอบรมให้เป็น ไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้

จากนโยบายดังกล่าวแล้วข้างต้น สถาบัน พัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้ดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังนี้ คือ

๑. งานจัดดำเนินการฝึกอบรม งาน ทางด้านนี้ได้แก่

๑.๑ การพัฒนานักบริหาร และ ข้าราชการระดับผู้บังคับบัญชา เช่น การสัมมนา นักบริหารระดับสูง การสัมมนานักบริหารระดับ กลาง และการจัดอบรมการบริหารงานสำหรับผู้ บังคับบัญชา

๑.๒ การบริหารงานบุคคล เช่น การ ฝึกอบรมการบริหารงานบุคคลสำหรับบุคลากรระดับ ปฏิบัติ และการฝึกอบรมหลักสูตรทางปฏิบัติเกี่ยว กับ การดำเนินการทางวินัย

๑.๓ การฝึกอบรมด้าน วิชา การฝึก อบรม เช่น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และ การฝึกอบรมวิทยากร

๑.๔ การอบรมพิเศษอื่นๆ ที่จะ เป็น ประโยชน์ต่อหน่วยงานโดยส่วนรวม เช่น การ

อบรมปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ การบริหาร สำนักงาน และการเขียนหนังสือราชการ

๒. งานด้านการประสานงานและให้ บริการเกี่ยวกับการฝึกอบรม

เนื่องจากสถาบันพัฒนาข้าราชการพล- เรือน เป็นเสมือนศูนย์กลางการฝึกอบรมของส่วน ราชการต่างๆ ของสถาบัน ฯ จึงได้จัดให้มีการเผยแพร่ ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ ต่อการฝึก อบรมช่วย เหลือ ให้คำแนะนำในการจัดทำหลักสูตรการฝึก อบรม การจัดหาวิทยากร วัสดุอุปกรณ์ และ เอกสารต่างๆ ที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมตามที่ส่วน ราชการต่างๆ ได้ขอความร่วมมือมา

๓. งานพัฒนาเอกสารเกี่ยวกับการฝึ ก อบรม

เป็นงานที่เกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนา เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อ การฝึกอบรมข้าราชการพลเรือนตามโครงการที่ได้ กำหนดไว้

ปัจจุบัน สถาบันพัฒนาข้าราชการ พลเรือน มี นายอระ แก้วไชโย เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๔ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบัน ฯ มีเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานทั้งหมดจำนวน ๕๐ คน การดำเนินงาน ภายในได้แบ่งออกเป็น ๕ ฝ่าย คือ

ฝ่ายพัฒนานักบริหาร

ฝ่ายพัฒนาบุคลากรและอบรมพิเศษ

ฝ่ายวิชาการและประสานงานฝึกอบรม

ฝ่ายเทคโนโลยีการฝึกอบรม

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ขณะนี้สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนมี
สถานที่ทำการชั่วคราวอยู่ที่สถาบันมะเร็งแห่งชาติ
ชั้น ๗ โทร. ๒๘๑๕๐๒๐, ๒๘๑๕๖๐๖ หาก
เพื่อนข้าราชการท่านใดมีข้อเสนอแนะหรือต้องการ
ความรู้หรือความช่วยเหลือต่อการฝึกอบรม โปรด

ติดต่อ โดยตรงมายังสถาบันพัฒนาข้าราชการ
พลเรือน

บทความนี้ผู้เขียนหวังว่า คงจะทำให้ท่าน
ได้รู้จักสถาบันฯ และบทบาทของสถาบันฯ ใน
การพัฒนาข้าราชการได้ดียิ่งขึ้น และขอถือโอกาส
ขอบคุณ คุณเสณี เจริญพจน์ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล
เกี่ยวกับสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนไว้ ณ ที่นี้
ด้วย

ด้วยอำนาจนันทนาการ

จาก

บริษัทโรห์ม แอนด์ ฮาาส เซ้าท์อีสต์ เอเชีย อิงค์

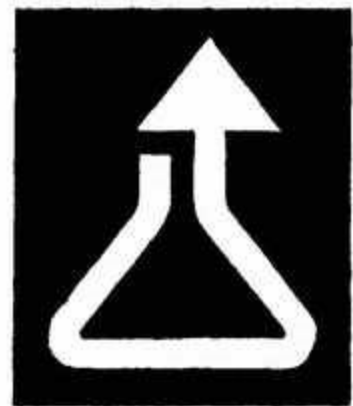
(สาขาประเทศไทย)

อาคารอัสวันวิจิต

๑๓๔/๑-๒ ถนนสีลม กรุงเทพฯ ๕

โทร. ๒๓๕-๘๘๖๔-๕, ๒๓๕-๒๑๐๖

ROHM AND HAAS

SOUTHEAST ASIA, INC.

(Thailand Branch)

การพัฒนาความสามารถ ในการเป็นผู้นำ

(DEVELOPING LEADERSHIP ABILITY)

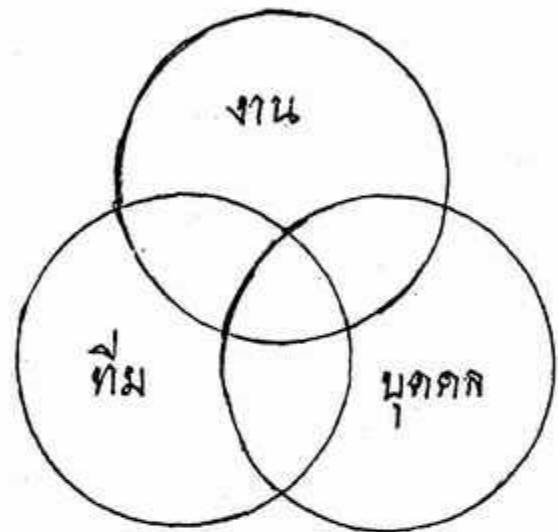
ดร. สมโภชน์ นพคุณ *

“หัวหน้า” เป็นคำพูดที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งหลายหมายถึง ผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำของเขา หัวหน้าที่ดีมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำ จะเป็นที่เคารพยกย่องของผู้ใต้บังคับบัญชา ในทางตรงข้าม หัวหน้าที่ไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำ ย่อมเป็นที่ดูถูกดูแคลนจากผู้ใต้บังคับบัญชา หัวหน้าทุกคนมีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และความกระตือรือร้นจากผู้ใต้บังคับบัญชา หัวหน้าทั้งหลายจึงหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากการตำหนิติชมจากผู้ใต้บังคับบัญชาความสามารถในการเป็นผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหัวหน้าทุกคน

ผู้นำที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารนั้น ต้องมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานทั้ง ๓ ประการพร้อมกันไป คือ

๑. ต้องบริหารงานให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ
๒. ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคน เพราะการบริหารนั้นเป็นการปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยผู้ใต้บังคับบัญชา

๓. ต้องพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมที่มีประสิทธิผล

นักบริหารทุกคน แสดง ความ สามารถ การเป็น ผู้นำ ของตน ได้ดี มากน้อย เพียงใดก็ ขึ้นอยู่ กับ ความสามารถของแต่ละคนที่แตกต่างกันและไม่เท่าเทียมกัน ความสำเร็จที่แสดงถึงความสามารถในการเป็นผู้นำของนักบริหาร แต่ละคนก็สังเกตได้จากความร่วมมือ ความเต็มใจที่ผู้นำผู้นั้นได้รับจากผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาในการปฏิบัติงาน ความสามารถ และทักษะในการบริหารของนักบริหารจึงขึ้นอยู่กับหรือถูกจำกัดโดยความสามารถของเขาเอง ในการเป็นผู้นำประเด็นที่น่าสนใจก็คือ มีวิธีการ

* เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

หรือแนวทางอย่างไรบ้าง เพื่อช่วยให้นักบริหารพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำของเขา นักบริหารที่ประสบความสำเร็จหลายท่าน ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ ซึ่งพอสรุปได้ ๘ แนวทางด้วยกัน คือ

๑. ต้องแสดงให้เห็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่ามีความรอบรู้ในงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะว่านักบริหารต้องเป็นผู้สอนแนะ ให้คำปรึกษาหารือ ตลอดจนช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ความรอบรู้จะสร้างความเชื่อมั่น (confidence) และเคารพนับถือ (respect) จากผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาก นักบริหารทุกคนจึงต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา ต้องชวนช่วยที่จะศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา เพื่อให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ นอกจากนี้ นักบริหารต้องหมั่นศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และปรับปรุงระเบียบ กฎ และวิธีการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ

๒. มีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำที่สามารถต้องพยายามหรือหมั่นบอกกล่าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบอยู่เสมอในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในเรื่องนโยบาย ระเบียบแบบแผน กฎ ข้อบังคับ วิธีการต่างๆ ในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบถึงผลดี ที่จะเกิดแก่หน่วยงานจากการเปลี่ยนแปลงนั้น การบอกเล่าหรือชี้แจง นี้ควรกระทำเนิ่นๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีโอกาสศึกษา หรือเตรียมเนื้อเตรียมตัวด้วย

นอกจากนี้ ผู้นำควรจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รู้ และเข้าใจในมาตรการและวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลดังกล่าวนี้ ควรมุ่งเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ใต้ บังคับ บัญชาเป็น สำคัญมากกว่า มุ่ง เพื่อ การพิจารณาความดีความชอบหรือลงโทษ ในการนี้ ผู้นำต้องตั้งใจจริง และมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้มี โอกาสเตรียมตัวให้พร้อม อยู่เสมอ และมีโอกาสเพื่อพัฒนาตนเองต่อไปเรื่อยๆ

๓. ต้องเป็นผู้สอนแนะ (coach) ที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา นักบริหารไม่เพียงแต่เป็นผู้ออกคำสั่งเท่านั้น ยังต้องเป็นครูที่คอยบอก แนะนำ สอน ผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทักษะในการสอนแนะนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำทุกคน ความสำเร็จในการสอนก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ที่สำคัญสองประการคือ ๑) ทักษะคติของนักบริหารเองที่จะต้องหมั่นเพียร และจริงใจที่จะสอนแนะ และ ๒) สัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างนักบริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับทีมกีฬา เช่น ฟุตบอลถ้าผู้สอนแนะ (coach) กับนักฟุตบอลเข้ากัน ไม่ได้ไม่มีความไว้วางใจกัน ไม่เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ทีมฟุตบอลนั้นจะไม่มีทางชนะอย่างแน่นอนที่สุด ในหน่วยงานก็เหมือนกับทีมฟุตบอลหนึ่งซึ่งมีผู้นำเป็นผู้สอนแนะ (coach)

๔. ต้องเป็นคนที่มีความแน่นอนและเด็ด
เดี่ยวมั่นคงในความคิดเห็นที่เห็นว่าถูกต้อง แต่ทั้ง
นี้มิได้หมายความว่า จะต้องเป็นคนถือ หรือหัวรั้น
ไม่ยั้งดี หรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ต้อง
เป็นผู้นำที่รับฟังความคิดเห็นให้ กว้าง ขว้าง ที่สุด
เท่าที่จะทำได้ แล้วก็ตัดสินใจไปตามที่เห็นว่าถูก
ต้องที่สุด เมื่อตัดสินใจไปแล้วก็ต้องรับผิดชอบ
เต็มที่ และไม่ลังเลใจว่าตัดสินใจถูกต้องหรือไม่
ความไม่แน่นอน ลังเลใจของผู้นำย่อมจะบั่นทอน
ความร่วมมือ และความตั้งใจจริง ของผู้ใต้ บังคับ-
บัญชาได้

๕. ต้องมีความซื่อตรง และความยุติธรรม
ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ต้องเป็นผู้นำที่หนัก
แน่น ไม่หวั่น และ ไม่เล่นระบบพวกพ้องในการ
บริหารที่รับผิดชอบอยู่ การกระทำที่ขาดความเที่ยง
ตรงหรือยุติธรรมแล้ว นักบริหารผู้นั้นย่อมจะทำ
ลายตัวเองและหน่วยงานได้ง่ายมากกว่าการ กระทำ
ใด ๆ หนึ่ง

๖. ต้องรู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี
เท่า ๆ กับต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้จักตน นั่นคือ
นักบริหารต้องเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน เป็นผู้นำใน
การผูกมิตร สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใต้บังคับ-
บัญชากับเพื่อนร่วมมือ และบุคคลประเภทต่าง ๆ
ไม่ใช่ว่ามีสัมพันธภาพกันเพื่อต้องพึ่งพาอาศัยกัน
เท่านั้น แต่ต้องสร้างและพัฒนาสัมพันธภาพให้
ตลอดไป และในขณะเดียวกันก็ต้องไม่พยายามทำ
ตนเป็นผู้แปลกหน้า ผู้มีอำนาจมากใหญ่กับผู้ใต้

บังคับบัญชา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ตาม ความคุ้นเคยที่
กับผู้อื่นและผู้ใต้บังคับบัญชานั้น ไม่เลยเถิดจนเกิน
ขอบเขต จนกระทั่งความเคารพนับถือยำเกรงใน
ความเป็นผู้นำจากผู้ใต้บังคับบัญชาลดน้อยลงไป

๗. ต้องเป็นคนช่างสังเกต และมีจิตวิทยา
บ้างพอสมควร ที่พอจะรู้ได้ว่าในหน่วยงานมีอะไร
เกิดขึ้นและเป็นอย่างไร ต้องรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชา
มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร บ้างต่อภาวะความเป็นผู้
นำของตน ต้องมีความสามารถที่จะรู้ถึงความรู้สึก
และทัศนคติที่แฝงอยู่ภายในจิตสำนึกของผู้ใต้บังคับ
บัญชาอยู่เสมอ ซึ่งทักษะนี้จะช่วยให้นักบริหาร
สามารถแสดงออก ซึ่งความเป็นผู้นำได้เหมาะสมยิ่ง
ขึ้น

๘. ต้องมีทักษะในการสื่อความหมาย ได้
เป็นอย่างดี ต้องมีความสามารถในการพูด สนทนา
ชี้แจง แนะนำ หรือสอน กับบุคคลประเภทและ
ระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ใต้บังคับบัญชา
ต้องบอกกล่าว แนะนำ ชี้แจง สอนแนะให้คำปรึก
ษาหรือเรื่องนโยบายระเบียบวิธีการและวิธีการทำ
งานตลอดเวลา นักบริหารหรือผู้นำที่สามารถใช้
ทักษะการพูดได้เป็นอย่างดี สามารถจูงใจ กระตุ้น
เร้าความสนใจ ความกระตือรือร้นของผู้ใต้
บังคับบัญชาได้ด้วย

สรุป นักบริหารที่เป็นผู้นำที่สามารถต้อง
บริหารงานให้ได้ดีทั้งผลงาน และน้ำใจของผู้ใต้
บังคับบัญชา แนวทางพัฒนาความเป็นผู้นำดังกล่าว
จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาความเป็นผู้นำ
ของเขาได้เป็นอย่างดี

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สัมมนานักบริหาร ระดับผู้อำนวยการกอง

กษิต รินทพล*

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ได้จัดหลักสูตรสัมมนานักบริหารระดับผู้อำนวยการกองมาแล้วเป็นจำนวน ๑๓ รุ่น สำหรับหลักสูตรการสัมมนาแต่ละรุ่นนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชาอยู่เสมอ เพื่อความเหมาะสมโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะ และคำแนะนำของผู้เข้าสัมมนาแต่ละรุ่น หลักสูตรนี้จัดขึ้นสำหรับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่าของส่วนราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีตำแหน่งเทียบเท่าผู้อำนวยการกอง ในกรณีที่มีความต้องการจะเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งสำนักงาน ก.พ. จะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

การสัมมนาจะใช้เวลาทั้งสิ้น ๑๐^๕ วันทำการ (เต็มวัน) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสัมมนาไว้ดังนี้

๑. เป็นข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการกองและมีอายุไม่เกิน ๕๕ ปี
๒. เป็นผู้ที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านการบริหาร และเป็นผู้ที่ไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางด้านการบริหาร หรือไม่เคยผ่านการฝึกอบรม หรือการ

สัมมนา ด้าน บริหาร หลักสูตร เกิน ๒ สัปดาห์มาก่อน หรือเป็นผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาด้านการบริหาร แต่ได้สำเร็จการศึกษามานานแล้ว

๓. เป็นผู้ที่สามารถเข้าร่วมการสัมมนาได้ตลอดโครงการสัมมนา
๔. เป็นผู้ที่มีความสนใจในการเข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

การสัมมนานักบริหารครั้งนี้ เน้นในความเป็นผู้นำของผู้เข้าร่วมสัมมนาในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการหรือนักบริหารระดับกลาง โดยมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ ๒ ประการคือ

๑. เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาท หน้าที่ ของ นักบริหารในด้านการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล และการส่งเสริมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

* เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

๒. เพื่อเปิดโอกาสให้นักบริหาร ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการทำงาน และร่วมกันพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน

วิธีการสัมมนา

การสัมมนานี้เน้นให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา มีบทบาทร่วมกัน ในกระบวนการเรียนรู้มีการอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติปัญหาบริหารต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และสามารถนำเอาเทคนิคการบริหารต่างๆ นั้น ไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

วิทยาการของแต่ละลักษณะวิชาแนะนำและชี้ให้เห็นปัญหา วิธีการและเทคนิคต่างๆ ตลอดจนสรุปประเด็นสำคัญของวิชานั้นๆ พร้อมกับมีเอกสารแจกประกอบสัมมนาด้วย

หลักสูตรและเนื้อหาวิชา แบ่งออกเป็น ๔ ภาค ซึ่งประกอบด้วย ๑๘ ลักษณะวิชา ดังนี้คือ

ภาคที่ ๑ บทบาทและหน้าที่ของนักบริหาร ในฐานะที่เป็นผู้นำ

- ๑.๑ สภาพแวดล้อม ทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมการเมือง และความมั่นคง ที่มีผลกระทบต่อ การบริหารราชการไทย
- ๑.๒ ภาวะผู้นำและหน้าที่ของนักบริหาร

- ๑.๓ จริยธรรมสำหรับนักบริหาร
- ๑.๔ บทบาท ผู้บังคับบัญชา ในการ เสริมสร้างสมรรถภาพและวินัยข้าราชการ
- ๑.๕ การกำหนดนโยบายและนโยบายของรัฐบาล
- ๑.๖ การวางแผนงาน
- ๑.๗ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
- ๑.๘ การบริหารร่างกายสำหรับนักบริหาร
- ๑.๙ การบริหารจิตใจ

ภาคที่ ๒ บทบาทและหน้าที่ของนักบริหาร ในการ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละบุคคล

- ๒.๑ การ มอบหมายงาน และการควบคุมงาน
- ๒.๒ การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ๒.๓ การประเมินโครงการ

ภาคที่ ๓ บทบาทและหน้าที่ของนักบริหาร ในเรื่องกลุ่มสัมพันธ์

- ๓.๑ การสร้างทีมปฏิบัติงาน
- ๓.๒ เทคนิคการประชุม
- ๓.๓ การสื่อความหมาย

ภาคที่ ๔ บทบาทและหน้าที่ของนักบริหาร ในการบริหารงานบุคคล

- ๔.๑ การ บริหาร งาน บุคคล สำหรับ นักบริหาร
- ๔.๒ วินัยของข้าราชการ

๔.๓ การจูงใจ

จากการประเมินผลหลักสูตรการสัมมนาผู้บริหาร ปรากฏว่าผู้เข้าสัมมนาได้รับความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เพราะหลักสูตรนั้นนอกจากจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารแล้ว ยังได้แทรกวิชาจริยธรรม และการบริหารร่างกายสำหรับนักบริหาร ซึ่งวิชาทั้งสองวิชานี้เป็นประโยชน์มากสำหรับนักบริหาร เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชานั้น ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องมีคุณธรรมหรือจริยธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ นอกจากนี้ในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยความคิดที่ดี ความคิด

ที่ดีต้องอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ หรือมีพละนาญคติ และร่างกายที่ดีจะต้องอยู่ในจิตใจที่สมบูรณ์

ฉะนั้น หลักสูตรนี้ จึงมีคุณค่าและเป็นประโยชน์สำหรับนักบริหาร เพราะผู้เข้าสัมมนาจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ตลอดจนได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการในการบริหารงาน เพื่อนำไปปรับใช้หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานต่อไป นอกจากนี้สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้จัดให้มีการแจกประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่ผ่านการ สัมมนา หลักสูตรนี้ด้วย หากหน่วยงานใดสนใจที่จะเข้าร่วมสัมมนา ขอได้โปรดติดต่อมาที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. โทรศัพท์ ๒๘๑-๕๐๒๐ และ ๒๘๑-๘๖๐๖

บริษัท เอเชียทรัสต์ประกันภัย จำกัด
亞洲信託保險有限公司
The Asia Trust Insurance Co., Ltd.
70-72 ANUWONGSE ROAD BANGKOK, THAILAND.
泰京亞奴旺路門牌八〇至八二號
70-72 ถนนอนุวงศ์ กรุงเทพมหานคร
 2210181-2, 2224445
2232020-2, 2225560

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ปัญหาเปรียบเทียบข้าราชการพลเรือน

ผู้ตอบปัญหาประจำ

สำนักงาน ก.พ.	วันชัย	สันติสุข	กรมบัญชีกลาง	ผาสุนิตย์	บิณฑาคาริจิ
	วีระ	ไชยธรรม		สมพงษ์	วัฒนสระ
	ประพาส	ทองศักดิ์			
	สมเกียรติ	ชุมวิสูตร			

การขอแกว้น เดือน บี้เกิด

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๐๑๐๓

พ.ศ. เกิดของผมผิดไป ๒ ปี ได้เคยถาม
ได้รับคำตอบในวารสารว่า ให้ใช้ทะเบียนนักเรียน
หรือทะเบียนทหารไปขอแก้ แต่ยังไม่ส่งใครขอหรือ
กึ่งนี้

๑. จะยังใช้ทะเบียนนักเรียน หรือทะเบียน
ทหารไปขอแก้ได้หรือไม่

๒. การขอแก้ จะขอแก้ไปทางกองการ
เจ้าหน้าที่มายัง ก.พ. ใช่ไหม โดยมากกองการ
๔๐

เจ้าหน้าที่มักอ้างโน่นอ้างนี่จนแก้ไม่ได้ จะทำอย่างไร
จึงจะแก้ได้

๓. เคยอ่าน ระเบียบ กระทรวง มหาดไทย
การขอแกว้น เดือน บี้เกิด ให้ใช้ทะเบียนนักเรียน
หรือทะเบียนทหาร ไปขอแก้ ทะเบียนสำ มะโนครัว
แต่เจ้าหน้าที่อ้างโน่นอ้างนี่จนเอือมระอา แก้ไม่ได้
ขอทราบว่ระเบียบดังกล่าวเป็นระเบียบ พ.ศ. ไດ
ที่เท่าใด จะได้ค้นนำไปอ้างอิงได้

๔. ทะเบียนสำมะโนครัวสมัยก่อนผิดมาก
เพราะอยู่ที่กำนันผู้ใหญ่บ้าน กำนันไปทำนา ลงนาม
ทิ้งไว้ในแบบฟอร์มเปล่า ๆ ให้ลูกสาวลูกชายกรอก
แทน ผิด ๆ ถูก ๆ ทางกรมจะออกสมุดช่วยให้แก้

ได้สะดวกๆ บ้าง จะทำอย่างไรให้นายทะเบียนยินยอม ผมประสบมาแล้ว ในที่สุดก็แก้ไม่ได้

ตอบ

ตามปัญหาที่ถามข้างต้นยังไม่ชัดเจนว่า จะขอแก้วัน เดือน ปีเกิด ใน ก.พ. ๗ ของข้าราชการ ซึ่งเก็บไว้ที่สำนักงาน ก.พ. หรือจะขอแก้วัน เดือน ปีเกิด ในทะเบียนสำมะโนครัวซึ่งอยู่ที่ว่าการอำเภอ ถ้าหากจะขอแก้วันเดือนปีเกิดใน ก.พ. ๗ ซึ่งเก็บไว้ที่สำนักงาน ก.พ. ก็อาจขอแก้ไขโดยส่งสูติบัตรไปแสดง ในกรณีที่หาสูติบัตรไม่ได้ ก็ส่งเอกสารหลักฐานทางการศึกษาจากสถานศึกษาที่เคยศึกษามาทุกแห่ง รวมทั้งเอกสารทางราชการทหารไปแสดง เมื่อรวบรวมเอกสารดังกล่าวได้แล้ว คุณยื่นเรื่องราวขอแก้ผ่านกรมเจ้าสังกัด โดยแนบเอกสารดังกล่าวไปด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กรมเจ้าสังกัดเสนอเรื่องต่อไปยัง ก.พ. เพื่อ ก.พ. จะได้พิจารณาอนุมัติให้แก้ไขต่อไป

แต่ถ้าจะขอแก้วันเดือนปีเกิดในทะเบียนสำมะโนครัวแล้ว คุณควรติดต่อกับนายทะเบียนของที่ว่าการอำเภอนั้นโดยตรง

การโอนผู้สอบแข่งขันได้

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๑๒๓๒

ด้วยดิฉันมีปัญหากับการสอบบรรจุใหม่ และการโอน ขอเรียนถามดังนี้

๑. หากรับราชการอยู่ระดับ ๓ และได้สอบ ก.พ. ไว้ในตำแหน่งระดับ ๓ แต่ระหว่างรอฟังผลสอบ ทางที่ทำงานปัจจุบันได้จัดสอบเลื่อนเป็นระดับ ๔ และสอบได้ หาก ก.พ. ประกาศผลแล้วปรากฏว่าสอบได้และเรียกบรรจุ การโอนไปที่ทำงานใหม่จะปรับเป็นระดับ ๔ ตามที่เราสอบได้จากที่ทำงานเก่า ได้หรือเปล่าคะ

๒. ตามข้อ ๑ หากปรับเป็นระดับ ๔ ไม่ได้ จะขอแก้อัตราเงินเดือนระดับ ๓ ขึ้นสูงสุดของเรา ก่อนสอบได้ระดับ ๔ ได้หรือเปล่าคะ และหากเป็นระดับ ๔ อยู่แล้ว แต่ไปสอบแข่งขันระดับ ๓ หากสอบได้จะปรับเป็นระดับ ๔ ได้ไหมคะ

๓. การสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกที่ผู้บังคับบัญชาจะ ไม่มีสิทธิยับยั้งผู้ใต้บังคับบัญชาในการโอนไปที่ทำงานใหม่

ตอบ

การโอนผู้สอบแข่งขัน ได้จากส่วนราชการหนึ่ง ไปแต่งตั้ง ในอีกส่วนราชการหนึ่งตามที่สอบแข่งขันได้นั้น จะต้องโอนไปแต่งตั้งในตำแหน่งและระดับที่สอบแข่งขันได้ ทั้งนี้ไม่ว่าผู้นั้นจะดำรงตำแหน่งระดับใดอยู่ในส่วนราชการเดิมก็ตาม ดังนั้น

การโอน

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๑๕๓๑

ข้าพเจ้า เป็น สมาชิก วารสาร ข้าราชการ มี
ปัญหาใคร่จะเรียนถามดังนี้

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. (บัญชี)
สมัครสอบคัดเลือกเข้ารับราชการได้ ๒ ตำแหน่ง
คือตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑ และตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ ระยะแรกทางสำนักงานจังหวัด
เรียกบรรจุในตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑ ในส่วน
ราชการแห่งหนึ่ง และเข้ารับราชการในส่วน
ราชการนี้ตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๓ ตลอดมา
ต่อมาระยะหลังทางสำนักงาน จังหวัดเรียกบรรจุอีก
ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ ในอีกส่วนราชการ
หนึ่งแต่ก็ได้สละสิทธิ์ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๑
ไปแล้ว

จากรายการข้างต้นขอเรียนถามว่า

๑. กรณีสำนักงาน จังหวัด เรียก บรรจุ ใน
ส่วน ราชการ อีกแห่งหนึ่ง ใน ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่
ธุรการ ๑ ถ้าตกลงจะไปรับราชการตามสำนักงาน
จังหวัดระบุ จะโอนอายุราชการจากส่วนราชการ
เดิมไปด้วยได้หรือไม่

๒. กรณีดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด
๑ ถ้าประสงค์จะขอเปลี่ยนเป็นตำแหน่งอื่นใน ระดับ

ในกรณีที่คุณสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนเป็นระดับ ๔
ในส่วนราชการเดิมแล้ว หรือได้เลื่อนเป็นระดับ ๔
ในส่วนราชการเดิมแล้ว ถ้าคุณสมัครสอบแข่งขันใน
ตำแหน่งระดับ ๓ ใหม่ และจะโอนไปรับราชการ
ในส่วนราชการอื่นตามที่สอบแข่งขันได้ คุณก็ต้อง
โอนไปดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ตามที่สอบแข่งขัน
ได้เสียก่อน และหลังจากโอนไปแล้วคุณจะได้
เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งระดับ ๔ หรือไม่นั้น ก็ต้อง
ดำเนินการตามกระบวนการในการเลื่อนตำแหน่ง
ก็ต้องสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่ง
อีกชั้นหนึ่ง แต่ในเรื่องการรับเงินเดือนนั้น แม้ว่า
คุณจะโอนไปดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ตามที่สอบ
แข่งขันได้ก็ตาม แต่ทางส่วนราชการใหม่ก็อาจรับ
โอนคุณไปแต่งตั้งโดยให้คุณได้รับเงินเดือนในอัตรา
เท่ากับที่คุณได้รับอยู่ในส่วนราชการเดิมก็ได้

สำหรับเรื่องการยับยั้งการโอนนั้น ผู้บังคับ
บัญชาจะยับยั้ง ไม่ยอมให้ โอน ได้เฉพาะการ โอนผู้
สอบคัดเลือกได้หรือผู้ได้รับคัดเลือก และการโอน
ในกรณีทั่ว ๆ ไปที่ไม่ได้อาศัยผลการสอบหรือการ
คัดเลือกเท่านั้น ส่วนการโอนผู้สอบแข่งขันได้นั้น
สามารถโอน ไปได้ โดยไม่ต้องได้รับ ความยินยอม
จากส่วนราชการเจ้าสังกัดเดิม คือผู้บังคับบัญชา
ทางส่วนราชการเดิม ไม่มีอำนาจยับยั้งนั่นเอง

เดียวกันในส่วนราชการที่บรรจุครั้งแรก จะกระทำ
ได้หรือไม่ อย่างไร

๓. กรณีขอโอนไปรับราชการในส่วนราชการอื่น จะขอไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีใช้ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑ ได้หรือไม่ มีหลักเกณฑ์
อย่างไรในการขอโอน

ตอบ

๑. ถ้าคุณไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ราชการ ๑ โดยการโอนไป (ไม่ลาออก) อายุราชการ
ก็จะนับติดต่อกันโดยตลอด แต่ถ้าใช้วิธีลาออกจาก
ที่เดิมเพื่อไปรับราชการบรรจุยังที่ใหม่ อายุราชการก็
จะขาดช่วงลง

๒. การขอเปลี่ยนจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่
พิมพ์ดีด ๑ เป็นตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกันนั้น
เป็นของการย้าย ซึ่งคุณจะย้ายได้ก็ต่อเมื่อคุณมี
คุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่ง
นั้น และผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้
ย้ายได้ ถ้ามีคุณสมบัติไม่ตรงหรือผู้บังคับบัญชาไม่
ให้ย้าย คุณก็ย้ายไม่ได้

๓. การโอนไปรับราชการในส่วนราชการ
อื่นไม่จำเป็นต้องโอนไปดำรงตำแหน่งเดิม แต่คุณ
จะโอนไปดำรงตำแหน่งใดนั้น คุณจะต้องมี
คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย ซึ่งการ
โอนอาจกระทำได้ ดังนี้

๓.๑ ไปสมัครสอบแข่งขันใหม่ เมื่อ
สอบแข่งขัน ได้และได้รับ การ เรียกตัว ให้ไปรับ
ราชการที่กรมใหม่แล้ว คุณก็สามารถโอนไปแต่งตั้ง
ในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้นั้น โดยไม่ต้องได้
รับความยินยอมจากส่วนราชการเดิม

๓.๒ ถ้าคุณไม่สอบแข่งขันใหม่ แต่
ใช้วิธีโอนอย่างธรรมดา คุณจะโอนไปได้ก็ต่อเมื่อ
เจ้าสังกัดทั้ง ๒ ฝ่ายได้ตกลงยินยอมแล้ว และกรณี
เช่นนี้จะต้องโอนไปแต่งตั้งในตำแหน่งที่ไม่สูงกว่า
เดิมและรับเงินเดือนไม่สูงกว่าเดิมด้วย

การเลื่อนตำแหน่งจากระดับ ๒ เป็นระดับ ๓

ผู้ถาม : สมาชิกจากจังหวัดชุมพร

ด้วยข้าพเจ้ามีปัญหาขอทราบวิธีการเลื่อน
ระดับจากระดับ ๒ เป็นระดับ ๓ ตามระเบียบสำนัก
งาน ก.พ. ดังต่อไปนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๒๕ ได้
รับเงินเดือนตามบัญชี ๓ ในระดับ ๒ ชั้น ๒,๖๒๕
บาท และในปีงบประมาณ ๒๕๒๖ จะได้เลื่อน
เงินเดือนขั้นประจำปี ๑ ชั้น เป็นชั้นเงินเดือน
๒,๗๖๕ บาท เข้าชั้นระดับ ๓ พอที

ขอทราบว่าเป็นกันยายน และเดือนตุลาคม
พ.ศ. ๒๕๒๕ กระทรวงส่งบัญชีถือจ่ายชั่วคราว

ของบึงบรมาณ ๒๕๒๖ เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีให้แล้ว จึงจะปฏิบัติอย่างนี้ ถูกต้องหรือไม่

๑. ก่อนงบประมาณ ๒๕๒๖ เช่น เดือนกรกฎาคม เดือนสิงหาคม และเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕ จะทำการประเมินผลล่วงหน้าก่อน ๓ เดือน เพื่อเลื่อนระดับจากระดับ ๒ เป็นระดับ ๓ ถูกต้องหรือไม่ (บางกรม บางหน่วยงาน ทราบว่าให้ประเมินผลก่อนบัญชีถือจ่ายชั่วคราวออกก่อน ๒-๓ เดือน ได้ แต่ทำกันเป็นการภายใน)

๒. หรือจะรอให้กระทรวงส่งบัญชีถือจ่ายชั่วคราวประจำปีให้ก่อน จึงจะประเมินผลเลื่อนจากระดับ ๒ เป็นระดับ ๓ ได้

ตอบ

ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ซึ่งมีคุณสมบัติครบที่จะเลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้และได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้วนั้น ก.พ. ได้มีมติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๑/ว ๒๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาส่งเลื่อนบุคคลดังกล่าวขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ โดยวิธีการคัดเลือกได้ ซึ่งการคัดเลือกนี้ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการคัดเลือกเมื่อผู้นั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้ว หรือจะดำเนินการคัดเลือกไว้ล่วงหน้า

หน้าก็ได้ แต่ถ้าคัดเลือกไว้ล่วงหน้า ผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อน ผู้ได้รับคัดเลือกขึ้น แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้ก็ต่อเมื่อผู้นั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้ว

ดังนั้น กรณีตามปัญหาที่ถามนี้ หากคุณมีคุณสมบัติครบที่จะเลื่อนชั้น แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้ และในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๖ (๑ ตุลาคม ๒๕๒๕) คุณได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีขึ้นรับในขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้ว ผู้บังคับบัญชาก็อาจดำเนินการ คัดเลือกคุณ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม สิงหาคม หรือกันยายน ๒๕๒๕ ก่อนบัญชีถือจ่ายชั่วคราวออก เพื่อเลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๖ หลังจากที่คุณได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้วได้ อย่างไรก็ดี ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏในภายหลังว่า คุณไม่ได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๖ หรือผู้บังคับบัญชาตรวจพบในภายหลังว่าคุณไม่เหมาะสมที่จะได้เลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ แล้ว ผลการคัดเลือกที่ได้ดำเนินการไว้ก่อนก็ไม่มีผลแต่อย่างใด

การเลื่อนตำแหน่งและย้ายสายงาน

ผู้ถาม : สมาชิกใหม่

กระผมมีปัญหาใคร่ขอเรียนถาม ดังนี้

๑. กระผมมีวุฒิ ปวส. (ช่างยนต์)

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๒ ที่กรม
ทรัพยากรธรณี กำลังทำเรื่องโอนไปรับราชการที่
กรมอื่นในตำแหน่งช่างเครื่องกล ๒ (สายวุฒิ ปวช.)
อัตราเงินเดือนเท่าเดิม

๒. ปัจจุบัน กระผมสอบ ตำแหน่ง นายช่าง
เครื่องกล ๓ ของกรมทรัพยากรธรณีได้

๓. เมื่อกระผมได้รับการโอนไปรับราชการ
ยังกรมใหม่แล้ว และได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็น
ช่างเครื่องกล ๓ แล้ว ต่อมาตำแหน่งนายช่างเครื่อง
กล ๓ ที่กรมใหม่ว่างลง ผู้บังคับบัญชาจะสับเปลี่ยน
ตำแหน่งให้กระผมเป็นนายช่างเครื่องกล ๓ ได้หรือไม่
ซึ่งทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาที่กรมใหม่ท่านรับปากว่า
สามารถทำได้ เพราะว่ากระผมมีวุฒิและเคยดำรง
ตำแหน่งนายช่างเครื่องกลมาก่อน (คุณสมบัติตาม
ข้อ ๑)

๔. ถ้าหากปรับไม่ได้ตามข้อ ๓๗ กระผม
จะใช้สิทธิตามข้อ ๒ ซึ่งสอบตำแหน่งนายช่างเครื่อง
กล ๓ ได้ แต่ยังมีได้รับการแต่งตั้งเพราะว่าโอน
ไปก่อน โดยใช้สิทธิที่สามารถสอบได้นายช่าง
เครื่องกล ๓ ของกรมเดิม ไปอ้างเพื่อขอรับการ
บรรจุแต่งตั้งตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๓ ที่ว่างลง
นั้นจะได้หรือไม่ ถ้าหากปรับมาเป็นสายนายช่าง
เครื่องกลไม่ได้ ตามข้อ ๓ และ ๔ จะมีวิธีแก้ไข
สถานการณ์อย่างไร

๕. การเลื่อนระดับจากตำแหน่งนายช่าง
เครื่องกล ๒ ไป ๓ และ ๔ ถ้าอายุราชการถึงและ
เงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับนั้นๆ จะสามารถได้
เลื่อนโดยอัตโนมัติ หรือว่าผู้บังคับบัญชามีสิทธิยับ
ยั้ง หรือว่าปรับระดับขึ้นไปโดยความเห็นชอบ
จากผู้บังคับบัญชา

ตอบ

๑. หลังจากที่ คุณ ได้โอน ไปรับราชการที่
กรมใหม่ในตำแหน่งช่างเครื่องกล ๒ และได้เลื่อน
ตำแหน่งขึ้นเป็นช่างเครื่องกล ๓ แล้ว ต่อมาเมื่อ
มีตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๓ ที่กรมใหม่ว่างลง
การที่ผู้บังคับบัญชาจะสับเปลี่ยนตำแหน่งให้คุณไป
ดำรงตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๓ ที่ว่างนั้น มี
ลักษณะเป็นการย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง
สายงาน ซึ่งการย้ายลักษณะเช่นนี้จะทำได้ต่อเมื่อ
คุณมีคุณสมบัติ ตรง ตาม คุณสมบัติ เฉพาะ สำหรับ
ตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๓ ซึ่งก็ปรากฏข้อเท็จ
จริงว่าคุณมีคุณสมบัติตรง เพราะเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งระดับ ๓ และเคยดำรงตำแหน่งนายช่าง
เครื่องกล ๒ มาก่อน ดังนั้นเมื่อมีตำแหน่งนาย
ช่างเครื่องกล ๓ ว่าง ผู้บังคับบัญชาจึงอาจย้ายคุณ
ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๓ ที่
ว่างนั้นได้

๒. ผลการสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกที่ข้าราชการ
เคยสอบได้ไว้ หรือเคยได้รับคัดเลือกไว้ที่

กรมหนึ่ง เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้โอนไปอยู่ที่กรมอื่นแล้ว จะนำผลการสอบหรือการคัดเลือกนั้นไปใช้แต่งตั้งข้าราชการดังกล่าวให้ดำรงตำแหน่งใน ระดับที่สูงขึ้นที่กรมใหม่หาได้ไม่ เพราะมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่าการสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือก เพื่อเลื่อน ข้าราชการ ขึ้น แต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น ให้กรมเจ้าสังกัด (กรมที่จะส่งเลื่อน) เป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น กรณีของคุณจึงไม่อาจนำบัญชีผลการสอบคัดเลือกตำแหน่งช่างเครื่องกล ๓ ที่คุณเคยสอบได้ ไว้ที่กรมวิทยากรธรณี ไปใช้แต่งตั้งที่กรมใหม่ได้

๓. การเลื่อน ข้าราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๒ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ เช่น เลื่อนจาก นายช่างเครื่องกล ๒ เป็นนายช่างเครื่องกล ๓ และ นายช่างเครื่องกล ๔ นั้น ก.พ. ได้มีมติกำหนดวิธีการเลื่อน ไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗/๑๑/ว ๒๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๑ ว่า การเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ แล้ว ก็ให้เลื่อนได้โดยการคัดเลือก ไม่จำเป็นต้องสอบ ส่วน การเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ นั้น ให้เลื่อนได้วิธีเดียวโดยการคัดเลือก และจะเลื่อนได้ก็ต่อเมื่อผู้นั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๔ แล้ว ฉะนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๒ ๔๖

หรือนายช่างเครื่องกล ๓ ซึ่งมีอายุราชการครบ และได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๓ หรือระดับ ๔ แล้วแต่กรณีแล้วนั้น ไม่ได้หมายความว่าบุคคลดังกล่าวมีสิทธิที่จะได้เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่ง นายช่างเครื่องกล ๓ หรือนายช่างเครื่องกล ๔ โดยอัตโนมัติ แต่ผู้บังคับบัญชาจะต้องทำการคัดเลือก เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมเสียก่อน เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่เหมาะสมแล้ว จึงจะส่งเลื่อนขึ้นแต่งตั้งได้

การย้าย

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๐๗๗๔

ดิฉันขอเรียนถามปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๓/ว ๑๑ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๙ ดังนี้

๑. หนังสือเวียนฉบับนี้ใช้สำหรับการแต่งตั้ง (ย้าย) ข้าราชการระดับ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ที่มีวุฒิตรงตามคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับ ตำแหน่งซึ่งมิได้เคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมาก่อนเป็นเวลา ๑ ปี ใช่หรือไม่

๒. ตามข้อ ๑ มิได้รวมถึงข้าราชการระดับ ๕ ด้วยใช่หรือไม่

๓. ข้อความที่ว่า “แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง การเลื่อนข้าราชการ พลเรือน สามัญชั้น แแต่ทั้ง ให้ ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะต้องเลื่อนจาก ผู้ที่มีคุณ สมบัติ ตรง ตาม คุณ สมบัติ เฉพาะ สำหรับ ตำแหน่ง ตามที่ กำหนด ไว้ ใน มาตรฐาน กำหนด ตำแหน่ง โดยต้องเป็นผู้ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ เกี่ยวกับงานนั้นหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑ ปี” หมายถึงว่าข้าราชการที่จะได้รับการเลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นเป็นระดับ ๒, ๓ หรือ ๔ ระดับใดระดับหนึ่งก็ตามจะต้องเป็นผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยจะพิจารณาจากวุฒิเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ใช่หรือไม่

๔. ที่เคยตอบในวารสารข้าราชการ ฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๒๓ ว่างานที่เกี่ยวข้องนั้น ก.พ. ได้มอบหมายให้ อ.ก.พ. กรมเป็นผู้พิจารณาตามแนวทางที่ ก.พ. กำหนดให้ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงจาก ลักษณะ งาน ของ ตำแหน่ง เดิม และ ตำแหน่งใหม่และประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้ นั้น ขอยกตัวอย่างว่า ถ้านาย ก. (วุฒิ ร.บ.) ดำรง ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ วิเคราะห์นโยบาย และ แผน ๕ นาย ข. (วุฒิ ร.บ.) ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝึก

อบรม ๕ ข้าราชการทั้ง ๒ รายจะขอย้ายไปดำรง ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ โดยนาย ก. อ้างว่า ได้เคยศึกษางานเกี่ยวกับงานของอำเภอ เพื่อทำ แผนพัฒนาอำเภอตามโครงการของหน่วยงานที่นาย ก. สังกัดอยู่ หรือนาย ข. อ้างว่า ได้เคยทำโครงการ ผูกอบรมตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองย่อมรู้งาน เกี่ยวกับงานปกครองของอำเภอเป็นอย่างดี เช่น นี้ในคุณสมบัติของ ก.พ. จะถือได้ว่าทั้งนาย ก. และ นาย ข. เคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและขอย้ายไปดำรง ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ ได้หรือไม่

ตอบ

ตามปัญหาที่ถามข้างต้นนั้น ขอตอบเป็น รายข้อดังนี้

๑. ใช่
๒. รวมทุกระดับ
๓. ใช่
๔. โดยที่นาย ก. และนาย ข. มีวุฒิรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงาน ปกครอง ๕ นาย ก. และนาย ข. จึงอาจย้ายไปดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ แม้จะไม่เคยปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานการปกครอง ก็ตาม ๑๖

กฎหมายและระเบียบใหม่

ที่ สร ๐๗/๐๒/ว ๑

สำนักงาน ก.พ.

๒๘ มกราคม ๒๕๒๕

เรื่อง แนวทางการพิจารณาให้ข้าราชการไปศึกษา ณ สหรัฐอเมริกา

เรียน (กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗/๐๒/ว๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ่มติ ก.พ. ซึ่งกำหนดแนวทางการพิจารณาให้ข้าราชการไปศึกษา ณ สหรัฐอเมริกา มาเพื่อทราบ ความแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า สมควรจะได้ปรับปรุงเรื่องนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก.พ. จึงมีมติให้ยกเลิกแนวทางการพิจารณาตามหนังสือที่อ้างถึงตั้งแต่การศึกษาเทอม Fall 1982 (เดือนสิงหาคม ๒๕๒๕) เป็นต้นไป และให้ใช้แนวทางการพิจารณาดังต่อไปนี้แทน คือ การพิจารณาให้ข้าราชการไปศึกษาชั้นปริญญาโทขึ้นไป ณ สหรัฐอเมริกา นั้น ข้าราชการดังกล่าวจะต้องเป็นผู้มีระดับความรู้ภาษาอังกฤษ โดยผ่านการทดสอบ TOEFL ได้ ๕๐๐ คะแนนขึ้นไป หรือทดสอบ Michigan Test ได้ ๘๐ คะแนนขึ้นไป และมีสถานศึกษาที่ระบุว่า รับให้เข้าเรียนในระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกด้วย

ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งจะไปศึกษาผู้ใดเป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี หรือปริญญาโท จากต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ก.พ. ผ่อนผันให้ผู้นั้นไม่ต้องทดสอบ TOEFL หรือ Michigan Test เว้นแต่สถานศึกษาที่ตอบรับต้องการผลทดสอบ TOEFL หรือ Michigan Test ข้าราชการดังกล่าวจึงต้องทดสอบ TOEFL หรือ Michigan Test ให้ได้คะแนนตามที่กำหนดข้างต้น

อนึ่ง นอกจากผู้ที่จะไปศึกษาจะต้องทดสอบ TOEFL หรือ Michigan Test ให้ได้คะแนนตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ก.พ. ยังมีมติด้วยว่า หากสถานศึกษาตอบรับให้ข้าราชการผู้ใดไปศึกษาใน Graduate degree program โดยมีเงื่อนไขว่า ยินยอมให้ไปทดสอบ GRE หรือ GMAT ที่สหรัฐอเมริกาได้ ก.พ. ก็ผ่อนผันให้ข้าราชการผู้นั้นไม่ต้องทดสอบ GRE หรือ GMAT ในประเทศไทย

สำหรับแนวทางการพิจารณาให้ข้าราชการไปศึกษา ณ สหรัฐอเมริกา ในระหว่างที่ยังมิ
ได้ใช้หลักเกณฑ์ข้างต้นนี้ ก.พ. มีมติให้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๒/ว๗
ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรม และจังหวัดต่างๆ
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **โสรัจ สุจริตกุล**

(นายโสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองการศึกษาต่างประเทศ

โทร. ๒๘๑๙๔๕๓

ที่ สร ๐๗๐๖/ว ๓

สำนักงาน ก.พ.

๑๙ มีนาคม ๒๕๒๕

เรื่อง ขอความร่วมมือสำรวจข้าราชการพลเรือน ซึ่งจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๒๖

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างบัญชีรายชื่อข้าราชการพลเรือน ซึ่งจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๒๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้
ข้าราชการซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้วพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์
และให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุ ข้าราชการ ยื่นบัญชีรายชื่อ ข้าราชการดังกล่าว ซึ่งจะมี อายุครบ ๖๐ ปี

บริบูรณ์ในบึงประมาณถึค้ไปต่อเจ้ากระทรวงของผู้นั้นและกระทรวงการคลัง ก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของ
บึงประมาณทุกปี

โดยที่ ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน ตามความในพระ-
ราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสำรวจข้าราชการพลเรือนในสังกัด ซึ่ง
จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในบึงประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๖ คือ ผู้ที่เกิดในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม
๒๔๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๖๖ แล้วกรอกชื่อตำแหน่งและรายละเอียดอื่น ๆ ดังตัวอย่างบัญชีที่
แนบมาพร้อมนี้ ส่งไปให้สำนักงาน ก.พ. ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ จำนวน ๒ ชุด ทั้งนี้ เพื่อ
สำนักงาน ก.พ. จะได้ตรวจสอบกับ ก.พ. ๗ ที่เก็บรักษาไว้ทางสำนักงาน ก.พ. และดำเนินการในเรื่อง
เกษียณอายุต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

โสรัจ สุจริตกุล

(นายโสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองตรวจสอบและทะเบียนประวัติ

โทร. ๒๘๑๐๘๗๗

(ตัวอย่าง)

บัญชีรายชื่อข้าราชการพลเรือนซึ่งจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. ๒๕๒๖

สังกัดกรม

กระทรวง

ที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ระดับ	เกิด วัน เดือน ปี	อายุครบ ๖๐ ปี วัน เดือน ปี	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน สามัญ						
๑.	นาย ก.	อธิบดี	๑๐	๑ ต.ค. ๒๔๖๕	๑ ต.ค. ๒๕๒๕	
๒.	นาย ข.	หัวหน้ากอง กอง....	๖	๑๐ ธ.ค. ๒๔๖๕	๑๐ ธ.ค. ๒๕๒๕	
๓.	นาย ค.	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ กอง.....	๔	๕ มี.ค. ๒๔๖๕	๕ มี.ค. ๒๕๒๖	
๔.	นาย ง.	บุคลากร ๓ กอง....	๓	๖ ก.พ. ๒๔๖๕	๖ ก.พ. ๒๕๒๖	
๕.	นาย จ.	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓ กอง.....	๓	๓๑ มี.ค. ๒๔๖๕	๓๑ มี.ค. ๒๕๒๖	
๖.	นาย ฉ.	เจ้าหน้าที่การเงินและ บัญชี ๓ กอง....	๓	๑ เม.ย. ๒๔๖๖	๑ เม.ย. ๒๕๒๖	
ข้าราชการพลเรือน วิสามัญ						
๑.	นาย ช.	พนักงานพิมพ์ดีด ๑	—	๓๐ ก.ย. ๒๔๖๖	๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖	

หมายเหตุ ข้าราชการที่จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในบึงบอระเพ็ด ๒๕๒๖ เป็นผู้ที่เกิดในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๖๖ คือ เกิดในเดือนและปีดังต่อไปนี้

ตุลาคม ๒๔๖๕	เมษายน ๒๔๖๖
พฤศจิกายน ๒๔๖๕	พฤษภาคม ๒๔๖๖
ธันวาคม ๒๔๖๕	มิถุนายน ๒๔๖๖
มกราคม ๒๔๖๕	กรกฎาคม ๒๔๖๖
กุมภาพันธ์ ๒๔๖๕	สิงหาคม ๒๔๖๖
มีนาคม ๒๔๖๕	กันยายน ๒๔๖๖

๒๕ มีนาคม ๒๕๒๕

เรื่อง หลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด)

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/ว ๑๕ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๘
- ๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว ๒๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งระดับต่าง ๆ

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชีและการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ที่ ก.พ. กำหนดมาเพื่อถือปฏิบัติ ความแจ้งแล้ว
นั้น

บัดนี้ ก.พ. พิจารณาเห็นว่า สมควรจะได้ปรับปรุงหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ฯลฯ ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก.พ. จึงมีมติให้ยกเลิกหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ฯลฯ ตามหนังสือที่อ้างถึงนั้นเสีย และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันไม่น้อยกว่าสามคน โดยตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

ในกรณีที่ ก.พ. มอบหมายให้ อ.ก.พ. หรือส่วนราชการใดเป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันตั้งผู้แทน ก.พ. เป็นกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน

๒. คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขัน อาจตั้งกรรมการออกข้อสอบ กรรมการประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง หรือกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการกรอกคะแนนหรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ได้ตามความจำเป็น

๓. ให้คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันกำหนดวัน เวลา สถานที่สอบ และระเบียบเกี่ยวกับการสอบได้เท่าที่จำเป็น และไม่ขัดต่อหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขันนี้ แล้วให้ประธานกรรมการประกาศก่อนวันสอบไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

๔. หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งระดับต่าง ๆ มีรายละเอียดตามเอกสารที่แนบท้ายหนังสือนี้

ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นเป็นพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องสอบทุกวิชาครบตามหลักสูตรและวิธีการสอบที่กำหนดไว้ ก.พ. อาจพิจารณากำหนดให้ไม่ต้องสอบทุกวิชาก็ได้

๕. ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันประกาศรับสมัครสอบโดยระบุชื่อตำแหน่งที่จะบรรจุและแต่งตั้ง และคุณสมบัติเฉพาะของผู้สมัครสอบสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.พ. กำหนด และเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดให้ประกาศ รวมทั้งข้อความอื่นที่ผู้สมัครสอบควรทราบ เช่น

- (๑) วัน เวลา และสถานที่รับสมัครสอบ
- (๒) เอกสารและหลักฐานที่จะต้องนำมายื่นในการสมัครสอบ
- (๓) หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชีและการยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

ประกาศรับสมัครสอบนั้น ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่รับสมัครสอบก่อนวันเริ่มรับสมัครสอบ และจะประกาศทางวิทยุกระจายเสียงหรือทางอื่นใดตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

๖. ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับสมัครสอบ โดยให้มีกำหนดเวลารับสมัครสอบไม่น้อยกว่าสิบห้าวันทำการ

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นต้องขยายกำหนดเวลารับสมัครสอบแข่งขันตามที่คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันเสนอแนะ ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันอาจประกาศขยายกำหนดเวลารับสมัครสอบได้ แต่ทั้งนี้ เวลาที่จะขยายจะต้องมีเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวันทำการ และจะต้องประกาศการขยายเวลานั้นก่อนวันปีรับสมัครสอบครั้งนั้นด้วย

๗. ให้ผู้สมัครสอบเสียค่าธรรมเนียมสอบสำหรับแต่ละตำแหน่งที่ตนสมัครสอบตามอัตราที่ ก.พ. กำหนด คือ

ระดับ ๑ ตำแหน่งละ ๒๐ บาท

ระดับ ๒ ตำแหน่งละ ๓๐ บาท

ระดับ ๓ ตำแหน่งละ ๔๐ บาท

ระดับ ๔ ตำแหน่งละ ๕๐ บาท

ในกรณีที่สมัครสอบหลายตำแหน่งในระดับเดียวกันและในการสอบครั้งเดียวกัน ให้เสียค่า
ธรรมเนียมสอบสำหรับตำแหน่งต่อ ๆ ไปเพียงครั้งหนึ่งของอัตราดังกล่าวข้างต้น ค่าธรรมเนียมสอบจะไม่
จ่ายคืนให้เมื่อได้ประกาศรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิเข้าสอบแล้ว เว้นแต่จะมีการยกเลิกการสอบครั้งนั้นเนื่องจากการ
การทุจริตตามข้อ ๑๒ จึงให้จ่ายคืนค่าธรรมเนียมสอบแก่ผู้สมัครสอบเฉพาะผู้ที่มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
ทุจริตนั้นได้

๘. ในกรณีที่ผู้สมัครสอบแข่งขันผู้ใดเป็นข้าราชการ และประสงค์จะสมัครสอบแข่งขัน
ในตำแหน่งที่มีระดับไม่สูงกว่าตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ซึ่งใช้คุณวุฒิเช่นเดียวกันกับตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ จะ
ต้องยื่นหนังสือรับรองจากผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ อนุญาตให้มาสมัครสอบ
แข่งขันได้พร้อมกับใบสมัครสอบ หากไม่มีหนังสือรับรองดังกล่าว ผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าสอบสำหรับการ
สอบแข่งขันครั้งนั้น

๙. ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าสอบก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า
๗ วัน

๑๐. การตัดสินว่าผู้ใดเป็นผู้สอบแข่งขันได้ ให้ถือเกณฑ์ว่าต้องเป็นผู้สอบได้คะแนนใน
แต่ละภาคที่สอบตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบ และได้คะแนนในภาคความรู้ความสามารถทั่วไปและ
ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ และได้คะแนนรวมทั้งสิ้นไม่
ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักวิชาการวัดผลด้วย

๑๑. การสอบแข่งขันจะต้องสอบตามหลักสูตรทุกภาค เว้นแต่ ก.พ. จะพิจารณากำหนด
เป็นอย่างอื่นตามข้อ ๔ วรรคสอง

ในการสอบแข่งขัน คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันจะกำหนดให้ผู้สมัครสอบสอบ
ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป หรือภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งก่อน แล้วจึงให้ผู้สอบ
ได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ สอบในภาคอื่นต่อไปก็ได้

ในกรณีที่มีการเปิดรับสมัครสอบแข่งขันโดยระบุเงื่อนไขไว้ว่า อาจมีการประกาศสอบ
ตำแหน่งอื่นที่ใช้คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างเดียวกันซึ่งผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน จะประกาศชื่อ
ตำแหน่งอื่นที่จะบรรจุและแต่งตั้งให้ทราบภายหลังนั้น หากปรากฏต่อมาว่าควรจะประกาศสอบในตำแหน่ง
อื่นอีก ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันที่ได้รับมอบหมายจาก ก.พ. ขออนุมัติ ก.พ. ก่อน จึงจะดำเนินการ

ประกาศรับสมัครสอบตำแหน่งอื่นเพิ่มเติมและดำเนินการในเรื่องอื่นต่อไปได้ และในกรณีที่มีการประกาศรับสมัครสอบในตำแหน่งอื่นเพิ่มเติมนี้ ให้ถือว่าเป็นการประกาศรับสมัครสอบครั้งเดียวกัน

๑๒. กรณีที่ปรากฏว่ามีการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตอันอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการสอบแข่งขัน ให้คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันรายงานให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันทราบเพื่อพิจารณาว่าจะสมควรยกเลิกการสอบครั้งนั้นหรือไม่ อย่างไร ต่อไป

๑๓. เมื่อได้ดำเนินการสอบแข่งขันเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันรายงานผลการสอบต่อผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน เพื่อผู้ดำเนินการสอบแข่งขันจะได้ประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ต่อไป

ในกรณีที่ได้มีการสอบแข่งขันในตำแหน่งอื่นเพิ่มเติมตามข้อ ๑๑ วรรคสาม และได้ดำเนินการสอบแข่งขันในตำแหน่งดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งข้างต้นขึ้นบัญชีแยกไว้เป็นอีกบัญชีหนึ่ง

๑๔. การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ให้เรียงลำดับที่จากผู้สอบได้คะแนนรวมสูงลงมาตามลำดับ ในกรณีที่ผู้สอบได้คะแนนรวมเท่ากัน ให้ผู้สอบได้คะแนนภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งมากกว่าเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ถ้าได้คะแนนภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งเท่ากัน ให้ผู้ได้คะแนนภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งมากกว่าเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ถ้าได้คะแนนภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งเท่ากัน ให้ผู้ได้คะแนนภาษาไทยในภาคความรู้ความสามารถทั่วไปมากกว่าเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ถ้ายังคงได้คะแนนเท่ากันอีก ก็ให้ผู้ได้รับหมายเลขประจำตัวสอบก่อนเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า

๑๕. บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ให้ใช้ได้ไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันขึ้นบัญชี แต่ถ้ามีการสอบแข่งขันอย่างเดียวกันนี้อีก และได้ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่แล้ว บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ครั้งก่อนเป็นอันยกเลิก เว้นแต่ในกรณีที่ได้มีการเรียกตัวผู้สอบแข่งขันได้ผู้ใดให้มารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุไปแล้ว ก่อนบัญชีผู้สอบแข่งขันได้จะมีอายุเกิน ๒ ปี หรือก่อนมีการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่ แล้วแต่กรณี ก็ให้การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ก่อนนั้นยังคงมีผลใช้ได้ต่อไป แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่บัญชีผู้สอบแข่งขันได้นั้นมีอายุครบ ๒ ปี หรือวันที่ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่ แล้วแต่กรณี

๑๖. ผู้สอบได้ผู้ใดได้ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ถ้ามีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้เป็นอันยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้นั้นไว้ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ คือ

(๑) ผู้ยื่นได้ขอสิทธิการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งที่สอบได้

(๒) ผู้ยื่นไม่มารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุภายในเวลาที่ผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน หรือผู้มีอำนาจบรรจุกำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องให้เวลาผู้สอบได้มารายงานตัวไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน นับตั้งแต่วันที่หนังสือให้มารายงานตัว

(๓) ผู้ยื่นมีเหตุที่ไม่อาจเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่กำหนดเวลาที่ จะบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งที่สอบได้

(๔) ผู้ยื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งใดที่สอบได้ไปแล้ว ให้ยกเลิกการ ขึ้นบัญชีผู้ยื่นไว้ใหม่บัญชีผู้สอบแข่งขัน ได้ทุกบัญชีในการประกาศรับสมัครสอบครั้งเดียวกัน

ในกรณีที่ให้มีประกาศรับสมัครสอบตำแหน่งเดียวกัน ระดับเดียวกัน การสอบครั้งเดียวกัน และแยกชั้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้เป็นรายบัญชี เพื่อบรรจุในกระทรวง ทบวง กรม เป็นการทั่วไป ในหน่วยราชการใด และในท้องที่ใดไว้แล้ว ถ้ามีกรณีจะต้องยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้ใดจากบัญชีผู้สอบแข่งขันได้บัญชีใด ก็ให้ยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้บัญชีอื่นดังกล่าวด้วย

๑๗. ผู้สอบได้ผู้ใดซึ่งถูกยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้บัญชีใดไปแล้ว ถ้าบัญชี นั้นยังไม่ยกเลิก และ ก.พ. มีเหตุผลอันสมควร จะอนุมัติให้ขึ้นบัญชีผู้ยื่นไว้ตามเดิมอีกครั้งก็ได้ แต่สำหรับ ผู้ซึ่งถูกยกเลิกการขึ้นบัญชีเนื่องจากไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อออกจากราชการทหารโดยไม่มีควมเสียหาย และประสงค์จะเข้ารับราชการในตำแหน่งที่สอบได้ และบัญชีผู้ สอบแข่งขันได้นั้นยังไม่ยกเลิก ให้ขึ้นบัญชีผู้ยื่นไว้ตามเดิม

๑๘. ในกรณีที่ ก.พ. มอบหมายให้ อ.ก.พ. หรือส่วนราชการใดเป็นผู้ดำเนินการสอบ แข่งขัน ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) ส่งสำเนาประกาศรับสมัครสอบรวม ๓ ชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ก่อนวันเริ่ม รับสมัครไม่น้อยกว่า ๗ วัน

(๒) เมื่อการสอบเสร็จสิ้นแล้ว ให้ส่งข้อสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไป และ ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งภาคละ ๑ ชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลการสอบ

(๓) ส่งบัญชีกรอกคะแนน ๑ ชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลการสอบ

(๔) ส่งบัญชีผู้สอบแข่งขันได้จำนวน ๒ ชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลการสอบ

(๕) เมื่อมีการยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ หรือขึ้นบัญชีผู้ใดไว้ตามเดิม ให้รายงานไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วินิจฉัยยกเลิกหรือขึ้นบัญชีผู้นั้น

๑๘. มติ ก.พ. นี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/ว ๑๕ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๘ และที่ สร ๐๗๐๔/ว ๒๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ก่อนวันที่ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับนี้ สำหรับการใดที่ได้ดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึงไปโดยถูกต้องแล้วแต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หรือจะต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไป การดำเนินการต่อไปดังกล่าว ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดต่าง ๆ ทราบ
ท่วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ไสรัจ สุจริตกุล

(นายไสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองการสอบ

โทร. ๒๘๑๐๕๐๔

หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

ในตำแหน่งระดับ ๑ และระดับ ๒

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว ๔ ลงวันที่ ๒๕ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕)

ก. ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้โดยวิธีสอบข้อเขียน โดยคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถที่ต้องการของตำแหน่ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งในแต่ละระดับด้วย

๑. วิชาความสามารถทั่วไป

ให้ทดสอบความสามารถในการคิดและหาเหตุผล โดยใช้ข้อมูลหรือปัญหาทางสังคม ศึกษา หรือทางคณิตศาสตร์ หรือทางอื่นที่เหมาะสมแก่การทดสอบความสามารถดังกล่าวทางใดทางหนึ่ง หรือหลายทางก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อจะใช้ข้อมูลหรือปัญหาทางใดทดสอบความสามารถในการคิดและหาเหตุผล ให้ระบุไว้ในประกาศรับสมัครสอบด้วย กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

๒. วิชาภาษาไทย

ให้ทดสอบความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทย กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

ข. ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถในทางที่จะใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเฉพาะตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง โดยวิธีสอบข้อเขียน หรือให้ทดลองปฏิบัติงานหรือวิธีอื่นวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ตามความเหมาะสม กำหนดคะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน ทั้งนี้ จะรวมสอบเป็นวิชาเดียวหรืออย่างเดียว หรือแยกสอบเป็นสองวิชาหรือสองอย่าง โดยกำหนดคะแนนเต็มวิชาละหรืออย่างละ ๑๐๐ คะแนน หรือวิชาหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง ๑๕๐ คะแนน และอีกวิชาหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง ๕๐ คะแนนก็ได้ เมื่อจะทดสอบความรู้ความสามารถในทางใด และโดยวิธีใดให้ระบุไว้ในประกาศรับสมัครสอบด้วย

ก. ภาควิชาความเหมาะสมกับตำแหน่ง

ให้ประเมินบุคคลเพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่จากประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานของผู้เข้าสอบ และสัมภาษณ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ที่อาจใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรู้ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ความสามารถ ประสบการณ์ ท่วงทีวาจา อุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน รวมทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เชาวินปัญญา และบุคลิกภาพอย่างอื่น เป็นต้น กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

ในตำแหน่งระดับ ๓ ขึ้นไป

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว๔ ลงวันที่ ๒๕ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕)

ก. ภาควิชาความรู้ความสามารถทั่วไป

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้โดยวิธีสอบข้อเขียน โดยคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถที่ต้องการของตำแหน่ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งในแต่ละระดับด้วย

๑. วิชาความสามารถในการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปเหตุผล

ให้ทดสอบความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์และสรุปเหตุผล โดยการให้สรุปความหรือให้จับประเด็นในข้อความหรือเรื่องราว หรือให้วิเคราะห์เหตุการณ์หรือสรุปเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม หรือให้หาแนวโน้มหรือความเปลี่ยนแปลงที่น่าจะเป็นไปตามข้อมูลหรือสมมติฐาน หรือให้ศึกษาวิเคราะห์และสรุปเหตุผลโดยการอย่างอื่น ซึ่งเหมาะสมแก่การทดสอบความสามารถดังกล่าว ใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างก็ได้ กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

๒. วิชาภาษาไทย

ให้ทดสอบความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทย กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐

คะแนน

ข. ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเฉพาะตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง โดยวิธีสอบข้อเขียนหรือให้ทดลองปฏิบัติงาน หรือวิธีอื่นวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ตามความเหมาะสม กำหนดคะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน ทั้งนี้ จะรวมสอบเป็นวิชาเดียวหรืออย่างเดียว หรือแยกสอบเป็นสองวิชาหรือสองอย่าง โดยกำหนดคะแนนเต็มวิชาละหรืออย่างละ ๑๐๐ คะแนน หรือวิชาหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง ๑๕๐ คะแนน และอีกวิชาหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง ๕๐ คะแนนก็ได้ เมื่อจะทดสอบความรู้ความสามารถในทางใดและโดยวิธีใด ให้ระบุไว้ในประกาศรับสมัครสอบด้วย

ค. ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง

ให้ประเมินบุคคลเพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่จากประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานของผู้เข้าสอบ และสัมภาษณ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ที่อาจใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรู้ในเรื่องการรักษาความปลอดภัย ความสามารถ ประสบการณ์ ท่วงทีวาจา อุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน รวมทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อม ความกตริริเริ่ม และสร้างสรรค์ เชาวินปัญญา และบุคลิกภาพอย่างอื่น เป็นต้น กำหนดคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ๑๖

อภินันทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิจมมหานคร

๒๖๕ ซอยพระนครเรศ ถนนพระรามสี่ เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๕

โทร. ๒๓๓-๑๓๗๓, ๒๓๓-๔๑๕๘, ๒๓๕-๕๘๓๓

ผลิตเพิ่ม ของ กล่องใส่เอกสาร จำหน่ายเครื่องเขียน

วัสดุสำนักงาน และกระดาษทุกชนิด

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับวินัย

เอกศักดิ์ ตรีภรณ์สวัสดิ์

ในครั้งนี้นำปัญหาเก่า ๆ มาเล่าสู่กันฟัง เพื่อจะได้เป็นเครื่องสะกิดสะเกาะข้าราชการพลเรือนทั้งหลายที่คิดจะลงทุน ทำกิจการค้าเพื่อก่อร่างสร้างหลักฐานให้แก่ครอบครัวของตนว่าจะทำได้มากหรือน้อยเพียงใด ปัญหาอันนี้ก็คือ การดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือกรรมการ หรือตำแหน่งที่มีหน้าที่อื่นในบริษัทห้างร้านเอกชน จะกระทำได้หรือไม่เพียงใด การเป็นตัวแทนประกันชีวิตจะขัดต่อคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองหรือไม่ และจะผิดวินัยหรือไม่ เพราะเวลาที่ข้าราชการพลเรือนที่ทาล่าไฟพิเศษโดยการเป็นตัวแทนประกันชีวิตนั้น นับวันจะมากขึ้นทุกที นอกจากนั้นก็ใส่เสาหาของกินแปลก ๆ จากเพิ่ม ก.พ. มาเป็นของฝากอีกเช่นเคย

๑. ตาม คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๕ ที่ว่า ห้ามเป็น กรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อื่นในบริษัทห้างร้านเอกชนซึ่งทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าเป็นการยอมให้บริษัท ห้างร้านของเอกชนเหล่านั้นอาศัยชื่อของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อม มีผลเป็นกฎหมายหรือไม่ประการใด

ตอบ ปัญหาในกรณีนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่กระทรวงการคลัง ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งคณะที่ปรึกษากฎหมายของนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็น พ้องกับความเห็น ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ว่า คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จะมีผลเป็นกฎหมายหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากข้อความในคำสั่งเป็นฉบับๆ ไป คำสั่งดังกล่าว บางฉบับมีลักษณะเป็นเพียงคำสั่งในทางบริหารเท่านั้น ส่วนความในข้อ ๕ ดังกล่าวนั้น มีลักษณะเป็นการกำหนดข้อความและลักษณะแห่งการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิด โดยให้ถือว่าผู้ฝ่าฝืนคำสั่งนี้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น การเป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการในบริษัทห้างร้านเอกชน จึงเป็นการต้องห้ามตามคำสั่งดังกล่าว ส่วนการดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อื่นในบริษัท ห้างร้านเอกชน จะ เป็นการ ต้อง ห้าม หรือ ไม่ นั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ

ไป คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๒๐ แล้วลงมติเห็นชอบด้วยตามความเห็นของคณะที่ปรึกษากฎหมายของนายกรัฐมนตรี และให้ส่วนราชการถือปฏิบัติต่อไป (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๖๒ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๒๐) นอกจากนั้นแล้ว ในมติคณะรัฐมนตรีนี้เองยังได้ความเห็นของประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีเป็นข้อแถมอีกว่า การที่แพทย์รักษาการเจ็บป่วยของคนใช้นั้น เป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ทางศีลธรรม จึงมิใช่การค้า และไม่อยู่ในขอบข่ายการห้ามตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ แต่อย่างใด

๒. ถาม ข้าราชการพลเรือนที่ดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการ หรือ กรรมการ ในฐานะตัวกระทำกรในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ต้องห้ามตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ และตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ หมายความว่าอย่างไร

ตอบ ปัญหาในกรณีนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความเห็นไว้ ความเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในฐานะตัวกระทำกรที่ต้องห้ามตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ และตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ นั้น หมายถึงกรรมการผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน ส่วนประธานกรรมการหรือกรรมการที่มีใช้กรรมการผู้จัดการ มิได้ต้องห้าม เว้นแต่การดำรงตำแหน่งนั้นจะทำให้คนทั่วไปเข้าใจได้ว่าเป็นการยอมให้บริษัทห้างร้านของเอกชนอาศัยชื่อของตนแสวงหาประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อม จึงจะต้องห้ามตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ส่วนคำว่า “ตัวกระทำกร” ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ นั้น มีมติคณะรัฐมนตรีตามนัยหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ ๓๖๖/ว ๒๐๐/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๘ ซึ่งแจ้งว่า หมายถึงกรรมการอำนวยการ ผู้อำนวยการ กรรมการจัดการ เจ้าหน้าที่หรือคนงานในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท (สำนักงาน ก.พ. คอบข้อหารือสำนักงานประมาณ ตามหนังสือ ที่ สร ๐๗๐๘/๑๒๘๘๓๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑)

๓. ถาม การที่ข้าราชการจะใช้เวลาว่างในวันหยุดราชการเป็นตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งไม่มีเงินเดือนประจำได้รับเพียงค่าบำเหน็จคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ในการทำประกันชีวิต ไม่มีความผูกพันกับบริษัทในฐานะนายจ้างและลูกจ้าง จะทำหรือไม่ก็ได้ เพียงแต่เป็นผู้ชักชวนแนะนำประชาชนเข้าทำประกันชีวิตกับบริษัท และทำหน้าที่ให้บริการผู้เอาประกันตามสมควร เช่นชี้แจงให้ผู้เอาประกันชีวิตเข้าใจในเงื่อนไขกรมธรรม์ที่ทำไว้ จะเป็นการต้องห้ามตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ หรือไม่ เพียงใด

ตอบ ปัญหาในกรณีนี้ ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นสรุปได้ว่า การเป็นตัวแทนประกันชีวิตตามที่หารือดังกล่าวนี้ ไม่มีหน้าที่ลักษณะงานที่คล้ายคลึงกับลักษณะงานของผู้จัดการ จึงไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๙ ส่วนจะต้องห้ามตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๕ ที่ห้ามดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อื่นในบริษัทห้างร้านของเอกชน ซึ่งทำ

ให้บุคคลทั่วไปเข้าใจ ถือว่าเป็นการยอมให้บริษัทห้างร้านของเอกชนอาศัยชื่อของตน เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยทางตรงหรือทางอ้อม และจะเข้าข่ายเป็นการผิดวินัยข้ออื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๙ เช่น มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๑ หรือไม่นั้น จำเป็นจะต้องพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป (สำนักงาน ก.พ. ตอบข้อหารือบริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด และสำนักงาน ป.ป.ป. ตามหนังสือที่ สร ๐๗๐๙/๑๒๖๑๕๙ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๑ และ ที่ สร ๐๗๐๙/๑๒๙๔๓๔ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๑)

๔. ออมเบี้ยประกัน

นาย ป. นอกจากจะมีอาชีพรับราชการตามปกติแล้ว ยังมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยพิเศษของบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่งด้วย ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท ชักชวนหาบุคคลมาทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัทและเก็บเงินเบี้ยประกันจากผู้เอาประกัน โดยได้ผลประโยชน์เป็นเปอร์เซ็นต์จากเงินเบี้ยประกันที่เก็บนำส่งบริษัท ต่อมาบริษัทตรวจสอบพบว่า นาย ป. ได้นำใบเสร็จรับเงินของบริษัทไปเก็บเงินเบี้ยประกันแล้วไม่นำส่งบริษัท รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๗๙.๐๐ บาท บริษัท

จึงสั่งปลดนาย ป. ออกจากตำแหน่งดังกล่าว และ นาย ป. ได้ทำบันทึกรับสภาพหนี้ให้ไว้แก่บริษัทว่า จะชำระให้ภายใน ๗ วัน ถึงกำหนดก็ไม่ชำระ บริษัท จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดี อาญา ระหว่างพิจารณาคดีในศาล จำเลยขอเลื่อน การพิจารณาหลายครั้ง จนกระทั่งบริษัทยื่นคำร้อง ขอถอนฟ้อง เพราะนาย ป. ได้ใช้เงินให้ครบถ้วน แล้ว ศาลจึงสั่งจำหน่ายคดี ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้ง กรรมการสอบสวนพร้อมกับสั่งพักราชการด้วย ที่ สุกผู้บังคับบัญชาสั่งให้นาย ป. ออกจากราชการ เพราะประพฤติดน ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า นาย ป. ได้ยักยอกเงินเบี้ยประกันที่เก็บมา จากผู้เอาประกัน ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวจริง ต่อ เมื่อทางบริษัทตรวจพบ และดำเนินคดีอาญาจนถูก ฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล จึงได้ใช้เงินคืน พฤติการณ์ ของนาย ป. เช่นนี้ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง ร้ายแรงฐานประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ (ซ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ (มาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘) แม้จะนำเหตุอันควรลดหย่อนใดๆ มาประกอบการพิจารณาแล้ว โทษของนาย ป. ก็ ยังควรลงโทษให้ออกจากราชการตามมาตรา ๘๐

แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ (มาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘) นายก รัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับมติ ก.พ. ผู้บังคับบัญชา จึงได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษให้นาย ป. ออกจากราชการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีแล้ว..... นี้คือแนวทางการลงโทษเกี่ยวกับการเป็นตัวแทน ประกันชีวิตของบริษัทประกันภัยของเอกชนทั้ง หลาย ซึ่งได้เกิดขึ้นมาและ ก.พ. ได้ดำเนินการไป ตรงตามที่ ก.พ. ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า การเป็นตัวแทนประกันชีวิตไม่เป็นการต้องห้าม ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ และคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการ ปกครอง ที่ ๓๘/๒๕๑๘ ข้อ ๕ แต่จะเป็นผิด วินัยมาตราอื่นหรือไม่ จำเป็นจะต้องพิจารณาราย ละเอียดข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป

๕. กินเงินราษฎร

ข้าราชการพลเรือนสองคนได้รับอนุมัติหรือ ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีให้ไปทำหน้าที่ใน ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ และเลขานุการ คณะ กรรมการบริษัทจำกัดแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกรมที่สังกัดอีกหน้าที่หนึ่ง ต่อมาเลขานุการ คณะกรรมการฯ ได้ร่วมกับหัวหน้าฝ่ายการคลัง และพัสดุ นำเงินของบริษัทจำนวนหนึ่งล้านกว่า บาทไปจ่ายในการก่อสร้าง และจัดตั้งสาขาขึ้นใน ต่างจังหวัดโดยมิชอบ เพราะตามสัญญาระหว่าง

บริษัทจำกัดกับผู้ขอจัดตั้งสาธารณะว่า ให้ผู้ขอจัดตั้งสาขาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น และเป็นการฝ่าฝืนระเบียบของบริษัท ทำให้บริษัทได้รับความเสียหาย และกรรมการผู้จัดการได้รู้เห็นด้วยในการนั้นแล้วไม่สั่งระงับ กลับทำการขอกู้เงินจากธนาคารมาใช้จ่ายในการจัดตั้งสาขานั้นต่อไปจนเสร็จ ทำให้ผู้ขอจัดตั้งสาขาสามารถจัดตั้งสาขาขึ้นได้โดยไม่ต้องใช้เงินของตนเองเลย หรือหากจะใช้ก็เป็นแต่เพียงบางส่วน ทั้ง ๆ ที่บุคคลทั้งสองทราบข้อสัญญาดังกล่าวที่อยู่แล้ว ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วจึงส่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนจำนวน ๑ ขั้น และ ๒ ขั้น ตามลำดับ ฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ผลทางวินัยดังที่สรุป ก.พ. พิจารณาแล้วมีความเห็นโดยสรุปว่า โดยที่กิจการของบริษัทแห่งนี้เป็นลักษณะเป็นการ บริหาร ราชการ แผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม และกฎหมายอื่นแต่อย่างใด ข้อเท็จจริงปรากฏแจ้งชัดว่าบริษัทแห่งนี้ได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีเอกชนถือหุ้นร่วมกับทางราชการ เป็นนิติบุคคลและเป็นเอกเทศต่างหากจากราชการของกรม จึงไม่ใช่เป็นเรื่องราชการ บริษัทนี้จะจัดตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี

โดยกรมเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่หรือไม่ เป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ หากทำให้กิจการของบริษัทเป็นราชการขึ้นได้ไม่ เมื่อกิจการที่ข้าราชการทั้งสองนี้กระทำไปไม่เป็นราชการเสียแล้วก็นำมาปรับบทลงโทษตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ หาได้ไม่ จะต้องปรับบทลงโทษในฐานอื่น ซึ่ง ก.พ. เห็นว่าการกระทำของบุคคลทั้งสองเป็นการกระทำผิดวินัย ฐานเป็นผู้ประพฤติชั่วซึ่งทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่ง ก.พ. ได้แจ้งให้เจ้าสังกัดทราบแล้ว..... อนึ่ง ความเห็นของ ก.พ. ในกรณีนี้เทียบเคียงมาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒-๘๖/๒๕๐๖ ซึ่งศาลฎีกาได้พิพากษาว่า จำเลยรับราชการเป็นครูได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่การเงินขององค์การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกคุรุสภาสาขาจังหวัด ซึ่งเป็นแผนกหนึ่งของคุรุสภา จำเลยได้รับเงินค่าจัดการศพสมาชิก และเงินสงเคราะห์ครอบครัวสมาชิกมาตามหน้าที่ของจำเลยเพื่อจ่ายแก่ผู้มีสิทธิ ได้รับแล้วยกยอดเงินดังกล่าวเสีย ตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘ การเงินของคุรุสภาไม่อยู่ในงบประมาณแผ่นดิน คณะกรรมการอำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับราชการเป็นเจ้าหน้าที่ก็ได้ จึงเห็นได้ว่า บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของคุรุสภา ไม่ใช่ถูกแต่งตั้งอย่างข้าราชการ

การ และไม่มีกำหนดคุณสมบัติของข้าราชการ
ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของครุสภา จึง ไม่ใช่ข้าราชการ
แม้จำเลยซึ่งเป็นข้าราชการครู จะได้รับแต่งตั้งหรือ
ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของครุ-
สภาแล้ว จำเลยก็ยกเอาเงินในหน้าที่ของจำเลย
ที่ไม่ใช่กระทำการผิดในฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประ-
มวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๕๑
แม้จำเลยจะรับราชการเป็นครู ซึ่งมีฐานะเป็น
ข้าราชการ แต่จำเลยไม่ได้ยกเอาเงินของทาง
ราชการ หรือเงินซึ่งอยู่ในความรักษาของทางราช-
การ จะลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๔๗ และ มาตรา ๑๕๑ ไม่ได้ แต่โดยที่
โจทก์ได้บรรยายฟ้องมาเป็นความผิดฐานยกเอาตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และโจทก์
ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยในการยกเอาตามที่บรรยาย
ฟ้องมานั้นเอง เป็นแต่โจทก์อ้างบทขอให้ลงโทษ
ผิดไป ศาลย่อมลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมาย
อาญามาตรา ๓๕๒ ได้

๖. กินดีก

นาย จ. ข้าราชการพลเรือนผู้หนึ่ง อธิบดีผู้
บังคับบัญชา ได้สั่งการตามมติคณะรัฐมนตรีให้ไป
ช่วยปฏิบัติงานในบริษัท จำกัด อันเป็นรัฐวิสาหกิจ
ในตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่าย ต่อมาบริษัทได้
ทำสัญญาซื้อที่ดินจากเอกชน โดยมอบหมายให้
นาย จ. เป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติตามสัญญา แต่ นาย จ.

กลับปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหลายประการ เช่นผู้
ขายยังโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่บริษัท ไม่ได้ตาม
สัญญา นาย จ. ก็เร่งรัดดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ฝ่าย
บัญชีและการเงินของบริษัทจ่ายอมต้องจ่ายเงินค่าที่
ดินให้แก่ผู้ขาย ตามวงการค้าเงินเรื่อยมา และ
มีกรณีที่ผู้ขายผิดสัญญา ซึ่งจะต้องรับผิดชอบใช้ค่า
ปรับแก่บริษัท แต่ นาย จ. ก็ทำได้ดำเนินการบังคับ
ให้เป็นไปตามสัญญาแต่อย่างใด ต่อมาบริษัทจะ
จ้างเหมาก่อสร้างอาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่ใน
ที่ดินดังกล่าว โดยให้สถาปนิกของบริษัทออกแบบ
เสร็จแล้ว แต่ นาย จ. อ้างว่าพิมพ์เขียวและแพลงไป
จึงให้ผู้อื่นออกแบบเป็นส่วนตัว แล้วอ้างว่าเป็น
แบบของกรมโยธาธิการ เมื่อได้ประกาศเรียก
ประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างดังกล่าว และได้ผู้
ประกวดราคาได้แล้ว บริษัทได้แต่งตั้งให้นาย จ.
เป็นกรรมการตรวจการจ้าง และผู้ดูแลการปฏิบัติ
งานของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามสัญญา นาย จ. ได้
ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหลายประการ เช่นเรียกและ
รับเงินค่าแบบแปลนจากผู้ประกวดราคาได้ แล้ว
มอบให้สถาปนิกผู้ออกแบบเพียงบางส่วน ส่วนใหญ่
เอาไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ผู้รับเหมาดำเนินการ
ก่อสร้างเสร็จล่าช้า นาย จ. ก็ไม่เสนอให้ดำเนินการ
เรียกค่าปรับตามสัญญา ก่อนการตรวจรับมอบงาน
งวดสุดท้าย ปรากฏว่าเสารั้วโยเยเอนจะพังลงคลอง
ก็ไม่ดำเนินการให้ผู้รับเหมาทำการซ่อมแซมแก้ไข
กลับเสนอให้จ้างบริษัทเอกชนรายอื่นมาทำการซ่อม

แซมและก่อสร้างเพิ่มเติม และขณะเดียวกันก็ได้ รายงานผลการตรวจงานว่า ผู้รับเหมาได้ทำการ ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยถูกต้องแล้ว ผู้บังคับบัญชา จึงสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนทาง วินัยในกรณีดังกล่าว ที่สุดผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษ ปลดออกจากราชการตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า พฤติการณ์ของนาย จ. เป็นการใช้ตำแหน่ง หน้าที่ที่มีอยู่ทางบริษัท จำกัด หาประโยชน์ให้แก่ ตนเองและผู้อื่นโดยมิชอบ แม้จะกระทำไปในฐานะ เจ้าหน้าที่ของบริษัทก็ตาม แต่ในฐานะที่นาย จ. เป็นข้าราชการพลเรือนได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติ หน้าที่ในบริษัท จำกัด อันเป็นรัฐวิสาหกิจตาม คำสั่งอธิบดีซึ่งสั่งการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อไป กระทำการทุจริตหรือประพฤติชั่วเป็นที่เสียหายแก่ บริษัทจำกัด ก็ย่อมเป็นความผิดวินัยข้าราชการ พลเรือนฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๔ (ซ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ (มาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘) ด้วย ผู้บังคับบัญชามีอำนาจตั้ง กรรมการขึ้นทำการสอบสวนและลงโทษได้ ดังนั้น โทษที่ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษปลดนาย จ. ออกจาก ราชการก็เป็นการสมควรแก่กรณีแล้ว อุทธรณ์ของ นาย จ. ไม่มีเหตุที่จะพึงเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษ เป็นอย่างอื่นได้ ยกอุทธรณ์...

จาก ข้อ ๕ และ ข้อ ๖ ก็จะต้องหักเกณฑ์ ออกมาได้ว่า แม้ข้าราชการพลเรือนจะได้รับคำสั่ง จากผู้บังคับบัญชาให้ ไปปฏิบัติหน้าที่ในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการใดก็ตาม แต่เมื่อกิจการที่ได้รับคำสั่ง ให้ไปปฏิบัตินั้นมีใช้ราชการแล้ว ศาลก็จะลงโทษ ในฐานะเป็นข้าราชการกระทำผิดหน้าที่ราชการไม่ ได้ในทางวินัยก็เช่นกัน จะนำการกระทำดังกล่าว มาปรับบทลงโทษในฐานะอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการ หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นหาได้ไม่ จะ ต้องปรับบทลงโทษในฐานะอื่นโดยพิจารณาจากราย ละเอียดข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

๗. กินลำไย

บริษัทรับส่งสินค้าทางอากาศยานได้นำสินค้า ลำไยสด ซึ่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ และได้ผ่านการตรวจจากเจ้าหน้าที่เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑๑๗ ข่งมาทำพิธีการส่งออก และเตรียม การบรรทุกขึ้นเครื่องบินของสายการบิน ซี.พี.เอ. เที่ยวบินที่ ซี.เอ็กซ์.๗๐๐ ซึ่งจะออกเดินทางเวลา ประมาณ ๑๐.๐๐ น. ของวันนั้น ขณะที่เตรียมการ บรรทุกขึ้นเครื่องบินอยู่นั้น นายอ่วมได้เดินเข้า มาถามว่า “ไม่มีบ้างหรือ” เจ้าหน้าที่ของบริษัทก็ ตอบว่าของรายนี้เป็นขององค์การ นายอ่วมก็แสดงความไม่พอใจ และได้ทำการยับยั้งไม่ให้เจ้าหน้าที่ ของสายการบินบรรทุกลำไยสดดังกล่าว โดยอ้างว่า ใบอนุญาตการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ขาดอายุ

ทั้งที่มีได้เป็นความจริงแต่อย่างใด จนเป็นเหตุให้
ถ้าโยสคเทียนต้องเปลี่ยนไปบรรทุกเครื่องบินลูฟ-
ซันซ์เข้าเที่ยวบินเวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. ของวัน
นั้นแทน บริษัทรับส่งสินค้าทางอากาศจึงได้ร้อง
เรียนต่ออธิบดี ผู้บังคับบัญชาได้สั่งตั้งกรรมการ
สอบสวนแล้วเห็นว่า นายอ่วมได้กลั่นแกล้งผู้ส่ง
สินค้าถ้าโยสครายนี้ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ
จริง มิใช่กรณีสำคัญผิด ทำให้ผู้ส่งออกเสียหาย
และทางราชการพลอยเสื่อมเสียชื่อเสียง จึงสั่งลง
โทษให้ออกจากราชการฐานประพฤติชั่วอย่างร้าย
แรง

นายอ่วมอุทธรณ์ว่ามีได้กลั่นแกล้ง แต่
เนื่องจากมีเวลาตรวจสอบน้อย จึงเกิดผิดพลาดขึ้น

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่า ข้ออุทธรณ์ของนายอ่วมฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จ
จริงฟังได้ว่า นายอ่วมได้เรียกร้องเอาเงินจากเจ้า-
หน้าที่บริษัทผู้จัดส่งถ้าโยสคออกนอกราชอาณาจักร
รายนี้จริง แต่ไม่ได้เงินตามที่เรียกร้อง จึงกลั่น
แกล้งยับยั้งการบรรทุกของขึ้นเครื่องบินให้ล่าช้า
โดยอ้างว่าใบอนุญาตของกระทรวงพาณิชย์ขาดอายุ
ทั้งๆ ที่ใบอนุญาตดังกล่าวไม่ขาดอายุ และสินค้า
รายนี้เป็นถ้าโยสคซึ่งต้องการเวลารวดเร็วในการ
ขนส่ง เมื่อต้องเลื่อนเที่ยวบินไปเช่นนี้ย่อมเกิด
ความเสียหายขึ้นแก่พ่อค้าผู้ส่งออก และทางราช-
การเป็นอย่างมาก พฤติการณ์เป็นการกระทำ
ผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๗
วรรคสาม และมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระ-
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘
ควรได้รับโทษถึงปลดออกจากราชการ การที่ผู้
บังคับบัญชาสั่งลงโทษเพียงให้ออกจากราชการยัง
ไม่เป็นการเหมาะสมกับความผิด ซึ่ง ก.พ. ได้
ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไปแล้ว...นี้
แหละหนาจะกินถ้าโยให้ร้อย ต้องกินทีละน้อย
และใจเย็นๆ หากกินมากเกินไป และไม่ถูกกาล
เทศะก็จะก่อให้เกิดโทษแก่ร่างกาย บางทีอาจเป็น
พิษถึงตาย (ออกจากราชการ) ได้ ดังเช่นกรณี
ข้างต้น นะครับ

๘. กินหมู

ทางราชการได้อนุมัติเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐
บาท ให้แก่โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี
ของราษฎร เพื่อเป็นค่าซื้อสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์
ลาร์จไวท์ อายุ ๑๒ เดือน จำนวน ๒ ตัว โดย
มีการแต่งตั้งกรรมการสืบราคาจัดซื้อ และกรรม-
การตรวจรับ ปรากฏว่ากรรมการสืบราคามีได้มี
การสืบราคาตามหน้าที่ แต่ได้ลงนามในใบสืบราคา
ให้นายนิค ซึ่งเป็นกรรมการตรวจรับด้วย ไป
ดำเนินการเอง ผลปรากฏว่า นายนิค เป็นผู้เสนอ
ราคาต่ำสุดเท่ากับงบประมาณ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐
บาท ต่อมาได้มีการทำสัญญาซื้อขายกัน พร้อมกับ
ส่งหลักฐานเท็จขออนุมัติเบิกจ่ายเงินจำนวนนี้ตาม

ลำดับ และนายใหญ่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนายนิค ได้เอาเงินค่าสุกรดังกล่าวไป ๓,๐๐๐ บาท ต่อมา ทางราชการได้ไปตรวจสอบงานตามโครงการพบว่ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จครบตามขั้นตอนเพราะมีสุกรตัวผู้อายุประมาณ ๗ เดือนเพียง ๑ ตัว ส่วนสุกรแม่พันธุ์ตัวเมียตายไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวนทั้งนายนิคและนายใหญ่ แล้วส่งลงโทษตัดเงินเดือนนายนิค ๑๐% ๔ เดือน เพราะว่ามีได้ร่วมกระทำการทุจริตกับนายใหญ่ด้วย และลงโทษไล่นายใหญ่ ออกจากราชการตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ในกรณีดังกล่าวข้างต้น นอกจากนั้นยังมีเงินทศรองของทางราชการเพื่อเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักในการไปราชการอีก จำนวน ๘,๔๖๕ บาท แล้วไม่ส่งใช้ หรือส่งหลักฐานหักล้างเงินยืมจนทางราชการทวงถาม จึงส่งใช้เงินยืมและเบิกเงินของกลุ่มอาชีพเลี้ยงท่าน กับกลุ่มออมทรัพย์ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นเงิน ๑๘,๗๖๕ บาท เมื่อถูกตั้ง กรรมการ สอบ สอน จึง นำเงิน จำนวนดังกล่าวเข้าฝากในธนาคารชคใช้ให้

นายใหญ่อุทธรณ์ว่า ถูกกลั่นแกล้งจากผู้เกี่ยวข้องให้การปรักปรำอย่างไม่เป็นธรรม ขอลดหย่อนโทษเป็นเพียงให้ออก หรือน้อยกว่านั้น

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้ออุทธรณ์ของนายใหญ่ฟังไม่ขึ้นควรยก

อุทธรณ์เสีย ส่วนนายนิคมีส่วนร่วมในการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อสุกรด้วย ควรได้รับโทษถึงปลด ออกจากราชการเช่นกัน ซึ่ง ก.พ. ได้ดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนของ กฎหมายแล้ว.....นี่ก็เป็นอุทาหรณ์เตือนใจเพื่อนข้าราชการทั้งหลาย ได้เป็นอย่างดี อย่าเห็นว่าหมูเป็นเรื่องหมู ๆ บางทีผู้ที่เกี่ยวข้องกับหมู อาจถูกหมูกัดตายได้เช่นกัน

๙. รักษาทางโทรศัพท์

ที่โรงพยาบาลในต่างจังหวัด นายเล็กกับพระภิกษุอ๋า ซึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัสเพราะกระโดดหน้าต่างกุฏิหนีตำรวจที่ไปจับการพนันมาขอรับการรักษาที่โรงพยาบาล เวลาประมาณ ๐๑.๐๐ น. พยาบาลเวรได้รายงานให้แพทย์เวรซึ่งอยู่ที่บ้านพักของโรงพยาบาลฟังทางโทรศัพท์ แพทย์จึงได้สั่งการรักษาทางโทรศัพท์ พร้อมทั้งให้นำคนไข้ไปห้อง ไอ.ซี.ยู. หลังจากนั้นพยาบาลเวรก็รายงานให้ทราบว่าคนไข้มีอาการไม่หายใจ แพทย์เวรจึงสั่งงดยาโดยตนเองไม่ยอมมาตรวจคนไข้เลย ร้อนถึงญาติคนไข้ต้องไปเชิญแพทย์คนอื่นมาตรวจรักษาเมื่อเวลาประมาณ ๐๕.๐๐ น. ต่อมา เวลา ๐๘.๓๐ น. แพทย์เวรจึงได้มาดูคนไข้รายนี้ นอกจากนั้นยังมีการสั่งการรักษาคนไข้ทางโทรศัพท์ในขณะที่เป็นแพทย์เวรอีกหลายครั้ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้ว่ากล่าวตักเตือนหลายครั้งแล้วก็ยังประพฤติเช่นเดิมอีก ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย ที่สุดส่งลงโทษลดเงินเดือน ๑ ขั้น

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า โทษพอสมควรแก่กรณีความผิดแล้วจึงตอบรับทราบรายงานการลงโทษไป.....ดูๆ ไปก็น่าเศร้าสำหรับคนใช้ตากำๆ ที่มาพบพบกับหมอทชเกียจอย่างนี้ คนใช้ที่มาขอรับการรักษา ต่างก็ต้องการที่จะพบหมอค้วยกันทั้งนั้น เพื่อจะได้มีกำลังใจ หากหมอไม่ยอมมาตรวจดูคนใช้ อาจจะทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นมาได้ โรงพยาบาลไหนหากมีหมอทชเกียจมาอยู่รวมกันมาก ๆ แล้ว คงจะไม่พ้นคำครหานินทา ของชาวบ้านว่าเป็นโรงฆ่าสัตว์มิใช่โรงพยาบาลอย่างแน่นอน

๑๐. รักษาจนตาย

ที่โรงพยาบาลในต่างจังหวัดอีกแห่งหนึ่งเช่นกัน นายยุ้ย ซึ่งถูกยิงที่ชายโครงขวา และนายและถูกตีที่ระยะแตก ได้มาขอรับการรักษาที่โรงพยาบาลทั้งสองราย แพทย์เวรและพยาบาลเวรรับไว้ แพทย์เวรไม่สนใจดูแลและสั่งการรักษาผู้ป่วยแต่อย่างใดแล้วได้ไปทำงานที่คลินิกส่วนตัว เมื่อพยาบาลเวรรายงานให้ทราบก็ไม่ยอมมาตรวจ คงสั่งการรักษาทางโทรศัพท์ จนผู้ป่วยถึงแก่ความตายไปในขณะนั้น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้ว่ากล่าวตักเตือนแล้วก็หาได้ปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น และยังได้กล่าววาทะก้าวร้าวและพยายามทำร้ายผู้บังคับบัญชาอีกด้วย ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการสอบสวนที่สุดสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า โทษที่ได้รับพอสมควรแก่กรณีความผิดแล้วจึงตอบรับทราบได้...นี่แหละหนา เพราะความชกเกียจแท้ๆ ถึงทำให้ทางราชการต้องจำใจปล่อยหมอให้เป็นอิสระไป เพื่อที่ชีวิตของชาวบ้านตากำๆ จะได้ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานอีกต่อไป แต่ขออย่าได้เป็นห่วงเลย หมอที่มีจรรยาบรรณและขยันๆ อีกทั้งรับผิดชอบในหน้าที่ของตนยังมีอีกมากนะครับ

๑๑. กินยาตาย

นายสม ข้าราชการพลเรือน ได้นำใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลของนางแต่น มารดา มาดำเนินการเบิกเงินไปจากกองคลังหลายครั้ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๗๖๑ บาท ต่อมาเจ้าหน้าที่ ท.ง. ประจำกระทรวงได้มาตรวจสอบงบเดือนใบสำคัญของกองคลังพบว่า การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของรายนี้ผิดปกติ เพราะผู้ขอเบิกมิได้ใช้สิทธิให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดเป็นผู้จ่ายโดยตรง แต่กลับจ่ายเงินเอง แล้วนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกภายหลัง ผลการสืบสวนปรากฏว่า เอกสารใบเสร็จรับเงินและอื่นๆ ที่นายสมนำมาประกอบในการเบิกเงินนั้น เป็นเอกสารปลอม และนายสมรับสารภาพพร้อมกันได้นำเงินจำนวนดังกล่าวชดใช้คืนแก่ทางราชการครบถ้วนแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการสอบสวน ที่สุดสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายสม ๒ ขั้น

ผลทางวินัยดังที่สุก ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสมได้นำใบเสร็จรับเงินปลอมมาขอเบิกเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลไปจากทางราชการหลายครั้ง รวมเป็นเงิน ๕,๗๖๑ บาทจริง การกระทำของนายสมเป็นผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตาม ม. ๘๔ (ซ) แห่ง พรบ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ (ม. ๘๑ วรรคท้าย แห่ง พรบ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘) ควรได้รับโทษถึงปลดออกจากราชการ

ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับมติ ก.พ. และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสั่งเพิ่มโทษเป็นปลดนายสมออกจากราชการต่อไปแล้ว.....นี่คือผลของการบ่วยการเมือง แล้วมาขอรับเงินจากทางราชการไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ความจริงแล้วทางราชการก็ให้สวัสดิการแก่ผู้บ่วยจริงเท่านั้น แต่รายนี้บ่วยเท็จ ถ้ายาเลยทำพิษจนถึงตายไปอย่างน่าเสียดายจริงๆ นะครับ ๑๖

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด

๖๒๔ ถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๓๔๔๕๖-๕

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ถอดนวมชก

วิภา สيناโรจน์

ปัญหาทนายเกี่ยวกับการเล่นชก เงินเดือน

๑. ถาม การเลื่อนขึ้นเงินเดือนจะต้องเลื่อน
ในวันที่ ๑ ตุลาคม เสมอไป หรือไม่

ตอบ ไม่เสมอไป แต่ปกติต้องเลื่อนใน
วันที่ ๑ ตุลาคม เว้นแต่กรณีถูกงด
กเลื่อนขึ้นเงินเดือน เพราะถูกลง
โทษ ตัก เงิน เดือน หรือ ลด ขึ้น เงิน
เดือนมาแล้ว จะเลื่อนขึ้นเงินเดือน
ในปีถัดไปต้องพ้นโทษตักเงินเดือน
แล้ว หรือถูกลดขึ้นเงินเดือนมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า ๖ เดือน (ข้อ ๒ ของ
กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙))
(ข้อควรสังเกตในกรณีนี้คือจะเลื่อน
ขึ้นเงินเดือนให้ได้ จะต้องถูกงด
เลื่อนขึ้นเงินเดือนมาแล้วอย่างน้อย
๑ ปีงบประมาณ)

๒. ถาม ข้าราชการพลเรือนแต่ละคนจะได้รับ
รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน
ประจำปีเกินกว่า ๑ ครั้งได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ (ข้อ ๓ ของหนังสือสำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร
๐๒๐๑/ว๗๒ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม
๒๕๑๙)

๓. ถาม ผู้บังคับบัญชาจะไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน
ให้ผู้ใด ต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้นั้น
ทราบด้วยหรือไม่

ตอบ ต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้นั้นทราบด้วย
(มาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘)

๔. ถาม ผู้ได้รับเงินเดือนเท่าหรือสูงกว่าชั้น
สูงของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่
ดำรงอยู่แล้ว จะเลื่อนขึ้นเงินเดือน
ได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก
ก.พ.

๕. ถาม ผู้ได้รับการปรับอัตราเงินเดือนตาม
คุณวุฒิหรือได้เลื่อนระดับตำแหน่ง
ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม จะมีสิทธิได้
เลื่อนขึ้นเงินเดือนในปีนั้นหรือไม่

ตอบ ยังคงมีสิทธิได้เลื่อนชั้นเงินเดือน
๖. ถาม ผู้ถูกฟ้องคดีอาญา แต่ศาลยังไม่
ประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา จะ
เลื่อนชั้นได้หรือไม่

ตอบ เลื่อนชั้นเงินเดือนได้ เพราะเมื่อ
ศาลยังไม่ประทับฟ้องโจทก์ไว้
พิจารณา ก็ถือว่าผู้นั้นยังไม่อยู่ใน
ในฐานะเป็นผู้ถูกฟ้องคดีอาญา

๗. ถาม ข้าราชการผู้ใดบ้างที่ออกจากราชการ
ไป ก่อนที่จะมีคำสั่งเลื่อนชั้นเงิน
เดือน แต่ในวันที่ ๑ ตุลาคม ยังรับ
ราชการอยู่ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะสั่ง
เลื่อนชั้นเงินเดือนให้ย้อนหลังไปถึง
วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีที่มีสิทธิจะได้
เลื่อนเงินเดือนนั้นได้

ตอบ มี ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ข้าราชการถึงแก่กรรม โดยมี
ได้เกิดขึ้น เพราะการประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรงของตน

๒. ข้าราชการที่ไปรับราชการ
ทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการรับ
ราชการทหาร

๓. ข้าราชการที่ออกจากราชการ
ไปเพราะเจ็บป่วย ซึ่งแพทย์ที่ทาง
ราชการรับรองได้ตรวจแล้วเห็นว่า
ไม่สามารถรับราชการต่อไปได้อีก
เลย

(ข้อ ๑๐ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓
(พ.ศ. ๒๕๑๙))

๘. ถาม ข้าราชการที่ต้ง พ้น จาก ราชการ
เพราะเกษียณอายุ ผู้บังคับบัญชาจะ
เลื่อนชั้นเงินเดือนเพื่อประโยชน์ใน
การคำนวณบำเหน็จบำนาญให้ผู้นั้น
ในวันสิ้นปีงบประมาณ (๓๐ กันยายน)
ก่อนที่จะพ้นจากราชการ
เหมือนข้าราชการโดยปกติทั่วๆ ไป
ได้หรือไม่

ตอบ ได้ แต่เลื่อนได้ไม่เกิน ๑ ชั้นเท่านั้น
และไม่ได้รับเป็นเม็ดเงิน (ข้อ ๑๑
ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.
๒๕๑๙) และมติคณะรัฐมนตรีตาม
หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๘๙ ลงวันที่ ๕
กันยายน ๒๕๑๖)

๙. ถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งอยู่ใน
ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ
จะเลื่อนชั้นเงินเดือนได้หรือไม่

ตอบ ได้ ถ้าผู้นั้นได้รับบรรจุในปีที่แล้ว
มา (๑ ตุลาคมของปีหนึ่ง ๓๐
กันยายนของปีถัดไป) ไม่น้อยกว่า
๘ เดือน และมีคุณสมบัติอื่นๆ ครบ
ถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กำหนดไว้ (ข้อ ๗ (๗) ของกฎ

ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) หรือถ้าเป็นกรณีที่ได้รับบรรจุในปีที่ แล้วมาน้อยกว่า ๘ เดือน แต่ ก.พ. อนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นพิเศษ จึงจะเลื่อนได้

๑๐. **ถาม** ข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่ระหว่าง ถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัย จะเลื่อนชั้นเงินเดือนให้ได้หรือไม่

ตอบ ข้อ ๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งบังคับบัญชาผู้มีอำนาจส่งเลื่อนชั้นเงินเดือน เห็นสมควรให้ได้เลื่อนชั้นเงินเดือน ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัย หรือ ถูก ฟ้อง ใน คดีอาญาก่อนมีคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน ให้รอการเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ก่อน และให้กั้นเงินสำหรับเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ด้วย เมื่อสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จในปีใด ผู้นั้นไม่ถูกลงโทษทางวินัย เว้นแต่ถูกลงโทษภาคทัณฑ์ หรือ ไม่ถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษ หรือ ไม่มีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้ส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนในปีนั้นได้ และให้ส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนย้อนหลังไป ในแต่ละปีที่ต้องรอการเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ให้ตามสิทธิด้วย

๑๑. **ถาม** ข้าราชการผู้หนึ่งได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๕ (๑ ต.ค. ๒๕๒๔) ๑ ชั้น โดยคำสั่งลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๔ ต่อมาภายหลังข้าราชการผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย โดยคำสั่งลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๔ ข้าราชการผู้นั้นจะยังคงมีสิทธิได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๕ (๑ ต.ค. ๒๕๒๔) ตามคำสั่งที่ออกไปก่อนแล้วหรือไม่

ตอบ ข้าราชการผู้นั้นยังคงมีสิทธิได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๕ (๑ ต.ค. ๒๕๒๔) ตามคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนที่ออกไปก่อนที่จะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย (ข้อ ๗ (๒) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙))

๑๒. **ถาม** จังหวัดได้ส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๕ (๑ ต.ค. ๒๕๒๔) ให้แก่ข้าราชการผู้หนึ่ง โดยคำสั่งจังหวัดลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ต่อมาได้รับแจ้งจากกรมว่า ข้าราชการผู้นั้น ได้ถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย โดย

คำสั่งกรมลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับวันที่จังหวัดได้ส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการผู้นั้นจะยังคงมีสิทธิได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนหรือไม่

ตอบ ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรให้ได้เลื่อนชั้นเงินเดือน แต่อยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัย หรือถูกฟ้องในคดีอาญาก่อนมีคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน ข้อ ๙ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาการเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ผู้นั้นไว้ก่อน และให้กั้นเงินสำหรับเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ด้วย ฉะนั้นเมื่อกรมมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ สั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นไว้แล้ว จังหวัดจึงไม่อาจออกคำสั่งในวันดังกล่าวเพื่อส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีให้แก่ข้าราชการผู้นั้นได้ เพราะจะต้องรอการเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ก่อน ดังนั้นข้าราชการผู้นั้นจึงไม่มีสิทธิได้เลื่อนชั้นเงินเดือนในขณะนั้น และจังหวัดจะต้องเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนดังกล่าวเสีย

๑๓. ถาม ผู้ถูกฟ้องคดีอาญา ศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องแล้ว ขณะนั้นคดีกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ จะเลื่อนชั้นเงินเดือนได้หรือไม่

ตอบ (ข้อ ๙ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙))

๑๔. ถาม นาย ก. ได้ถูกรอการเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๔ (๑ ต.ค. ๒๕๒๓) และทางราชการได้กั้นเงินสำหรับเลื่อนชั้นเงินเดือนไว้ให้ ๑ ชั้น เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัย ต่อมาการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๔ ปรากฏว่า นาย ก. ไม่มีความผิดตามข้อกล่าวหา แต่ก่อนที่จังหวัดจะได้ดำเนินการส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๔ กรมก็ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๔ แต่งตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัย นาย ก. อีกเรื่องหนึ่ง กรณีมีปัญหาว่า จังหวัดจะนำเงินที่กั้นไว้มาส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้แก่ นาย ก. ได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ ทั้งนี้ตามข้อ ๕ แห่งกฎ ก.พ.
ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)

๑๕. ถาม นาย ข. ได้ถูกรอการเลื่อนขั้นเงิน-
เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๒๔ (๑ ต.ค. ๒๕๒๓) และ
ทางราชการ ได้กั้นเงินสำหรับเลื่อน
ขั้นเงินเดือนไว้ให้ ๑ ขั้น เนื่องจาก
อยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำ
ผิดวินัย ต่อมาการสอบสวนแล้วเสร็จ
เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๔
ปรากฏว่า นาย ข. ถูกตัดเงินเดือน
๑๐% มีกำหนด ๓ เดือน ทั้งนี้
ปีงบประมาณ ๒๕๒๔ (๑ ต.ค.
๒๕๒๓) ที่รอการเลื่อนขั้นเงินเดือน
ไว้ จึงเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ไม่ได้
ตามข้อ ๕ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓
(พ.ศ. ๒๕๑๙) กรณีมีปัญหาว่าปี
งบประมาณ ๒๕๒๕ (๑ ต.ค. ๒๕๒๔)
นาย ข. จะเลื่อนขั้นเงินเดือนได้หรือ
ไม่

ตอบ ได้ เพราะนาย ข. ได้ถูกงดเลื่อน
ขั้นเงินเดือนในปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๒๔ (๑ ต.ค. ๒๕๒๓) มาครั้ง
หนึ่งแล้ว ทั้งนี้ ตามข้อ ๗ (๒) แห่ง
กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)

๑๖. ถาม ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.
๒๕๑๙) ข้อ ๗ (๔) ที่ว่า “ในรอบ
ปีที่แล้วมาต้องไม่มีวันลา มาก โดย
ถือเกณฑ์วันลา รวมทั้งลา กิจและลา
ป่วยไม่เกินสี่สิบห้าวัน เว้นแต่ (ก)
ลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธี
ฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดี
อาระเบีย โดยได้รับเงินเดือน
ระหว่างลาตามพระราชกฤษฎีกาว่า
ด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของ
ข้าราชการพลเรือนและตุลาการ (ข)
ลาคลอดบุตรไม่เกิน ๖๐ วัน (ค)
ลาป่วย ซึ่ง จำเป็น ต้อง รักษาตัวเป็น
เวลานานไม่ว่า คราวเดียวหรือหลาย
คราวรวมกันไม่เกิน ๑๒๐ วัน หรือ
(ง) ลาป่วยเพราะประสบอันตราย
ใน ขณะ ปฏิบัติ ราชการ ตาม หน้าที่
หรือในขณะที่เดินทางไปหรือกลับจาก
ปฏิบัติราชการตามหน้าที่”

ข้อยกเว้นดังกล่าว หมายความว่า
ว่าข้าราชการคนหนึ่งจะได้รับการ
พิจารณาขอยกเว้น ไม่ถือเป็นผู้ที่มีวันลา
มากเฉพาะแต่เพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือ
หลายข้อรวมกันก็ได้ ตัวอย่างเช่น
ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ นาย ก. ลา กิจ
๑๕ วัน ลาป่วยธรรมดา ๒๐ วัน

ลาอุปสมบท ๑๒๐ วัน และลาป่วย ซึ่งต่อเนื่องเป็นคราวเดียวกัน หรือ เป็นคราวๆ โดยกรณีจำเป็น รวม กันอีก ๑๒๐ วัน จะถือว่า นาย ก. มีวันลาตามความในกฎ ก.พ. ข้อ นี้หรือไม่

ตอบ ข้อยกเว้นดังกล่าว ตามกฎ ก.พ. มิ ได้กำหนดไว้ “แต่เพียงข้อใดข้อ หนึ่ง” ดังนั้น ถ้าเป็นการลาตาม กรณีใน (ก) (ข) (ค) (ง) แต่ละ อย่างไม่เกินกำหนดสำหรับกรณีนั้นๆ มาแล้ว แม้จะรวมกันเป็นเท่าใดก็ ไม่นับเป็นผู้มีวันลาตามความ หมายในข้อ ๗ (๔) ตามตัวอย่างไม่ ถือว่า นาย ก. มีวันลาตาม เพราะ มีวันลากิจ ๑๕ วัน ลาป่วยธรรมดา ๒๐ วัน รวมเป็น ๓๕ วันเท่านั้น ส่วนลาอุปสมบท ๑๒๐ วัน และ ลาป่วยต่อเนื่องกันโดยมีกรณีจำเป็น อีก ๑๒๐ วันนั้น เข้าข้อยกเว้นไม่ รวมเป็นวันลาตามในการพิจารณา เพื่อเลื่อนเงินเดือน แต่จะเลื่อนชั้น เงิน เดือน ให้ ได้ หรือ ไม่แล้ว แต่ผู้ บังคับบัญชาจะเห็นสมควร เพราะ อาจพิจารณาว่าขาดหลักเกณฑ์ตาม ข้อ ๗ (๔) หรือ ๗ (๕) ก็ได้

๑๗. ถาม ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ข้อ ๗ (๕) ที่ว่า “ในรอบ ปีที่แล้วมาต้องไม่ลาบ่อยครั้งหรือมา ทำงานสาย กว่าเวลาที่ทางราชการ กำหนดเนื่องๆ” นั้น ความข้อนี้ หมายความว่าลาป่วยบ่อยๆ แต่วัน ลาเมื่อ รวมกัน ตลอดปี แล้ว ไม่เกิน กำหนดในข้อ ๗ (๔) ใช่หรือไม่

ตอบ เจตนารมณ์ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ข้อ ๗ (๕) มุ่งถึง การลาบ่อยๆ ซึ่งแสดงว่าไม่ตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ ไม่อุทิศ เวลาให้ราชการ แต่ไม่ถึงกำหนด ตามข้อ ๗ (๔)

๑๘. ถาม ข้าราชการที่อยู่ในเกณฑ์สมควรได้ เลื่อนชั้นเงินเดือนตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) แล้ว แต่ในวันออกคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน ข้าราชการผู้นั้นได้ลาติดตามสามีไป รับราชการในต่างประเทศโดยไม่ขอ รับเงินเดือน ระหว่างลามีกำหนด ๑ ปี กรณีเช่นนี้จะเลื่อนชั้นเงินเดือน ให้ได้หรือไม่

ตอบ ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า การลา ติดตาม สามี ไปรับ ราชการ ใน ต่าง ประเทศ เป็นการลาไปด้วยเหตุ

ส่วนตัวและเป็นการลาโดยไม่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้ว จึงไม่มีเหตุผลที่จะเลื่อนเงินเดือนให้ และคณะรัฐมนตรี ได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับความเห็นของ ก.พ.แล้วว่า ห้ามเลื่อนเงินเดือนข้าราชการในระหว่างลาติดตามสามีไปรับราชการ ณ ต่างประเทศ (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๕/ว ๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒)

๑๙. **ถาม** ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่ผู้นั้นได้เลื่อนตำแหน่งได้หรือไม่

ตอบ ได้ ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๖/ว ๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๐

๒๐. **ถาม** ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่ผู้นั้นโอนมาได้หรือไม่

ตอบ ได้ ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

๒๑. **ถาม** ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการผู้ไปฝึกอบรมในประเทศเกินกว่า ๔ เดือนได้หรือไม่

ตอบ ได้ ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

๒๒. **ถาม** ข้าราชการที่ถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัย และผลการสอบสวนปรากฏว่ามีได้กระทำผิด กรมเจ้าสังกัดจึงได้รายงานผลการสอบสวนไปให้อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณา แต่ยังไม่ทราบผล อธิบดีผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อนชั้นเงินเดือนที่กั้นไว้ให้ระหว่างถูกสอบสวนได้หรือไม่

ตอบ ส่งเลื่อนได้ ไม่จำเป็นต้องรอผลการพิจารณาของ อ.ก.พ. กระทรวง

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

เกสตรบริหาร

“การสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างาน - มีความหมายมากกว่า
การเล่นเกาต์คนตรี”

กานดา วัชรภักย์

หน่วยงานต่างๆ ทั้งวิสาหกิจ-เอกชน หน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การระหว่างประเทศ มักใช้การสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการบริหารบุคคล และอาจจะด้วยเจตนาารมย์และความมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป เช่น บางหน่วยงานก็มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างาน เพื่อให้เป็นไปตามแผนกำลังคนที่วางไว้ บางแห่งก็มีจุดมุ่งหมายให้หัวหน้างานได้รู้งานหลายๆ ด้าน เพื่อเตรียมตัวขึ้นดำรงตำแหน่งสูงขึ้น เป็นต้น

ในที่นี้เราอาจจะแบ่งวัตถุประสงค์ในการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานได้หลายประการ ดังนี้ คือ

๑. เพื่อความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นของหน่วยงาน แน่นนอน องค์การไหนๆ ก็สนใจเรื่องการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานกันทั้งนั้น บางหน่วยงานก็วางแผนสับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคคลระดับหัวหน้างานเอาไว้ล่วงหน้าเป็นปี, บางหน่วยงาน

ก็หันมาสนใจเรื่องสับเปลี่ยนหมุนเวียนเอาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

หน่วยงานในหลายๆ แห่งมีความรู้สึกว่า หากมีการจัดระบบการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานให้ดีๆ แล้ว จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานโดยส่วนรวม อย่างในวงการทหารของสหรัฐ เห็นว่านายทหารฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายเสนาธิการ ควรจะโยกย้ายสับเปลี่ยนซึ่งกันและกันบ้าง เพราะนอกจากจะช่วยทำให้นายทหารเหล่านั้นมีหูตากว้างไกลขึ้นกว่าเดิม ยังจะช่วยให้ผู้ถูกย้ายไปนั้นได้เรียนรู้กับสภาพปัญหาของลักษณะงาน ของกันและกันด้วย

๒. เพื่อให้เป็นไปตามแผนกำลังคนที่วางไว้ มีหน่วยงานไม่น้อยเหมือนกันที่ถือว่า การสับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคคลในระดับหัวหน้างานเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนกำลังคน ทั้งนี้ เมื่อทำการคาดคะเนอัตราการเกษียณอายุ ความดีปกติกิในการลาออกจากงาน, การเสียชีวิตก่อนเกษียณอายุ

ของหัวหน้างานแล้ว ก็นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้วิเคราะห์ว่าจะมีการสร้าง “ตัวตายตัวแทน” ขึ้นที่จุดใดบ้าง จุดนี้เองที่การวางแผนสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานระยะยาวจะเข้ามามีบทบาท

๓. เพื่อสนองต่อความต้องการในการพัฒนาตัวเองของหัวหน้างาน ในหน่วยงานที่มีระบบการพัฒนาหัวหน้างานที่จัดไว้เป็นระบบแล้ว หัวหน้างานแต่ละคนจะทราบได้ตั้งแต่วินาทีที่เขาก้าวขึ้นมาใน ระดับหัวหน้างานว่าเขาจะต้องถูกสับเปลี่ยน โยกย้ายไปที่ใดบ้าง และเพื่อจุดประสงค์ใด

๔. วัตถุประสงค์อื่น ๆ ก็มีบ้างเหมือนกัน ที่บางครั้งผู้บริหารระดับสูงตกลงใจว่า งานในส่วนหนึ่งของหน่วยงานต้องการความคิดแปลกใหม่เข้ามาบ้าง ก็อาจจะโยกย้ายหัวหน้างานที่มีแว้วว่ามีความคิดสร้างสรรค์เข้ามา หรือในบางครั้ง การโยกย้ายหัวหน้างานก็อาจมาจากเหตุผลที่ว่า มีปัญหาเกิดขึ้นในการทำงานบางจุด และต้องการให้คนใหม่เข้ามาแก้ปัญหาแทนคนเก่าๆบ้าง มีไม่น้อยเหมือนกันที่ใช้การสับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นเครื่องช่วยให้คนทำงานไม่รู้สึกลบสายจนเกินไป เนื่องจากความเคยชินกับงานเพียงงานเดียวที่ทำมาเป็นเวลานาน จนทำให้มีโลกทัศน์อยู่ในวงแคบ และอาจสร้างอิทธิพลขึ้นในหน้าที่ที่รับผิดชอบขึ้นได้

ผลดีทางการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างาน

ผลดีที่เห็นได้ชัดก็คือ ระบบการสร้าง “ตัวตายตัวแทน” ขึ้นมาใช้ได้ทันการ หากมีตำแหน่ง

ในระดับบริหารว่างลง เมื่อหัวหน้างานที่ถูกโยกย้ายกำลังอยู่ในช่วงของ “ความตื่นตัว” เราจะสามารถมองเห็นความสามารถของเขาได้ว่า ในอนาคตเขาควรจะได้ดำรงตำแหน่งใด

แต่ทั้งนี้ คุลยพินิจในการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานยังขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูง มีปรัชญาการบริหารในแบบ “Specialist” หรือ “Generalist” ถ้าหากเป็นแบบหลังละก็ การสับเปลี่ยนโยกย้ายงานจะเข้ามา มีบทบาทสำคัญในแผนการบริหารอย่างแน่นอน

ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างาน

ความจริงแล้ว การสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานมีจุดอ่อนในตัวของมันเองอยู่แล้วโดยธรรมชาติ อยากรจะให้ลองนึกถึงผู้ที่ถูกโยกย้ายงานใหม่ๆ แรกเริ่มทีเดียวนั้น หัวหน้างานที่ย้ายมาใหม่จะต้องทำการศึกษางานใหม่และปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ในช่วงนี้เอง งานอาจจะชะงัก แต่ก็เป็นที่คาดหวังว่างานอาจจะชะงักในช่วงระยะเวลาสั้นๆ อาจจะดีกว่าการปล่อยให้ทำงานค้างเคียงเป็นระยะเวลานาน องค์การอาจจะสูญเสียผลประโยชน์อันเนื่องมาจากการไม่มีความคิดริเริ่มเกิดขึ้นในงาน เพราะการที่หัวหน้างานมองอะไรๆ เป็นงานประจำวันไปหมด มากกว่าที่จะปล่อยให้ทำงานชะงักในช่วงเวลาอันสั้น แล้วรอคอยผลงานที่คาดว่าจะก้าวไปไกลกว่าเดิม

ผลเสียอีกประการหนึ่งก็คือ ทางหน่วยงาน อาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการโยกย้าย (กรณี ที่มีหน่วยงานน้อย กระจุกกระจายอยู่ตามพื้นที่ใน เขตภูมิศาสตร์ต่าง ๆ) เช่น อาจจะต้องมีค่าขนย้าย เพิ่มขึ้น เป็นต้น

สิ่งที่ไม่พึงปรารถนาจากการสับเปลี่ยนโยกย้ายงาน ที่น่าจะต้องคำนึงถึงมากที่สุดจากการสับเปลี่ยนโยกย้ายใน ๒ กรณี คือ

๑. การสับเปลี่ยนโยกย้ายงานของผู้ที่อยู่ในลักษณะ "คู่สวด" เช่น จุดประสงค์ของผู้บริหารระดับสูงต้องการที่จะสับเปลี่ยนโยกย้ายงาน หัวหน้างาน ก. และ ข. ซึ่งเป็นไปตามแผน แต่จำเป็นจะต้องสับเปลี่ยนโยกย้ายหัวหน้างาน ก. ด้วย เพื่อให้การโยกย้ายครั้งนี้สะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น ในกรณี

เช่นนี้ หัวหน้างาน ก. จะได้รับการกระทบกระเทือนจากการโยกย้ายครั้งนี้แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งออก จะไม่เป็นการยุติธรรมนัก

๒. การที่ผู้บริหารระดับสูงสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างานโดยไม่คำนึงถึงลักษณะงาน จุดมุ่งหมายของการสับเปลี่ยนโยกย้าย และคุณสมบัติเฉพาะตัว ของผู้ที่จะทำการสับเปลี่ยน หมุนเวียน เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การสับเปลี่ยนหมุนเวียนประสบความสำเร็จหรือไม่

มาถึงตรงนี้ ก็ขอจบด้วยถ้อยคำที่คล้ายคลึงกันกับข้อความเบื้องต้นของบทความนี้ คือ การสับเปลี่ยนหมุนเวียนหัวหน้างาน ไม่ง่ายเหมือนกับการเล่นเก้าอี้ดนตรีหรือกะกะ

- ความส่วนใหญ่เรียบเรียงจาก บทความเรื่อง "Job Rotation is more than Musical Chairs" โดย Christopher J. Quartly Supervisory Management February 1973.

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท เงินทุนชนเซียร์ทิสท์ จำกัด

(บริษัท ในเครือ ธนาคารเอเซียทิสท์ จำกัด)

๒๒๕๕ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ตำบลบางกะปิ

เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ ๓๑๔๕๐๕๓, ๓๑๔๐๑๐๑-๓

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

อดีตข้าราชการพลเรือนดีเด่น ในรอบ ๒๐๐ ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

คณะกรรมการจัดกิจกรรมวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๕
(เริ่มลงฉบับเดือนเมษายน ๒๕๒๕)

พระประวัติ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา
เทวะวงศ์วโรปการ ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่
๔๒ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และทรงเป็นพระโอรสองค์ที่ ๒ ของสมเด็จพระ-
ปิยมมาดคีรีพัชรินทรมาตา ประสูติในพระบรม-
มหาราชวัง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๐๑
ทรงพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าเทวัญอุไทยวงศ์
เมื่อยังทรงพระเยาว์ได้ทรงเล่าเรียนอักษร
สมัยชั้นประถมในสำนักพระองค์เจ้าหญิงกฤษณา
พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้า-
อยู่หัว แล้วเริ่มทรงเล่าเรียนภาษามคธชั้นมัธยม
ศึกษา ในสำนักพระปริยัติธรรมธาดา (เปี่ยม) และ
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงเล่าเรียนวิชาความรู้ชั้นมัธยมศึกษาต่อมา จน
โสกันต์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๓ แล้วทรงผนวชเป็น
สามเณร เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๔ ประทับอยู่ ณ วัด
บวรนิเวศ ฯ ทรงศึกษาพระธรรมวินัยในสำนัก
สมเด็จพระกรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ จนตลอด
พรรษา เมื่อลาผนวชแล้วจึงทรงสมัครเข้าเป็น
นักเรียนนายร้อย ได้ฝึกหัดอยู่ในกรมทหารมหาด-
เล็กด้วย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงสังเกต เห็นว่ามีพระปรีชาเฉลียวฉลาดและทรง
เล่าเรียนรอบรู้เกินกว่าพระชั้นชาติที่ยังทรงพระเยาว์
อยู่เพียงนั้น ก็ทรงพระเมตตา โปรดเกล้าฯ ให้
ตามเสด็จประพาสอินเดียในปี พ.ศ. ๒๔๑๔ ครั้น
เสด็จกลับจากอินเดีย เมื่อโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง

โรงเรียนภาษาอังกฤษขึ้นที่ในพระบรมมหาราชวัง สมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการก็ได้เข้าเป็นนักเรียนในชั้นแรก และได้เข้าเฝ้าแทนในตอนบ่ายเป็นนิจ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงใช้สอยสมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ คัดพระองค์ ระหว่างที่ทรงศึกษาภาษาอังกฤษอยู่นั้น

พ.ศ. ๒๔๑๗ ทรงเข้ารับราชการแผ่นดิน ในออกติกออฟฟิศ ในพระราชมณเฑียรสถาน แม้พระชันษาได้เพียง ๑๗ ปี พระคุณวุฒิปรากฏแก่คนทั้งหลาย ว่าทรงพระปรีชาฉลาดเฉลียวและทรงรอบรู้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษและวิชาเลข ในกระบวนที่ได้เล่าเรียนไม่มีผู้ใด จะเยี่ยม ยิ่ง กว่าในสมัยนั้น จึงได้ทรงมีหน้าที่รับราชการเกี่ยวเนื่องในการต่างประเทศ เพราะเหตุทรงคุณวุฒิเหมาะแก่การนั้นมาแต่แรกมีตำแหน่งรับราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๔๒๑ ทรงเป็นราชเลขาธิการ และในระยะนี้ทรงรับราชการสองตำแหน่ง คือ ในตำแหน่งราชเลขาธิการ เป็นที่ทรงปรึกษาในราชการต่างประเทศด้วยตำแหน่งหนึ่ง และมีตำแหน่งในกรมพระคลังมหาสมบัติ เป็นผู้บัญชาการกรมบัญชีกลางด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง

พ.ศ. ๒๔๒๒ ได้ทรงผนวชเป็นพระภิกษุที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยประทับอยู่ ณ วัดราชประดิษฐ์ แต่ในระยะนั้นราชการในหน้าที่ราช

เลขาธิการมีมาก จึงได้กราบถวายบังคมลาทรงผนวชแต่เพียง ๑๕ วัน

พ.ศ. ๒๔๒๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเลื่อนอิสริยยศเป็นพระเจ้า้องยาเธอ กรมหมื่นเทวะวงศ์วโรปการ

พ.ศ. ๒๔๒๘ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ และได้กราบบังคมทูลฯ ขอให้มีที่สำนักงานกระทรวงการต่างประเทศเหมือนกับประเทศอื่น จึงพระราชทานวังสราญรมย์ให้ยืมใช้เป็นศาลาว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งกระทรวงอื่นก็ได้จัดตามต่อมา ไม่แต่ตั้งสำนักงานอย่างเดียว ซึ่งสมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการทรงพระดำริจัดขึ้นเป็นที่แรก ถึงระเบียบการในกระทรวง ซึ่งใช้กันเป็นแบบอยู่ทุกกระทรวงในทุกวันนี้ ก็เป็นของสมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ที่ทรงพระดำริจัดขึ้นในครั้งนั้น และกระทรวงอื่นรับแบบอย่างทำตามต่อมา

พ.ศ. ๒๔๒๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนเป็น กรมหลวงเทวะวงศ์วโรปการ ดังปรากฏในคำประกาศตอนหนึ่งว่า “.....ได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณในตำแหน่งที่เสนาบดีว่าการต่างประเทศ จัดการในตำแหน่งให้เป็นไปโดยเรียบร้อย สมควรแก่แบบอย่างราชการในกรุงสยามในกาลก่อน และอนุโลมตามแบบอย่างประเทศทั้งปวงในการซึ่งสมควรนั้น ราชการใน

กรมผู้ว่าการต่างประเทศก็สงบเรียบร้อย เป็นอัน
เบาพระราชหฤทัย....”

พ.ศ. ๒๔๓๐ สมเด็จพระราชินีวิกตอเรีย
แห่งอังกฤษจะทรงฉลองรัชกาลครบ ๕๐ ปี พระ-
บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ
ให้สมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการเสด็จไป
ช่วยงานฉลองราชสมบัติ ณ ประเทศอังกฤษแทน
พระองค์แล้วโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จไปยังประเทศ
ฝรั่งเศส ประเทศสวีเดน และไปถวายเครื่องราช
อิสริยาภรณ์แก่สมเด็จพระเจ้าวิลเฮมที่ ๑ ณ ประเทศ
เยอรมันนีด้วย สมเด็จพระยาเทวะวงศ์
วโรปการเสด็จยุโรปครั้งนั้น นอกจากที่เป็นผู้
แทนพระองค์และไปเจริญพระราชไมตรีดังกล่าวมา
ยังได้รับกระแสรับสั่งไปให้ทรงตรวจตราลักษณะ
การปกครองของนานาประเทศ มาประกอบกับการ
ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง
พระราชดำริว่าถึงเวลาสมควร จะจัดกระทรวงเสนา-
บดีทั้งปวงให้ทำการตามหน้าที่ติดต่อกับรัฐบาลอัน
เดียวกันตามแบบแผนประเทศที่รุ่งเรือง และเมื่อ
เสร็จราชการในยุโรปแล้ว ก็ได้เสด็จกลับมาทาง
อเมริกาและประเทศญี่ปุ่นด้วย และเมื่อสมเด็จพระ
กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการเสด็จกลับมาถึง
กรุงเทพฯ กราบบังคมทูลรายงานการที่ได้ไป
ตรวจตราวิธีปกครองในนานาประเทศ จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มตั้งเสนาบดีสภาขึ้น
ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ มีการประชุมปรึกษาหารือ

ราชการต่าง ๆ เป็นเนื่องนิจมา ๓ ปี จนทรงพระ-
ราชดำริเห็นว่าควรใช้เป็นแบบแผนในการปกครอง
พระราชอาณาจักรได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศตั้งเสนาบดี ๑๒ ตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑
เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๕

พ.ศ. ๒๔๕๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-
เกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
เลื่อนเป็น พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระเทวะวงศ์
วโรปการ และต่อมาทรงพระราชดำริว่า ที่ได้
ทรงเลื่อนเป็นกรม พระนั้น ยังไม่พอ แก่ความชอบ
ความดีที่ได้มีมาแต่หนหลัง จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระเกียรติยศขึ้นเป็นสมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาฯ เมื่อปี พ.ศ.
๒๔๕๔ อีกครั้งหนึ่ง ดังปรากฏในคำประกาศตอน
หนึ่งว่า “...ได้ทรงรับราชการฉลองพระเดชพระ
คุณในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ
มาช้านาน ได้ทรงกระทำความดีความชอบทั้งใน
ราชการแผ่นดิน และในส่วนพระองค์แต่ในรัชกาล
ที่ ๕ มาจนรัชกาลปัจจุบัน.....ในหน้าที่ยิ่งสำคัญ
หนักขึ้น กล่าวคือ การรักษาความเป็นกลางใน
ระหว่างมหาประเทศที่มีทางพระราชไมตรีกับกรุง-
สยามทำสงครามแก่กัน อาศรัยที่ทรงพระปรีชา
สามารถรอบรู้กิจการในหน้าที่โดยทั่วถึง จึงได้ทรง
ผ่อนผันจัดราชการนั้น ๆ ให้เป็นไปตามกระแส
พระบรมราโชบายมิได้คลาดเคลื่อน จึงมิได้มีเหตุ
กระทบกระเทือนให้เป็นที่มัวหมองแก่ทางพระราช

ไม่ครีกับนานาประเทศแม่แต่เล็กน้อย... เพราะ พระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ พระองค์นั้น ทรงมีความ ซำนึ ซำนาญในเชิงรัฐประศาสนโบาย หาผู้ใด เปรียบปานได้โดยยาก ทั้งทรงเป็นผู้ที่กราบบังคม ทูลความเห็นโดยตรงทุกเมื่อ โดยความจงรักภักดี แลประกอบด้วยสัจธรรมสุจริตธรรม ปราศจาก อคติทั้งสี่ประการ....”

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า- เจ้าอยู่หัว นอกจากทรงปฏิบัติราชการดังกล่าวมา แล้ว สมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ได้ ทรงรับราชการเป็นตำแหน่งพิเศษซึ่งทรงพระกรุณา โปรกเกล้าฯ ให้ทรงทำโดยเฉพาะพระองค์อีกหลาย อย่าง เป็นต้นว่าเป็นผู้รักษาการพระนครในเวลา เสด็จไม่อยู่ และเป็นนายกสภาการคลัง เป็นนายก กรรมการตรวจร่างประมวลกฎหมาย และเป็น พนักงานสอบปฏิทินประจำปีที่ใช้ในราชการเป็นต้น

ทั้งเป็นที่ทรงปรึกษาราชการแผ่นดินและราชการใน พระองค์เป็นนิจนิรันดรด้วย สมเด็จพระยา เทวะวงศ์วโรปการแม้พระชันษามากแล้ว ยังทรง พระอุทสาหะรับราชการสนองพระเดชพระคุณโดย เติมพระกำลังมิได้ย่อหย่อน แม้เมื่อเริ่มประชวร พระยอก หัวใหญ่ในคราวที่จะสิ้นพระชนม์ มีพระ อากาการเป็นไข้อยู่แล้ว จนพระอาการเพียบหนักไม่ สามารถจะทรงทำได้ จึงต้องทรงละราชการได้ ๓ วัน ก็สิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ ๒๘ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๖ พระชันษาได้ ๖๖ ปี ได้เสด็จดำรง อยู่ในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ สืบเนื่องมา ๓๘ ปี ได้ทรงรับราชการในตำแหน่ง อื่นมาก่อนนั้น ๑๑ ปี ประมวลเวลาที่สมเด็จพระยา เทวะวงศ์วโรปการได้ ทรงรับราชการ ประจำตำแหน่งสนองพระเดชพระคุณสืบเนื่องมาใน ๒ รัชกาล ถึง ๔๕ ปี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ ซึ่งสมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ได้รับพระราชทาน เป็นลำดับมาดังนี้ คือ

- พ.ศ. ๒๔๑๖ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ
- พ.ศ. ๒๔๑๘ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยามชั้นที่ ๒
- พ.ศ. ๒๔๒๓ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือกชั้นที่ ๓
- พ.ศ. ๒๔๒๔ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยามชั้นที่ ๑
- พ.ศ. ๒๔๒๘ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้า
- พ.ศ. ๒๔๒๙ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือกชั้นที่ ๑ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์นพรัตนราชวราภรณ์

- พ.ศ. ๒๔๓๓ ได้รับพระราชทานเหรียญกษัตริย์มาลา เข็มศิลปวิทยา
- พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้รับพระราชทานเพิ่มเข็มราชการแผ่นดิน และเข็มราชการในพระองค์
ในเหรียญกษัตริย์มาลา
- พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้รับพระราชทานเหรียญราชินี
- พ.ศ. ๒๔๔๓ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ
- พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ ๒
- พ.ศ. ๒๔๔๗ ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๔ ชั้นที่ ๒
- พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์เลื่อนเป็นชั้นที่ ๑ (ในรัชกาลที่ ๕)
- พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ ๑
- พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้รับพระราชทานเหรียญจักรมาลา
- พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
- พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์รัตนวราภรณ์
- พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้รับพระราชทานสังวาลลงยาราชาวดี เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า
- พ.ศ. ๒๔๖๑ ได้รับพระราชทานคาราประดับเพชรเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า
- พ.ศ. ๒๔๖๑ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักราภรณ์มงกุฎสยาม

ส่วนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ซึ่งสมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ทรงได้รับนั้นล้วนชั้นที่ ๑ ทั้งนี้ จะกล่าวแต่นามประเทศและนามเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีดังต่อไปนี้ คือ

ประเทศรัสเซีย	เซนต์อานาเลกซานเดอร์เนฟสกีประดับเพชร ๑
„	เซนต์แอน ๑
ประเทศฝรั่งเศส	เลยองคอนเนอร ๑
ประเทศญี่ปุ่น	คอกโปโลเนีย ๑
„	อาทิจัยอุทัย ๑
ประเทศปรัสเซีย	นกอินทรีสีแดง ๑
„	มงกุฎปรัสเซีย ๑

ประเทศอิตาลี	เซนต์มอริสลาซารุส ๑
”	มงกุฎอิตาลี ๑
ประเทศอังกฤษ	บริติชเอ็มไปอาร์ ๑
ประเทศออสเตรเลีย	ดีโอโปลด์ ๑
ประเทศเคนมารีก	เทนบรอก ๑
ประเทศสวีเดน	วาซา ๑
ประเทศโปรตุเกส	เยซุคริสต์ ๑
ประเทศราชบริวนสวิก	เซเนริริโลฮอน ๑

บริษัท กิตติพรกมลการ จำกัด

KITTIPORN MOTORS COMPANY LIMITED

๑๕๒ ถนนบริพัตร กรุงเทพมหานคร 192 BORIPHAT ROAD, BANGKOK,
THAILAND โทร. 2217642, 2233206

ผู้ส่งและจำหน่าย เครื่องอะไหล่รถแทรกเตอร์ อินเตอร์ แกดเตอร์พิวลาร์
แกเลี่ยน แว็บโก้ โคมัสสุ อลิซามเมอร์ รวมทั้ง
เครื่องอะไหล่รถบรรทุกและรถยนต์ โดยราคาข้อมเยา

พระยาชลมารคพิจารณ์

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ประวัติส่วนตัวและราชการ

พระยาชลมารคพิจารณ์ (หม่อมหลวง พงศ์ สนิทวงศ์)

มหาอำมาตย์ตรี พระยาชลมารคพิจารณ์

เกิด ปีมะโรง วันอังคารที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ ณ ตำบลบางรัก อำเภอยานนาวา จังหวัดพระนคร

บุตร หม่อมราชวงศ์ สุวพันธุ์ สนิทวงศ์ และคุณเจ้าเจริญ บุณนาค ธิดา พระยาอรรคราชนาถภักดี (หวาด บุณนาค)

ได้สมรสกับ หม่อมหลวง ทิว ชุมสาย ต.จ. ธิดา พระยาสิทธิศักดิ์สนิทวงศ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ มีบุตร ธิดา รวม ๗ คน คือ

๑. นางนวลปราง จาติกวณิช
๒. เรืออากาศเอก พจน์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๓. นายสุรพงศ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๔. นายไตรพันธุ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๕. นายพล สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๖. น.ส. ประภาพงศ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๗. นายสีหนัด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

การศึกษา พ.ศ. ๒๔๔๑ ศึกษาวิชาหนังสือไทยและภาษาอังกฤษ ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ

พ.ศ. ๒๔๔๖ ไปศึกษาวิชาในประเทศสกอตแลนด์ โดยทุนส่วนตัว

พ.ศ. ๒๔๕๒ เข้าศึกษา ณ มหาวิทยาลัยเอดินเบอโร

พ.ศ. ๒๔๕๖ ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยเอดินเบอโร

ราชการ พ.ศ. ๒๔๕๗ รับราชการในกรมทศนา ตำแหน่งนายช่างผู้ช่วย ทำหน้าที่เลขานุการของ เซอร์ธอมมัส วอร์ด ผู้เชี่ยวชาญการชลประทานชาวอังกฤษ ซึ่งรัฐบาลไทย ได้ขอยืมตัวมาเป็นผู้วางโครงการชลประทานในประเทศไทย

- พ.ศ. ๒๔๖๑ เลื่อนตำแหน่งเป็นนายช่าง
- พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นนายช่างกำกับกองบำรุงและรักษาน้ำ
- พ.ศ. ๒๔๖๕ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมทตน้ำ และ รังตำแหน่งอธิบดีกรมทตน้ำ
- พ.ศ. ๒๔๖๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมทตน้ำ เมื่อ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๖
- ๒๑ มีนาคม ๒๔๗๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เปลี่ยนชื่อ กรมทตน้ำ เป็น กรมชลประทาน จึงดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมชลประทานเป็นคนแรก
- พ.ศ. ๒๔๗๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นองคมนตรี
- พ.ศ. ๒๔๗๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นกรรมการองคมนตรี
- พ.ศ. ๒๔๗๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาศรีนังชา
- พ.ศ. ๒๔๗๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายไปรับราชการ ตำแหน่งอธิบดีกรมเกษตร
- พ.ศ. ๒๔๘๑ กราบถวายบังคมลาออกจากราชการ รับพระราชทานบำนาญ

ราชการพิเศษ

- พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็น กรรมการพิจารณากิจการอันเกี่ยวแก่การที่จะผดุงฐานะการกสิกรรมให้รุ่งเรืองยิ่งขึ้น
- พ.ศ. ๒๔๗๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นกรรมการสภาเผยแผ่พาณิชย์
- พ.ศ. ๒๔๗๕ - กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ ตั้งให้เป็นกรรมการพิเศษในการช่วยเหลือฐานะของชาวนา การทำนา และการขายข้าว
- รัฐบาลตั้งให้เป็นกรรมการพิจารณาเรื่องซุกตันทอนและสร้างท่าเรือกรุงเทพฯ
- พ.ศ. ๒๔๗๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นกรรมการสภาเศรษฐกิจ
- พระยาชลมารคพิจารณา ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญเป็นบำเหน็จความชอบ ดังนี้

บรรดาศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๖๐	หลวงชลมารคพิจารณ์
พ.ศ. ๒๔๖๔	พระชลมารคพิจารณ์
พ.ศ. ๒๔๖๕	พระยาชลมารคพิจารณ์

ยศ

พ.ศ. ๒๔๖๐	อำมาตย์ตรี
พ.ศ. ๒๔๖๓	อำมาตย์โท
พ.ศ. ๒๔๖๔	อำมาตย์เอก
พ.ศ. ๒๔๖๕	มหาอำมาตย์ตรี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

พ.ศ. ๒๔๖๑	จตุรตถาภรณ์มงกุฎไทย
พ.ศ. ๒๔๖๓	จตุรตถาภรณ์ช้างเผือก
พ.ศ. ๒๔๖๖	ตริตราภรณ์ช้างเผือก
พ.ศ. ๒๔๖๗	ทวิตยาภรณ์มงกุฎไทย
พ.ศ. ๒๔๗๐	ทวิตยจุลจอมเกล้าและพานทอง
พ.ศ. ๒๔๗๒	ทวิตยาภรณ์ช้างเผือก

เหรียญ

พ.ศ. ๒๔๖๗	เหรียญรัตนาภรณ์ (ว.ป.ร.) ชั้นที่ ๓
พ.ศ. ๒๔๖๙	เหรียญบรมราชาภิเษก ร. ๗ ทอง
พ.ศ. ๒๔๗๑	เหรียญรัตนาภรณ์ (ป.ป.ร.) ชั้นที่ ๔
พ.ศ. ๒๔๗๕	เหรียญฉลองพระนคร ทอง

ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๙๒

ในการพระราชทานเพลิงศพ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหีบทอง เป็นเกียรติยศ ในสมัยที่พระยาชลมารคพิจารณาพิจารณารับราชการในกรมทศนาฬิกานั้น เป็นระยะของการเริ่มนำเอาระบบการ ทศนาฬิกามา ใช้ใน ภาค กลาง ของ ประเทศ ซึ่งชาวนาฬิกาในภาคกลางขณะนั้นยังไม่เคยชิน และไม่มี ความรู้ ความเข้าใจในวิธีการทศนาฬิกา ต่างกับชาวนาฬิกาในภาคเหนือที่เข้าใจการ ทศนาฬิกา เป็นอย่างดี ท่านต้องต่อสู้กับข้อวิตกของบุคคลทั่วไป ที่เกรงว่าจะไม่ได้ประโยชน์จากการทศนาฬิกา ทั้งที่ก่อสร้างแล้วและที่กำลังดำเนินการอยู่

ท่านได้บุกเบิก ดำเนินการก่อสร้างโครงการชลประทานตามรายงานของ เซอร์ ไซมอนด์ วอร์ด^{๑/} อย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างโครงการย่อย ๆ ในบริเวณทุ่งราบภาคกลางหลายโครงการ ซึ่งยังอำนวยประโยชน์ให้จนถึงปัจจุบัน ในบางท้องที่ซึ่งมีฝนน้อย ท่านก็ได้ส่งเรือนาออกไปทำการสูบน้ำช่วยเหลือการทำนาให้กับชาวนา ซึ่งงานสูบน้ำช่วยเหลือการทำนานั้น กรมชลประทานได้ดำเนินการต่อมาจนถึงปัจจุบัน ตามสภาพ ของฝนนและภูมิประเทศ

ตลอดระยะเวลา ๒๒ ปีเศษ ที่รับราชการในกรมทศนาฬิกา และกรมชลประทาน พระยาชลมารคได้ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความวิริยะอุตสาหะอย่างแรงกล้า เป็นผู้ที่มีนิสัยอ่อนโยนและโอบอ้อมอารีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและญาติมิตร

พระยาชลมารคพิจารณา เป็นอธิบดีกรมทศนาฬิกา และอธิบดีกรมชลประทานเป็นคนแรก
โครงการ ชลประทาน ที่ สร้าง ใน สมัยดำรงตำแหน่งอธิบดี

โครงการแม่แฝก จ. เชียงใหม่

โครงการแม่วัง จ. ลำปาง

โครงการสามชุก จ. สุพรรณบุรี

โครงการท่าหลวง จ. อโยธยา - จ. สระบุรี

โครงการรังสิตเหนือ จ. อโยธยา - จ. ปทุมธานี

โครงการรังสิตใต้ จ. ปทุมธานี - จ. พระนครศรีอยุธยา

โครงการคลองด่าน จ. สมุทรปราการ - จ. พระนครศรีอยุธยา - จ. ฉะเชิงเทรา

โครงการพระองค์ไชยานุชิต จ. ฉะเชิงเทรา - จ. สมุทรปราการ

โครงการนครนายก จ. นครนายก - จ. ปราจีนบุรี - จ. ฉะเชิงเทรา

^{๑/} เซอร์ ไซมอนด์ วอร์ด เป็นผู้เชี่ยวชาญการชลประทานชาวอังกฤษ รัฐบาลไทยได้ของขืมตัวมาจากประเทศอินเดีย มาวางโครงการชลประทานในประเทศไทย และให้พระยาชลมารคพิจารณาทำหน้าที่เลขาธิการตลอดเวลา

ท้ายเล่ม

แม้ว่าวันข้าราชการพลเรือน ปี ๒๕๒๕ ได้ผ่านพ้นไปแล้ว แต่ก็มีเรื่องที่น่าสนใจหลายเรื่องที่ควรค่าแก่การติดตาม ฉะนั้น เราจะทยอยนำเรื่องที่น่าสนใจเหล่านี้มาเสนอต่อท่านให้จุใจ ประเดิมด้วยสัมมนาเทวัญของสมเด็จพระสังฆราช คำปราศรัยของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และ ปาฐกถาเรื่องจริยธรรมของข้าราชการ ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เชื่อว่าท่านผู้อ่านทุกท่านจะได้ข้อคิดเห็นและแนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติราชการอย่างมีค่า

นอกจากนี้แล้ว วารสารฉบับนี้เสนอเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการซึ่งเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อชีวิตการปฏิบัติงานของข้าราชการ ซึ่งในเล่มนี้ได้เสนอต่อท่านว่าสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้ทำอะไรต่อท่านได้บ้าง จากนั้นก็มีคอลัมน์ประจำต่าง ๆ และเกร็ดบริหาร ก็ได้กลับมาพบกับท่านอีกครั้งหนึ่ง

ขอเกริ่นไว้ก่อนว่า วารสารข้าราชการฉบับมิถุนายนจะเสนอท่านด้วยเรื่อง “การพิจารณาความดีความชอบ” ในแง่มุมต่างๆ กัน ไม่ควรพลาดรอพบกับเราในฉบับต่อไป